

Saksdokumenter og opptak fra plenumssamlingene finner du på kirken.no/kirkemotet.
Der finnes også tidligere års protokoller og informasjon.

Alle foto: Heidi Olsen / Den norske kirke

Protokoll Kirkemøtet 2026

© Kirkerådet, Den norske kirke 2026

Det 44. kirkemøte i Den norske kirke ble holdt i Trondheim

fra fredag 20.mars til mandag 23.mars 2026.

Møtets forhandlinger fant sted på Quality Panorama Hotel, Trondheim.

Innhold

Åpning av Kirkemøtet 2026	6
Åpningsgudstjenesten	6
Åpningsmøte.....	7
Generaldebatten	8
KM1/25 Godkjenning av innkalling og sakliste	9
Kirkemøtets vedtak	9
KM 2/26 Valg og oppnevninger	10
Kirkemøtets vedtak:	10
KM 3/26 Orienteringssaker	12
Kirkemøtets vedtak	12
KM 4/26 Rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak	13
Kirkemøtets vedtak	14
KM 5/26 Avgrensning av oppfølging av tidligere vedtak i Kirkemøtet	15
Kirkemøtets vedtak	17
KM 6/26 Kirkemøtets fordeling av midler 2027 og orientering om budsjett 2026	18
Kirkemøtets vedtak	19
KM 7/26 Permanent utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv	20
Kirkemøtets vedtak	21
KM 8/26 Kirkevalgreglene m.m.	22
Kirkemøtets vedtak:	81
KM 9/26 Opprettelse av samisk kategorialmenighet i pitesamisk og lulesamisk språkområde.	103
Kirkemøtets vedtak:	104
KM 10/26 Bestemmelser om samisk kirkeliv i kirkeordningen	105
Kirkemøtets vedtak:	107
KM 11/26 Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket	109
Kirkemøtets vedtak	113
KM 12/26 Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn	114
Kirkemøtets vedtak	118
KM 13/26 Uttalelse om rettferdig fred	120
Kirkemøtets vedtak	125

Hilsener, taler og prekener	126
Preken ved åpningsgudstjenesten under Kirkemøtet ved preses Olav Fykse Tveit.....	126
Tale under åpningsmøtet ved Kirkerådets leder Harald Hegstad	129
Tale under åpningsmøtet ved statssekretær Helge Flø Kvamsås	135
Helsing ved opninga av Kyrkjemøtet ved preses Olav Fykse Tveit	140
Preken ved biskop i Nord-Hålogaland Stig Rune Lægdene på gudstjeneste i Nidarosdomen 22.mars 2026, Maria Budskapsdag.....	143
Gudstjeneste i Nidarosdomen søndag 22.mars 2026.....	147

Åpning av Kirkemøtet 2026

Åpningsgudstjenesten

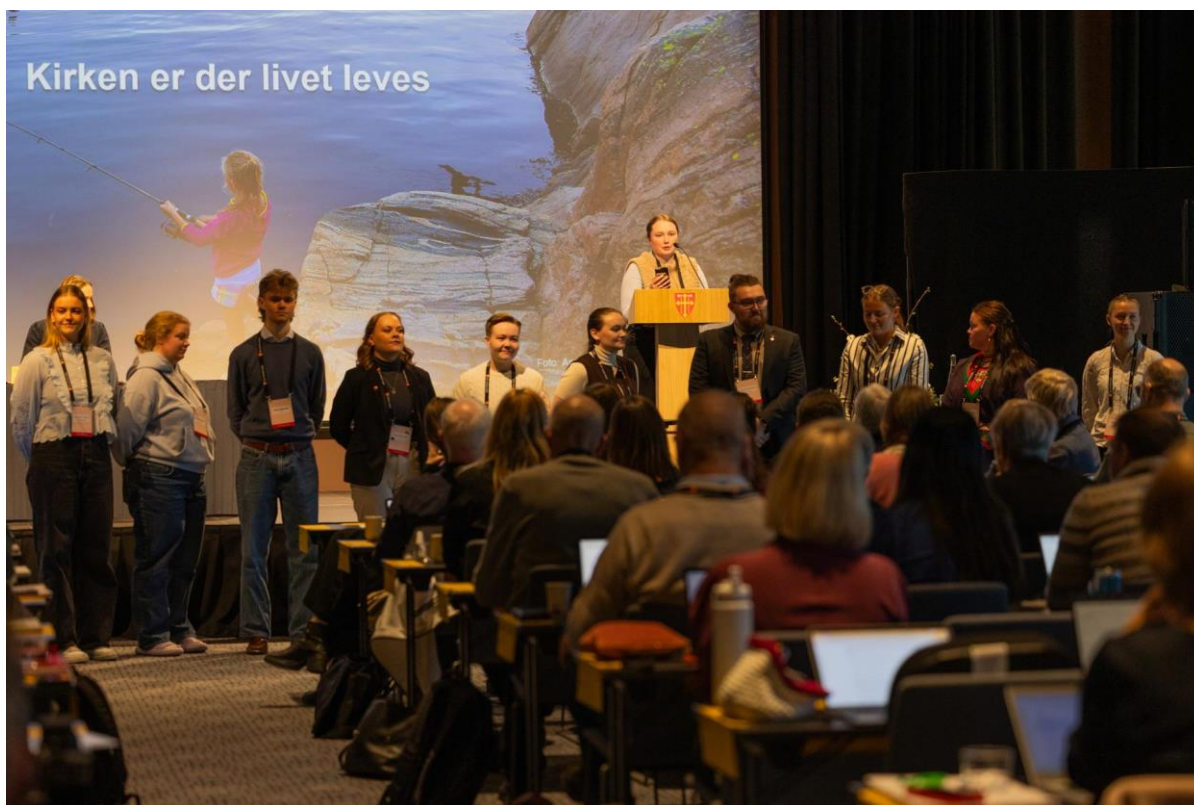

Fredag 20.mars kl.09:00 var det åpningsgudstjeneste Kolstad kirke

Medvirkende under gudstjenesten:

Olav Fykse Tveit, preses
Herborg Oline Finnset, biskop Nidaros
Anne Lise Ådnøy, biskop Stavanger
Per Even Robertstad sokneprest Kolstad
Anita Martila Pettersen, kirketjener Kolstad
Gørill Løkken, kirketjener Kolstad
Johanne Thoen Hansen, Den norske kirkes ungdomsutvalg
Lise Marit Hansen, fung. nestleder Rådet for personer med funksjonsnedsettelse
Katja Eidesen, sokneprest i Døvekirken
Benedikte Kivle, KFUK-KFUM
Jorunn Kraft Vistnes, avdelingsdirektør i Kirkerådet og generalsekretær Bispemøtet
Mathias Gillebo, seniorrådgiver kirkemusikk og kultur, Kirkerådet
Kristin Mellem, sang
Tore Thomassen, sang og gitar
Barnekoret KomBa-Ja
Randi Elisabeth Gullvåg, dirigent
Torkell Sørensen, piano
Patrick Pöppel, orgel

Åpningsmøte

Kirkemøtet åpnet fredag 20.mars kl. 10:30 på Quality Hotel Panorama i Trondheim

Hovedtema for Kirkemøtet 2026: Kirken er der livet leves

Medvirkende:

Konferansier Ole Edvard Wold-Reitan, direktør i Kirkerådet

Statssekretær i Barne- og familiedepartementet, Helge Flø Kvamsås

Kirkerådets leder Harald Hegstad

Preses Olav Fykse Tveit

Musikalske innslag:

Ingebjørg Bratland, sang

Andreas Utnem, piano

Gjermund Larsen, fele

Åpningslunsj ble gjennomført fra kl. 12:00 for Kirkemøtets medlemmer og inviterte gjester.

Generaldebatten

Generaldebatten ble gjennomført fredag 20.mars fra kl.13:30

Musikalske innslag: Torkill Skille (piano), kantor

Følgende hadde ordet:

Ingeborg Synnøve Midttømme, Laila Alendal, Magne Hersvik, Anita Apelthun Sæle, Karl Johan Kirkebø, Gard Sandaker-Nielsen, Herborg Oline Finnset, Sebastian Kaltoft Hansen, Sofie Marcelie Hopshaug Bakke, Jan Otto Myrseth, Dorrit Vignes, Svein Valle, Eli Augestad Vikdal, Marianne Friise Antonsen, Martin Birkedal Steine Beate Mondal Ljostad, Anna Riksaasen-Oseko, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Sveinung Moesgaard Skjesol, Therese Wagle Bazard, Ingerd Breian Hedberg, Ingrid Elisabeth Berg Tobiassen, Oddny Irene Miljeteig, Gunnar Innerdal, Kjersti Gautestad Norheim, Irene Sandnes, Helga Kjellevold, Magne Bergslid, Elise Skjærven Aas, Dag Tormod Milje, Ragnhild Jepsen, Ole-Jacob Dyrnes, Therese Egebakken, Martin Birkedal, Marius Berge Eide, Magnus Moksnes, Myhre, Vebjørn Leonard, Horsfjord, Christoffer Fosshaug, Ingrid Meslo, Jostein Bly, Knut Skjerdal, Oddgeir Sølvfæsteresen, Frida Aalborg, Johanne Hansen, Kari Alvsvåg, Karin-Elin Berg, Sturla Stålsett Tore Christiansen, Kristine Sandmæl, Amalie, Valde Berge, Andreas Holm, Jon Fredrik Skauge, Stig Asplin, Lars Martin Dahl

Etter generaldebatten kom en hilsen fra Metodistkirken ved Emil Skartveit.

KM1/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Dirigent: Erik Lunde

Følgende hadde ordet:

Karl Johan Kirkebø; Harald Hegstad, Kristine Sandmæl, Marianne Friise Antonsen, Stig Asplin, Karin Elin Berg

Tilleggsforslag ved Karl Johan Kirkebø:

Ny sak på sakslista: Det utarbeides en uttalelse om rettferdig fred. Saken går til komite A.

Votering:

For: 102 Blanke: 5 Mot: 6 Forslaget ble vedtatt Antall stemmeberettigede: 113

Sakslisten ble enstemmig vedtatt.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet godkjenner innkalling og saksliste med tilleggsforslag ved Karl Johan Kirkebø:

Ny sak på sakslista: Det utarbeides en uttalelse om rettferdig fred. Saken går til komite A

Saksliste

KM1/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

KM 2/26 Valg og oppnevninger

KM 3/26 Orienteringssaker

KM 4/26 Rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak

KM 5/26 Avgrensning av oppfølging av tidligere vedtak i Kirkemøtet

KM 6/26 Kirkemøtets fordeling av midler 2027 og orientering om budsjett 2026

KM 7/26 Permanent utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv

KM 8/26 Kirkevalgreglene m.m

KM 9/26 Opprettelse av samisk kategorialmenighet i pitesamisk og lulesamisk språkområde.

KM 10/26 Bestemmelser om samisk kirkeliv i kirkeordningen

KM 11/26 Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket

KM 12/26 Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

KM 13/26 Uttalelse om rettferdig fred

KM 2/26 Valg og oppnevninger

Saksdokumenter: [Valg og oppnevninger](#)

Saken er sammensatt av ulike valg som skal gjøres av Kirkemøtet i 2026:

KM 2.1/26	Valg av dirigentskap for møtet
KM 2.2/26	Valg av tellekorps
KM 2.3/26	Justeringer i komiteenes sammensetning
KM 2.4/26	Valg av komiteledere og -nestledere
KM 2.5/26	Valg av ledere i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd
KM 2.6/26	Suppleringsvalg av varamedlem i Kirkerådet
KM 2.7/26	Suppleringsvalg av varamedlemmer i valgkomiteen og protokollkomiteen

Valgene i KM 2.1/26 til 2.4/26 samt 2.7/26 er innstilt av Kirkerådet.

Valgene i KM 2.5/26 er innstilt av valgkomiteen.

Valgene i KM 2.6/26 vil Kirkemøtet avgjøre om skal gjøres som avtalevalg eller som flertallsvalg.

Kirkemøtets vedtak:

Kirkemøtet gjorde følgende valg for Kirkemøtet 2025 ved akklamasjon:

KM 2.1/26 Valg av dirigentskap for møtet

Som dirigentskap for Kirkemøtet 2026 velges:

Medlem	Personlig varamedlem
Erik Lunde (hoveddirigent)	Kristine B. Bjerkestrand
Lill Tone Grahl-Jacobsen	Andreas Holm
Agnes Sofie Engen Gjeset	Eirik Faret Sakariassen

KM 2.2/26 Valg av tellekorps

Kirkemøtet 2026 velger følgende tellekorps:

Kristian Myhre (leder)
Karen Marie Engeseth
Karen Elise Aschim-Teigum
Jan Rune Fagermoen
Elise Slettebø Melhus

KM 2.3/26 Justeringer i komiteenes sammensetning

Komite B	Dorrit Vignes blir nytt medlem
Komite D	Andreas Holm blir nytt medlem
Komite E	Per Hilleren blir nytt medlem
Komite F	Oddgeir Sølvfæstersen blir nytt medlem

KM 2.4/26 Valg av komiteledere og -nestledere

Følgende velges som komiteledere og -nestledere for Kirkemøtet 2026 og 2027:

	Leder	Nestleder
Komite A	Kathrine Tallaksen Skjerdal	Kristine Bjerkestrand

Komite B	Geir Jørgen Bekkevold	Randi Sollie Denstad
Komite C	Knut Støbakk	Anne Marit Prestø
Komite D	Lars Evan Lauritzen	Kjersti Ngozi Furuseth
Komite E	Oddny Irene Miljeteig	Håkon Kolstad Varhaug
Komite F	Marta Kristine Ims	Sofie M. Hopshaug-Bakke

KM 2.5/26 Valg av ledere i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd

Kandidat Mellomkirkelig råd: Kristine Sandmæl og Magne Hersvik

Disse hadde ordet: Agnes Sofie Engen Gjeset, Magne Hersvik, Kristine Sandmæl

Det ble avgitt 112 stemmer som fordelte seg som følger:

Magne Hersvik: 12 stemmer Kristine Sandmæl 93 stemmer 4 blanke stemmer.

Kristine Sandmæl ble valgt til leder for Mellomkirkelig råd.

Kandidat Samisk kirkeråd: May Bente Anita Jønsson

May Bente Anita Jønsson ble valgt ved akklamasjon.

KM 2.6/26 Suppleringsvalg av varamedlem i Kirkerådet

Forslag: Kirkemøtet gjennomfører suppleringsvalg av varamedlem i Kirkerådet som avtalevalg.

Forslaget ble vedtatt med 108 stemmer.

Innstilling fra Bønnelista, Frimodig kirke, Nominasjonskomiteenes lister og Åpen folkekirke:

Gunnstein Endal velges som varamedlem for Vanja Hole Joramo i Kirkerådet.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

KM 2.7/26 Suppleringsvalg av varamedlemmer i valgkomiteen og protokollkomiteen

Følgende velges som varamedlemmer i Kirkemøtets valgkomite og protokollkomite:

Per Hilleren velges som varamedlem i valgkomiteen for Andreas Holm.

Grethe Raddum velges som varamedlem i protokollkomiteen for Arnt-Ove Tenfjord.

KM 3/26 Orienteringssaker

Saksdokumenter: [Orienteringssaker](#)

KM 3.1/26 Årsrapport for Den norske kirke 2024

KM 3.2/26 Årsmelding for Sjømannskirken 2024

KM 3.3/26 Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2025

KM 3.4/26 Årsrapport fra Det Norske Misjonsselskap 2024

KM 3.5/26 Utfordringsbilde for Den norske kirke 2026

KM 3.6/26 Retting av inkurier i vedtaket om endringer av tjenesteordninger i sak KM 09/25 Biskopens tilsyn

KM 3.7/26 Årsmelding for Døvekirken 2025

Sammendrag

Vedlagte orienteringssaker legges frem for Kirkemøtet til orientering.

Årsrapporten fra Det Norske Misjonsselskap legges frem for første gang i 2026, i tråd med samarbeidsavtalen mellom Den norske kirke og Det Norske Misjonsselskap.

KM 3.7/26 er fremmet av direktøren i tråd med fullmakt gitt av Kirkerådet, da det ikke var avklart på vedtakstidspunktet at årsmeldingen ville bli klar i tide. Døvekirken årsmelding er ved utsendelse av sakspapirene til Kirkemøtet ikke vedtatt av Døves Kirkeråd, og er derfor merket med foreløpig.

Plenumsbehandlinger

Disse hadde ordet:

Dag Sele, Johanne Hansen, Dag Tormod Milje, Harald Hegstad, Andreas Holm, Sunniva Gylver Elise Skjærven Aas, Knut Skjerdal, Johanne Thoen Hansen, Christoffer Fosshaug, Ragnhild Jepsen, Marta Kristine Ims, Harald Hegstad, Oddgeir Sølvfæstensen, Vanja Joramo, Dag Tormod Milje, Sebastian Kaltoft Hansen, Ole A. Hafell. Kjersti Gautestad Norheim, Kari Alvsvåg, Inga Stoveland Dekko, Sturla Stålsett, Dag Sele, Oddny irene Miljeteig, Anna Riksaasen-Oseko. Live Bakke Nydal, Lars Martin Dahl, Anita Apelthun Sæle, Tore Thomassen Gunnar Innerdal, Lars Martin Dahl, Ole-Jacob Dyrnes, Stein Reinertsen, Ingeborg Synøve Midttømme, Marta Kristine Ims, Tore Thomassen, Sturla Stålsett, Terese Wagle Bazard, Kjersti Gautestad Norheim, Frida Aalborg, Helga Kjelle vold, Ingrid Elisabeth Berg Tobiassen, Bjørn Thomas Åhren, Sebastian Kaltoft Hansen, Elise Skjærven Aas, Kari Alvsvåg, Oddny Irene Miljeteig, Johanne Hansen, Karl Johan Kirkebø, Harald Hegstad,

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet tar orienteringssakene til orientering.

KM 4/26 Rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak

Saksdokumenter: [Rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak](#)

Sammendrag

Saken omhandler rutinemessig rapportering på Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak fra året før. Etter bortfallet av kontrollutvalget er det siden 2025 Kirkerådet selv som står for rapporteringen til Kirkemøtet.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet tar Kirkerådets rapport på oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet til orientering.

Saksorientering

Frem til Kirkemøtet 2024 var det Kirkemøtets kontrollutvalg som med støtte fra internrevisor rapporterte til Kirkemøtet på hvordan Kirkerådet hadde fulgt opp vedtakene fra forrige år. Etter at Kirkemøtet i 2024 fastsatte Instruks for Kirkerådets arbeid og vedtok endringer i Kirkemøtets forretningsorden gjennom sak KM 16/24 Mandat og regler for Kirkerådets kontrollfunksjoner påligger det rådet selv å «[rapportere] til Kirkemøtet om oppfølging av Kirkemøtets vedtak». Dette er den andre slike rapporteringen.

Under er en oppstilling av de ulike vedtakene fra Kirkemøtet 2025, samt de vedtakene fra 2024 som ikke ble sluttrapportert til Kirkemøtet i 2025. Kommentarer til de enkelte sakene fremgår av sakens vedlegg.

År	Sak	Tittel	Ferdigstilt
2024	KM 05/24	Kirkemøtets fordeling av midler 2025 og orientering om budsjett 2024	Ja
2024	KM 06/24	Plan for kirkelig undervisning og læring	Nei
2024	KM 07/24	Organisasjonsutvikling - Folkevalde, bispedømerådet og soknerådet	Nei
2024	KM 10/24	Organisasjonsutvikling - Strategi for fellesløsninger i Den norske kirke	Ja
2024	KM 11/24	Oppfølging av økumeniske generalforsamlinger	Ja
2024	KM 12/24	Sannhet og forsoning	Nei
2025	KM 1/25	Godkjenning av innkalling og saksliste	Ja
2025	KM 2/25	Valg og oppnevninger	Ja
2025	KM 3/25	Orienteringssaker	Ja
2025	KM 4/25	Rapportering på oppfølging av Kirkemøtets vedtak	Ja
2025	KM 5/25	Kirkemøtets fordeling av midler 2026 og orientering om budsjett 2025	Ja
2025	KM 6/25	Regulering av styringstenesta i Den norske kyrkja, tilhøvet mellom prestenesta og verksemda til soknerådet med vidare	Ja
2025	KM 7/25	Kirkemøtets arbeidsform	Ja
2025	KM 8/25	Endringer i Kirkemøtets budsjettreglement og kirkeordningens bestemmelse om Kirkerådets rolle på økonomifeltet	Ja
2025	KM 9/25	Biskopens tilsyn	Ja
2025	KM 10/25	Rammer for kirkevalget	Ja
2025	KM 11/25	Regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke	Ja
2025	KM 12/25	Utfordringsbildet 2025 for Den norske kirke	Ja

Innstilling 1:

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen tar til orientering rapporteringen fra Kirkerådet, men minner om fjorårets komitemerknad hvor «komiteen imøteser en rapportering på alle åpne saker på kommende kirkemøter», og merker seg at dette ikke er fullt ut ivaretatt i foreliggende sak.
2. Komiteen framhever viktigheten av å fremdeles ha sin oppmerksomhet på prosessen med sannhet og forsoning.
3. Komiteen ber om at det fortsatt arbeides med organisasjonsutvikling.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets rapport på oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet 2025 til orientering.
2. Kirkemøtet forutsetter at den årlige rapporteringen inneholder en fullstendig oversikt over alle åpne saker, med status, fremdrift og plan for ferdigstillelse.

Plenumsbehandling:

Dirigent: Agnes Sofie Engen Gjeset

Saksordfører: Marianne Friise Antonsen

Disse hadde ordet:

Marianne Friise Antonsen

Innstillingen ble enstemmig vedtatt med 112 stemmer.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets rapport på oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet 2025 til orientering.
2. Kirkemøtet forutsetter at den årlige rapporteringen inneholder en fullstendig oversikt over alle åpne saker, med status, fremdrift og plan for ferdigstillelse.

KM 5/26 Avgrensning av oppfølging av tidligere vedtak i Kirkemøtet

Saksdokumenter: [Avgrensning av oppfølging av tidligere vedtak i Kirkemøtet](#)

Sammendrag

Etter nedbemanning i Kirkerådets sekretariat i 2025 er den samlede kapasiteten for utredning og saksforberedelse for Kirkerådet og Kirkemøtet samt implementering av Kirkerådets og Kirkemøtets vedtak varig redusert, og det er behov for en tydelig prioritering av de gjenværende ressursene for å sikre at de områdene som er viktigst for kirkens øverste organer får tilstrekkelig oppmerksomhet. Kirkerådet ble derfor i forbindelse med behandling av budsjett 2026 forelagt enkelte saker som sekretariatet av kapasitetshensyn foreslo å ikke følge opp. Denne saken legger opp til en tilsvarende prosess i Kirkemøtet.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet forventer ikke oppfølging av vedtakene i sakene KM 18/21, 21/21, 9/20, 10/22, 7/24 i den utstrekning som er omtalt i saksfremlegget.

Innstilling 1

Komiteens merknader

Spir ble innvilget høringstid.

Komiteen legger saksorienteringen til grunn, men det er fremkommet informasjon til komiteen om Nasjonalt arbeidsgiverforum som ikke ligger i saksdokumentet.

Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen opplever denne saken som krevende, da komiteen må vurdere saker som er behandlet av andre komiteer tidligere år.
2. Komiteen har forståelse for at den administrative kapasiteten er varig redusert etter nedbemanningen og at dette krever tydelig prioritering av oppgaver.
3. Komiteen har særlig drøftet avgrensningen av oppfølging av vedtak i sak KM 10/22. Komiteen understreker behovet for at dette saksfeltet likevel jobbes videre med, og ber om rapportering om arbeidet til neste Kirkemøte.
4. Det er behov for en enhetlig og effektiv forvaltning i hele trossamfunnet. Arbeidet med samledelse og fellesordninger må prioriteres, særlig med tanke på lokalkirkens behov. Komiteen er kjent med at Nasjonalt arbeidsgiverforum er opprettet og at det vil kunne bidra positivt i denne prosessen.

Et flertall på 12 i komiteen ønsker at KM 10/22 tas ut fra forslag til vedtak. Kirkemøtet forventer derfor fortsatt oppfølging av vedtaket. Et mindretall på 3 ønsker at KM 10/22 inngår i vedtak på linje med de øvrige sakene.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet forventer ikke oppfølging av vedtakene i sakene KM 18/21, 21/21, 9/20, 7/24 i den utstrekning som er omtalt i saksfremlegget.

Plenumsbehandling (1)

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Trond Gustavson

Følgende hadde ordet:

Trond Gustavson, Harald Hegstad, Knut Støbakk, Herborg Oline Finnset, Dag Tormod Milje Marius Berge Eide, Lill Tone Grahl-Jacobsen, Erling Birkedal, Olav Fykse Tveit, Tore Christiansen, Kari

Alvsvåg, Elise Skjærven Aas, Therese Wagle Bazard, Dag Sele, Karin Elin Berg, Marianne Friise Antonsen, Gard Sandaker-Nielsen

Endringsforslag ved Dag Tormod Milje:

(Forslag til vedtak: Kirkemøtet forventer ikke oppfølging av vedtakene i sakene KM 18/21, 21/21, 9/20, 10/22, 7/24 i den utstrekning som er omtalt i saksfremlegget.)

Kirkemøtet mener imidlertid at KM 7/24 punkt 5 som handler om at bispedømmerådets rolle som strategisk organ utvikles, bør følges opp av KR, særlig bispedømmerådets rolle i forbindelse med arbeid med samråd, samledelse og organisasjonsutvikling.

Tilleggsforslag ved Harald Hegstad:

Nytt punkt 2 (eksisterende setning blir punkt 1).

Kirkemøtet ber Kirkerådet arbeide aktivt med oppfølging av intensjonene i vedtak i KM 10/22, i nært samarbeid med andre parter i kirkens organisasjon.

Saken gikk tilbake til komiteen.

Innstilling 2

Komiteens merknader

Spir ble innvilget høringstid.

Kirkerådets direktør ble invitert til andre gangs behandling av saken i komiteen.

Komiteen legger saksorienteringen til grunn, men det er fremkommet informasjon til komiteen om Nasjonalt arbeidsgiverforum som ikke ligger i saksdokumentet.

Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen opplever denne saken som krevende, da komiteen må vurdere saker som er behandlet av andre komiteer tidligere år.
2. Komiteen har forståelse for at den administrative kapasiteten er varig redusert etter nedbemanningen og at dette krever tydelig prioritering av oppgaver.
3. Komiteen har notert seg at intensjonen i sakene vil bli jobbet videre med, men ikke som Kirkemøtesaker.
4. Det er behov for en enhetlig og effektiv forvaltning i hele trossamfunnet. Arbeidet med samledelse og fellesordninger må prioriteres, særlig med tanke på lokalkirkens behov. Komiteen er kjent med at Nasjonalt arbeidsgiverforum er opprettet og at det vil kunne bidra positivt i denne prosessen.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet forventer ikke oppfølging av vedtakene i sakene KM 18/21, 21/21, 10/22, 9/20, 7/24 i den utstrekning som er omtalt i saksfremlegget.
2. Kirkemøtet ber Kirkerådet arbeide aktivt med oppfølging av intensjonene i vedtak i KM 10/22, i nært samarbeid med andre parter i kirkens organisasjon.

Plenumsbehandling (2)

Dirigent: Agnes Sofie Engen Gjeset

Saksordfører: Trond Gustavson

Disse hadde ordet:

Trond Gustavson, Dag Tormod Milje

Forslagsstiller	Forslag	Komiteens behandling	Forslagsstiller følger seg ivaretatt/ opprettholder forslaget
Dag Tormod Milje	<p>Forslag til vedtak</p> <p>Kirkemøtet forventer ikke oppfølging av vedtakene i sakene KM 18/21, 21/21, 9/20, 10/22, 7/24 i den utstrekning som er omtalt i saksfremlegget.)</p> <p>Kirkemøtet mener imidlertid at KM 7/24 punkt 5 som handler om at bispedømmerådets rolle som strategisk organ utvikles, bør følges opp av KR, særlig bispedømmerådets rolle i forbindelse arbeid med samråd, samledelse og organisasjonsutvikling.</p>	Anses som delvis ivaretatt gjennom ny merknad.	Ivaretatt
Harald Hegstad	<p>Nytt punkt 2 (eksisterende setning blir punkt 1).</p> <p>Kirkemøtet ber Kirkerådet arbeide aktivt med oppfølging av intensjonene i vedtak i KM 10/22, i nært samarbeid med andre parter i kirkens organisasjon.</p>	Lagt inn som pkt.2 i forslag til vedtak	Ivaretatt

Votering over forslag til vedtak: Forslaget ble enstemmig vedtatt med 111 stemmer.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet forventer ikke oppfølging av vedtakene i sakene KM 18/21, 21/21, 10/22, 9/20, 7/24 i den utstrekning som er omtalt i saksfremlegget.
2. Kirkemøtet ber Kirkerådet arbeide aktivt med oppfølging av intensjonene i vedtak i KM 10/22, i nært samarbeid med andre parter i kirkens organisasjon.

KM 6/26 Kirkemøtets fordeling av midler 2027 og orientering om budsjett 2026

Saksdokumenter:

[Kirkemøtets fordeling av midler 2027 og orientering om budsjett 2026](#)

[Budsjett, mål og prioriteringer 2026](#)

Sammendrag

Denne saken handler om Kirkerådets forslag til vedtak om fordeling av midler for 2027 og Kirkerådets orientering om foreløpig regnskap for 2025 og budsjett 2026.

Endelig statsbudsjett for 2026 ble vedtatt av Stortinget 5. desember 2025. Rammetilskuddet til Den norske kirke er på 2 756 mill. kroner som er en økning på 3,5 % målt mot tilskuddet for 2025. I tillegg kommer tilskudd til Svalbard kirke. Tilskuddet indikerer en videreføring av kjøpekraften.

Kirkerådet vedtok i møte 4. desember et årsbudsjett 2026 som er i balanse og med kostnadsramme på 2 763 mill. kroner.

Det er utarbeidet oppdatert 3-årig langtidsprognose for 2026-29 basert på et sett av forutsetninger. Det er lagt til grunn en mer stabil økonomisk situasjon etter gjennomført nedbemanning i 2025.

Fordelingsnøkklene mellom bispedømmerådene og Kirkerådet skal evalueres og resultatet legges frem for Kirkemøtet 2027.

Kirkemøtet inviteres til å fordele forventet rammetilskudd mellom budsjettgruppene og å gi innspill til overordnede prioriteringer.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets orientering om foreløpig regnskap 2025 og vedtak om budsjett 2026 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2027 med samme fordeling mellom budsjettgruppe 1, 2 og 3 som i 2026.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet i budsjett for 2027 prioritere følgende områder:
 - Unge voksne i byene
 - Gudstjenester og kirkelige handlinger
 - Digitale fellesløsninger
 - Nasjonaljubileet 2030
 - Samledelse i hele Dnk

Innstilling 1

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har ingen merknader.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets orientering om foreløpig regnskap 2025 og vedtak om budsjett 2026 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2027 med samme fordeling mellom budsjettgruppe 1, 2 og 3 som i 2026.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet i budsjett for 2027 å prioritere følgende områder:
 - Unge voksne i byene
 - Gudstjenester og kirkelige handlinger
 - Digitale fellesløsninger
 - Nasjonaljubileet 2030
 - Samledelse i hele Dnk

Plenumsbehandling (1):

Dirigent: Agnes Sofie Engen Gjeset

Saksordfører: Ole-Jakob Dyrnes

Disse hadde ordet:

Ole-Jacob Dyrnes, Ingeborg Midttømme, Andreas Holm, Knut Støbbakk, Johanne Hansen, Marius Berge Eide, Elise Skjærven Aas, Tore Christiansen, Stine Beate Mondal Ljostad, Anna Riksaasen-Oseko, Sebastian Kaltoft Hansen, Stig Rune Lægdene, Erling Birkedal, Kari Alvsvåg, Stein Reinertsen, Lars Martin Dahl, Liv Bakke Nydal, Sofie Marcelie Hopshaug-Bakke, Harald Hegstad, Johanne Hansen, Ole Kristian Bonden, Karin-Elin Berg, Therese Egebakken, Stig Asplin

Forslag ved Ingeborg Midttømme:

Punkt 3, linje 6: fjerne «i byene» slik at det blir Unge voksne

Votering over forslaget ved Ingeborg Midttømme:

For: 51

Mot: 61

Forslaget falt.

Votering over hele forslaget til vedtaket:

Forslaget ble enstemmig vedtatt med 112 stemmer.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets orientering om foreløpig regnskap 2025 og vedtak om budsjett 2026 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler forventet rammetilskudd for 2027 med samme fordeling mellom budsjettgruppe 1, 2 og 3 som i 2026.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet i budsjett for 2027 å prioritere følgende områder:
 - Unge voksne i byene
 - Gudstjenester og kirkelige handlinger
 - Digitale fellesløsninger
 - Nasjonaljubileet 2030
 - Samledelse i hele Dnk

KM 7/26 Permanent utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv

Saksdokumenter: [Permanent utvalg for kvensk kirkeliv](#)

Sammendrag

Kirkemøtet i 2024 behandlet Den norske kirkes oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. I den forbindelse ba møtet om å få tilbake en sak om strukturer for å styrke kvensk kirkeliv.

Planen er å etablere et midlertidig nasjonalt utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv innen utgangen av første kvartal i 2026, og Kirkemøtet i 2026 bes om å fatte et prinsippvedtak om å etableres et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv, etter avsluttet forsøksperiode for det midlertidige utvalget. Et senere kirkemøte vil så kunne vedta regelverk i tråd med prosedyrer for behandling av regelsaker.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet ønsker at det opprettes et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke.

Kirkemøtet ser fram til å behandle regelverket for et permanent utvalg/råd kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke på et senere kirkemøte, etter forsøksperioden for det midlertidige nasjonale utvalget.

Innstilling 1:

Komiteéns merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteén har følgende merknader:

1. Komiteén understreker viktigheten av at vi nærmer oss opprettelse av et permanent utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv. Et slikt organ vil styrke arbeidet for at kirke- og menighetslivet bedre kan romme kvener/norskfinners tradisjoner og behov (jfr. KM-vedtak 12/24). Kirkens mangfold vil gjennom dette komme bedre til sin rett, noe alle berikes av.
2. Komiteén deler engasjementet for å etablere et *permanent* utvalg/råd, men ser behovet for å bruke noe tid. Vi ser fram til at det *midlertidige* utvalget, som nå er oppnevnt, utfører sitt arbeid ut ifra mandatet gitt av Kirkerådets direktør og som var omtalt i saken til Kirkemøtet. Vi merker oss særlig følgende oppgave for utvalget i pkt. d i mandatet: «Være en ressurs og gi innspill til Kirkerådets administrasjon i arbeidet med regelverk for etablering av et permanent utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke».

Dette utvalget vil ikke bare gi viktige innspill til et regelverk for et permanent organ, men også bidra til synliggjøring og kompetansebygging om kvensk/norskfinsk kirkeliv.

3. Arbeidet med å styrke strukturer for å ivareta kvensk/norskfinsk kirkeliv er en viktig del av kirkens forsoningsarbeid etter fornorskingspolitikken. Komiteén understreker ansvaret kirken har også overfor andre nasjonale minoriteter, som ble rammet av grov urett under fornorskingsperioden og dens virkninger helt fram til i dag.

Sannhets- og forsoningskommisjonen omtaler skogfinnene, og komiteén vil særlig løfte fram denne gruppen. Vi merker oss at det nå arbeides med å synliggjøre deres kultur og tradisjoner, bl.a. gjennom en nasjonal kirkelig markering og gudstjeneste på Skogfinnernes dag i 2026. Komiteén verdsetter det pågående samarbeidet mellom skogfinneforeninger,

Hamar bispedømme og Kirkerådet. Komitéen ber Kirkerådet vurdere om Kirkemøtet bør få en sak også om skogfinner til behandling på et senere Kirkemøte.

Komitéen vil også løfte fram situasjonen for tatere/romanifolk, som ikke ble tatt med i Sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid. Denne gruppen var utsatt for en brutal fornorskning, og lider fortsatt under konsekvensene. Det er viktig at kirken synliggjør dette folkets rike tradisjoner, språk og kultur og bidrar til gode forsoningsprosesser.

4. Komitéen oppfordrer til å flagge på de årlige merkedagene for nevnte nasjonale minoritetene. Dette er et enkelt, men viktig, tiltak for å synliggjøre deres tilhørighet i kirken.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet ønsker at det opprettes et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke.
2. Kirkemøtet ser fram til å behandle regelverket for et permanent utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke på et senere kirkemøte, etter forsøksperioden for det midlertidige nasjonale utvalget.

Plenumsbehandling:

Dirigent: Erik Lunde

Saksordfører: Anna Riksaasen-Oseko

Disse hadde ordet:

Anna Riksaasen-Oseko, Tove Karoline Knutsen, Oddgeir Sølvfæstensen, Marta Kristine Ims, Ole Kristian Bonden, Therese Egebakken, Trond Enemo, Harald Hegstad.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet ønsker at det opprettes et permanent nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke.
2. Kirkemøtet ser fram til å behandle regelverket for et permanent utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv i Den norske kirke på et senere kirkemøte, etter forsøksperioden for det midlertidige nasjonale utvalget.

KM 8/26 Kirkevalgreglene m.m.

Saksdokumenter:

[Kirkevalgreglene m.m.](#)

[Kirkevalgreglene m.m. \(Kirkemøtet 2026\)](#)

Sammendrag

Saken gjelder forslag til nye kirkevalgregler som skal gjelde fra og med kirkevalget i 2027. Forslaget bygger på føringene som Kirkemøtet vedtok i sak KM 10/25 om rammer for kirkevalget, samt høring høsten 2025. Hovedformålet med regelendringene er å sikre frie og hemmelige valg, samtidig som valggjennomføringen forenkles betydelig og ressursbruken reduseres på alle nivåer i kirken.

Saken har sju vedtakspunkt:

1. Kirkevalgreglene
2. Endringer i kirkeordning for Den norske kirke
3. Endringer i regler for valg av Kirkerådet
4. Endringer i Kirkemøtets forretningsorden
5. Endringer i retningslinjer for prostiråd og prostimøter
6. Endringer i regler om Samisk kirkelig valg møte
7. Ikrafttredelse

Forslaget til kirkevalgregler er omstrukturert og språklig forenklet for å gjøre det mer tilgjengelig for kirkelige råd, kandidater og velgere. Det er gjort endringer i tråd med Kirkemøtets vedtak.

Digital stemming blir hovedregelen for alle valg, mens kirkelig fellesråd får ansvar for å tilby stemming ved oppmøte i fellesrådsområdet, for å sikre at alle stemmeberettigede har reell mulighet til å delta. Stemming ved oppmøte vil også skje digitalt.

Det foreslås forenklinger i oppnevning av nominasjonskomiteene, samt endringer i reglene for listeforslag, supplerende nominasjon, valgorganer, frister og kunngjøringer. Det foreslås at navnet på det som ved sist valg het valg av lek kirkelig tilsatt blir kirkelig ansatt. Det foreslås at det skal informeres om hva kandidatene vil arbeide for.

Kirkerådet foreslår også at Kirkemøtet vedtar endringer i kirkeordningen for å klargjøre fristen for menighetsmøtets vedtak om endring av antall medlemmer. De andre foreslåtte endringene handler om endringer i annet regelverk som følger av endringene som gjøres i kirkevalgreglene.

Forslag til vedtak

Vedtaks punkt 1 – kirkevalgreglene

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende regelverk:

Kirkevalgreglene

Kapittel 1. Reglenes formål og virkeområde

§ 1-1. Reglenes formål og virkeområde

Reglene skal sikre frie og hemmelige valg.

Reglene gjelder ved valg av medlemmer til menighetsråd og til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

Kapittel 2. Valgorganer

§ 2-1. Menighetsrådet

Menighetsrådet skal forberede og gjennomføre valg i soknet som beskrevet i disse reglene, med unntak av stemming ved oppmøte i kapittel 7.

§ 2-2. Kirkelig fellesråd

Kirkelig fellesråd skal forberede og gjennomføre stemming ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7 og andre oppgaver som er beskrevet i disse reglene..

§ 2-3. Valgrådet i bispedømmet

(1) Bispedømmerådet skal oppnevne et valgråd. Valgrådet skal styre valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet i bispedømmet.

Valgrådet skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer.

Bispedømmerådets sekretariat fungerer som sekretariat for valgrådet.

§ 2-4. Digitalvalgstyret

(1) Kirkerådet skal oppnevne et digitalvalgstyre. De registrerte nomineringsgruppene skal få anledning til å foreslå kandidater til digitalvalgstyret.

(2) Digitalvalgstyret skal påse at det digitale valget skjer i henhold til regelverket.

Digitalvalgstyret skal ha ni medlemmer. To av medlemmene skal oppnevnes på bakgrunn av særskilt kompetanse. Det skal oppnevnes to personlige varamedlemmer for medlemmene som er oppnevnt på bakgrunn av særskilt kompetanse, og sju felles varamedlemmer for de andre medlemmene.

Kirkerådets sekretariat fungerer som sekretariat for digitalvalgstyret.

Kapittel 3. Når, hvor og hvordan velgerne kan stemme

§ 3-1. Når velgerne kan stemme

(1) Kirkevalget skal holdes i perioden 10. august til 13. september hvert fjerde år.

(2) Det digitale valgsystemet åpner 10. august klokken 09:00 og stenger 13. september klokken 23:59.

§ 3-2. Hvor velgerne kan stemme

(1) Velgerne kan stemme digitalt ved å logge seg på det digitale valgsystemet som beskrevet i kapittel 6.

(2) Velgerne kan stemme ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7.

§ 3-3. Valgform

(1) Valget gjennomføres som flertallsvalg hvis det bare er ett godkjent listeforslag. Valget gjennomføres som forholdsvalg hvis det er godkjent flere listeforslag.

(2) Valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres alltid som flertallsvalg.

§ 3-4. Hvordan velgerne kan stemme

- (1) Velgeren kan velge å stemme ved ett eller flere av valgene velgeren har stemmerett ved.
- (2) Velgeren velger stemmeseddel for hvert valg.
 - a. Velgeren kan gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
 - b. Gjennomføres valget som forholdsvalg, kan velgeren i tillegg gi en personstemme til kandidater på andre valglistene. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
 - c. Velgeren kan også velge blank stemmeseddel.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant stemmer velgeren i stedet ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Det er ikke anledning til å stemme med blank stemmeseddel i disse valgene.
- (4) Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Nominasjon

§ 4-1. Nominasjonskomité ved valg til menighetsråd

- (1) Menighetsrådet skal oppnevne en nominasjonskomité. Nominasjonskomiteen skal utarbeide et listeforslag med kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av menighetsrådet.
- (2) Nominasjonskomiteen skal bestå av minimum tre medlemmer.

§ 4-2. Nominasjonskomiteer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgrådet har ansvar for at det velges en nominasjonskomité for valg av medlemmer. Nominasjonskomiteen skal bestå av
 - a) ett medlem og ett varamedlem, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, valgt fra hvert prosti i bispedømmet
 - b) ett medlem og ett varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet
 - c) i de tre nordligste bispedømmene: én samisk representant og én samisk vararepresentant oppnevnt av bispedømmerådet etter forslag fra Samisk kirkeråd.
- (2) Valg av medlem og varamedlem fra prostiene gjennomføres på denne måten:
 - a. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valgmøte.
 - b. Valgmøtet kan gjennomføres samlet for hele bispedømmet.
 - c. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme.
 - d. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- (3) Det skal tilstrebes at begge kjønn er representert i nominasjonskomiteen for valg av medlemmer med minst 40 prosent.
- (4) Ved valg av nominasjonskomité for valg av prest skal valgrådet innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling til ett eller flere møter hvor prestene i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant prestene i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
- (5) Ved valg av nominasjonskomité for valg av kirkelig ansatt skal valgrådet innkalle andre kirkelig ansatte til ett eller flere møter hvor de kirkelig ansatte i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant de kirkelig ansatte i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre kirkelig ansatte samt at begge kjønn er representert.
- (6) Ved valg av døvemenighetenes representant er medlemmene i Døvekirkenes fellesråd, med unntak av prester og kirkelig ansatte, nominasjonskomité.
- (7) Ved valg av sørsamisk representant oppnevner Nidaros bispedømmeråd en nominasjonskomité med tre medlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte etter

forslag fra medlemmene i Saemien Åålmegeeraerie. Saemien Åålmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

- (8) Nominasjonskomiteene skal være valgt og oppnevnt innen 15. februar i valgåret.
- (9) Valgbare til nominasjonskomiteene er de som er valgbare ved det enkelte valg, jf. kapittel 12.

§ 4-3. Nominasjonskomiteenes arbeid ved valgene til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Nominasjonskomiteene velger selv sine ledere.
- (2) Nominasjonskomiteenes medlemmer kan fremme forslag om én villig kandidat hver i tillegg til innkomne forslag. For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder ikke begrensingen på én kandidat per medlem. Forslagsstiller skal forespørre de som foreslås om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget.
- (4) Nominasjonskomiteen skal spørre kandidatene på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.
- (5) Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteene kan ikke settes på listeforslaget. For valg av døvemenighetenes representant kan medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen likevel settes opp på listeforslaget.
- (6) Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge svarene til grunn for nominasjonsprosessen. Ved valg av andre enn prester, kirkelig ansatte, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteen gjøre svarene tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon.
- (7) En ansatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteene. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Forslag til kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til å fremme forslag til valgene innen 15. februar i valgåret.

- a. Oppfordringen sendes til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om forslag til kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 4-2 første ledd og alle nomineringsgruppene.
- b. For valg av prest skal oppfordringen sendes til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til prestene i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- c. For valg av kirkelig ansatt skal oppfordring sendes kirkelig ansatte i bispedømmet om å fremme forslag til kirkelig ansatt. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til kirkelig ansatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- d. For valg av døvemenighetenes representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre medlemmer sendes samtlige døves menighetsråd.
- e. For valg av sørsamisk representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre sørsamiske kandidater sendes til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

Kapittel 5. Listeforslag og supplerende

nominasjon

§ 5-1. Frist for å levere listeforslaget

- (1) Frist for å levere et listeforslag er klokken 12:00 den 15. april i valgåret.
- (2) Ved valg til menighetsråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til menighetsrådet.
- (3) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til valgrådet i bispedømmet.

§ 5-2. Krav til listeforslag

- (1) Et listeforslag skal ha en overskrift og må inneholde opplysninger om
 - a. hvilket valg listeforslaget gjelder for
 - b. hvilke kandidater som stiller til valg på listeforslaget
 - c. hvem som har skrevet under på listeforslaget.
- (2) Overskriften på listeforslaget skal angi den gruppen som har satt frem forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i samme sokn eller bispedømme. Listeforslag fra nominasjonskomiteene skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- (3) Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn, fødselsår, stilling og bosted. For valg av prest og kirkelig ansatt skal kandidatene være oppført med arbeidssted i stedet for bosted. For valg av døvemenighetenes representant skal kandidatene være oppført med menighet i stedet for bosted.
- (4) Listeforslag ved valg til menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år.
- (5) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år og kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder krav om minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn og kandidater fra forskjellige distrikter eller døvemenigheter. Om mulig bør det også være minst én kandidat under 30 år.
- (6) Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes som under 30 år.
- (7) Listeforslaget skal ikke inneholde annen informasjon til velgerne enn det som fremgår av paragrafen her.
- (8) Kandidater kan bare stå på ett listeforslag i soknet eller bispedømmet. Den samme gruppen kan bare stille én liste i hvert sokn eller bispedømme.

§ 5-3. Antall kandidater på listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget minst inneholde navnet på så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Forslaget kan maksimalt inneholde ti flere navn enn det skal velges faste medlemmer.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listeforslaget inneholde navnet på minst sju kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 navn.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslaget inneholde navnet på fem kandidater.

- (4) Navnene til kandidatene skal settes opp i prioritert rekkefølge. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal navnene settes opp i alfabetisk rekkefølge.

§ 5-4. Stemmetillegg

- (1) Inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget kan gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste og valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant.
- (2) Kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.
- (3) Navnene til kandidater med stemmetillegg skal stå øverst på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 5-5. Antall underskrifter på listeforslaget

- (1) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av nominasjonskomiteen. Andre listeforslag ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- (2) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett i bispedømmet.
- (3) Listeforslag fra nomineringsgrupper som er registrert etter § 17-1 kan likevel være underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder. Hvis en registrert nomineringsgruppe stiller listeforslag sammen med en uregistrert gruppe, gjelder likevel bestemmelsene i første og andre ledd.
- (4) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.
- (5) Listeforslag ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (6) Underskriverne kan bare skrive under på ett listeforslag ved menighetsrådsvalg og ett listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

§ 5-6. Vedlegg til listeforslaget

Følgende opplysninger skal ligge ved listeforslaget:

- a. fødselsdato og bostedsadresse til personene som har underskrevet på listeforslaget
- b. kandidatenes fødselsdato
- c. opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 5-14 eller § 5-15
- d. bekreftelse fra kandidater som ikke er folkeregistrert som bosatt eller registrert i soknet eller bispedømmet, om at de vil være registrert der innen det digitale valget avsluttes
- e. bekreftelse fra kandidater som ikke tilfredsstiller krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres om at de vil være valgbare når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 5-7. Tillitsvalgte og tillitsutvalg

- (1) De to øverste underskriverne på listeforslaget er henholdsvis tillitsvalgt og vararepresentant. De fem øverste underskriverne er tillitsutvalg, og de tre neste er vararepresentanter.
- (2) Hvis et listeforslag fra en registrert nomineringsgruppe er underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller

bispedømme listen gjelder, jf. § 5-5 tredje ledd, er disse to styremedlemmene tillitsvalgt og vararepresentant for listeforslaget. Styret for avdelingen er tillitsutvalg.

- (3) Ved valg til menighetsråd skal nominasjonskomiteens leder fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.
- (4) Ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listetoppen på Nominasjonskomiteens liste fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering. Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgte ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 5-9 andre ledd.
- (5) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteens leder fungere som listeforslagets tillitsvalgte og nominasjonskomiteen fungerer som tillitsutvalg.

§ 5-8. Frist for å godkjenne listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd godkjenner eller forkaster menighetsrådet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag ved valg av menighetsråd skal fattes senest 30. april i valgåret.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd godkjenner eller forkaster valgrådet i bispedømmet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting skal fattes senest 18. mai i valgåret. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag fattes senest 30. april i valgåret.

§ 5-9. Menighetsrådets og valgrådets behandling av listeforslagene

- (1) Menighetsråd og valgråd skal kontrollere at et listeforslag oppfyller kravene i reglene her.
- (2) Hvis listeforslaget ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet og valgrådet gi listeforslagets tillitsvalgte en frist på syv dager til å rette listeforslaget.
- (3) Menighetsrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i soknet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Valgrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i bispedømmet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Hvis underskrivere eller kandidater ikke svarer innen fristen, skal de settes opp på det listeforslaget som kom inn først.
- (4) Ved menighetsrådsvalg kan menighetsrådet godkjenne et listeforslag fra nominasjonskomiteen med færre kandidater enn angitt i § 5-3 første ledd. Det samme gjelder for valg av døvemenighetenes representant.

§ 5-10. Endring av listeforslaget etter innleveringsfristen

- (1) Etter at fristen for innlevering av listeforslag er utløpt, kan listeforslagets tillitsvalgte bare gjøre de endringer som er nødvendige for å bringe listeforslaget i samsvar med kravene i reglene her.
- (2) Hvis en kandidat strykes fra listeforslaget, kan listen suppleres med et nytt navn. Listeforslagets tillitsutvalg kan i så fall bestemme om navnet skal settes på den tomme plassen, eller om de etterfølgende kandidatene skal rykke opp i uforandret rekkefølge, og at listen da skal suppleres med et nytt navn nederst. Tillitsutvalget skal legge ved en erklæring fra den nye kandidaten om at han eller hun er villig til å stå som kandidat på listen.

§ 5-11. Supplerende nominasjon ved valg til menighetsråd

- (1) Ved valg til menighetsråd er det åpent for supplerende nominasjon. Det skal likevel ikke åpnes for supplerende nominasjon hvis det er godkjent listeforslag fra andre grupper enn nominasjonskomiteen.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.
- (4) Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem forslagsstillere med stemmerett i soknet.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (7) Menighetsrådet skal avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes innen 21. mai i valgåret. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddtrekning.

§ 5-12. Supplerende nominasjon ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant er det åpnet for supplerende nominasjon.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.
- (4) Ti stemmeberettigede ved det enkelte valg kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. For valg av prest og kirkelig ansatt skal underskriverne ha representasjon fra minst to prostier. For valg av døvemenighetenes representant skal underskriverne ha representasjon fra minst to døvemenigheter.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (7) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal valgrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (8) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes. Valgrådet setter opp de endelige valglistene innen 21. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 21. mai i valgåret.

§ 5-13. Kunngjøring av valglistene

- (1) Ved valg til menighetsråd: Når listeforslagene er godkjent, skal menighetsrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje så fort som mulig etter godkjenning på menighetens nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte menighetsrådet bestemmer. Ved valg til menighetsråd skal godkjente valglistene også kunngjøres i kirken.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd: Når listeforslagene er godkjent, skal valgrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen den frist Kirkerådet fastsetter. Kirkerådet fastsetter også dato for kunngjøring på bispedømmets nettside og på annen måte valgrådet bestemmer. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslagene kunngjøres så fort som mulig etter godkjenning på bispedømmets nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte valgrådet bestemmer.

§ 5-14. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til menighetsråd

Menighetsrådet skal utarbeide en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv, hva kandidatene vil arbeide for og bilde.

§ 5-15. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.
- (2) Valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2, opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv og hva kandidatene vil arbeide for. Kandidatene presenteres også med bilde. For valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal valgrådet også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal presentasjonen også inneholde hva kandidatene vil arbeide for, andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Kapittel 6. Digital stemming

§ 6-1. Digital stemming

- (1) Velgeren skal velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer på denne i det digitale valgsystemet.
- (2) Velger som har avgitt elektronisk stemme skal kunne stemme flere ganger. Den siste avgitte stemmen er den tellende (godkjennes).
- (3) Velgeren skal selv påse at ingen andre ser hva han eller hun stemmer.

§ 6-2. Kryptering

Stemmegevinger skal krypteres, det vil si at informasjon skal gjøres uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel. Digitalvalgstyret skal sørge for at kryptografiske nøkler behandles forsvarlig.

§ 6-3. Prinsipper

Følgende prinsipper legges til grunn:

- a. Europarådets rekommandasjon CM/REK (2017) 5 om standarder for elektronisk stemmegivning skal legges til grunn så langt de passer, med følgende unntak: Vedlegg I Standarder for e-valg pkt. 27 og 35-39 gjelder ikke.
- b. Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- c. Velger skal etter endt stemmegivning kunne få bekreftelse på at stemmen er avgitt korrekt.
- d. Utenforstående og valgmyndighetene skal ikke ha mulighet til å få kunnskap om hva den enkelte velger har stemt.
- e. Det skal ikke være mulig for utenforstående, systemet og valgmyndighetene å endre en velgers stemmegivning uten at dette kan oppdages.
- f. Valglistene skal presenteres for velgerne i alfabetisk rekkefølge i det digitale valgsystemet.

Kapittel 7. Stemming ved oppmøte

§ 7-1. Når og hvor velgerne kan stemme ved oppmøte

- (1) Velgeren kan stemme ved oppmøte i alle fellesrådsområder.
- (2) Kirkelig fellesråd skal legge til rette for stemming ved oppmøte på egnet og tilgjengelig sted i sitt fellesrådsområde. Kirkelig fellesråd bestemmer hvor velgerne kan stemme.
- (3) Kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene innenfor perioden for digital stemming. Det skal som minimum legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden.
- (4) Før kirkelig fellesråd bestemmer tid og sted for stemming ved oppmøte etter andre og tredje ledd, skal menighetsrådene i fellesrådsområdet involveres.

§ 7-2. Kunngjøring og registrering av oppmøtetidspunkter

- (1) Kirkelig fellesråd kunngjør når og hvor velgerne kan stemme digitalt og ved oppmøte.
- (2) Kunngjøring skal skje på fellesrådets nettside, i kirkene og på annen måte fellesrådet fastsetter.
- (3) Kirkelig fellesråd skal registrere tid og sted for stemming ved oppmøte i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni i valgåret.

§ 7-3. Hvordan stemming ved oppmøte gjennomføres

- (1) Velgeren skal kunne gjøre sitt valg avskjermet og usett.
- (2) Stemmemottaker skal likevel kunne observere stemmegivingen for å ivareta informasjonssikkerheten.
- (3) Velgeren skal vise legitimasjon. Hvis en velger ikke kan vise legitimasjon, men er kjent for stemmemottakeren, kan stemmemottakeren i stedet bekrefte velgerens identitet.
- (4) En velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren peker ut. En stemmemottaker skal gjøre velgerens hjelper oppmerksom på velgerens rett til hemmelig valg.
- (5) Velger som ikke kan logge på det digitale valgsystemet med BankID eller tilsvarende skal få hjelp av stemmemottaker til alternativ pålogging.
- (6) Ved stemming ved oppmøte skal velgeren velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer i det digitale valgsystemet.
- (7) Kirkelig fellesråd skal sørge for at valgmateriellet oppbevares på sikker måte.

§ 7-4. Ordensregler

- (1) Velgerpåvirkning er ikke tillatt i valglokalet.
- (2) I valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget.
- (3) Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som stemmer.
- (4) En stemmemottaker kan bortvise personer som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

Kapittel 8. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling og protokollering ved digitalt valg

§ 8-1. Dekryptering av digitale valg

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Digitalvalgstyret skal sørge for dekryptering av de digitale stemmene. Hvert medlem tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
- (3) Minimum fem medlemmer fra digitalvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

§ 8-2. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler i digitalt valgsystem

- (1) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 8-2 (1).
- (2) Ved digital stemmegiving med alternativ pålogging til det digitale valgsystemet kontrollerer stemmemottaker velgerens identitet. Stemmegivingen godkjennes ved klargjøring av stemmer før dekryptering på samme måte som andre digitale stemmer.
- (3) En digital stemmegiving skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet,
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (4) En digital stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på
 - c. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (5) En blank stemmeseddel skal godkjennes dersom vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
- (6) En digital stemmeseddel ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 8-3. Opptelling av digitale stemmer

Digitalvalgstyret godkjenner den digitale opptellingsprosessen.

§ 8-4. Digitalvalgstyrets protokoll og offentliggjøring av valgresultater

- (1) Digitalvalgstyret skal føre protokoll over sin kontroll med gjennomføringen av de digitale valgene og godkjenningen av den digitale opptellingsprosessen. Protokollen skal kunngjøres.
- (2) Kirkerådet skal sørge for at valgresultatene blir offentliggjort.

Kapittel 9. Valg av medlemmer og protokoll

ved valg til menighetsråd

§ 9-1. Hvem som skal velges som medlemmer ved flertallsvalg til menighetsråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppjøret.

- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Der den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, velges i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater velges på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbare i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (4) Der den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 5-4, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter velges kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbare i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (5) Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.

§ 9-2. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Menighetsrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om valget.

§ 9-3. Forholdsvalg ved menighetsrådsvalg

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Ordning for mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd i § 10-1 og § 10-2 følges tilsvarende for valg av menighetsråd gjennomført som forholdsvalg.
- (4) Ved menighetsrådsvalg med flere valglistene, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

§ 9-4. Protokoll ved menighetsrådsvalg

- (1) Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal føre protokoller over sine forberedelser og gjennomføring av valget. Ved menighetsrådsvalg skal menighetsrådet føre protokoll over valgoppgjøret. Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal ta inn rapport fra Den norske kirkes valgadministrative system i protokollen.
- (2) Kirkerådet fastsetter formularer for protokollering av valg.

Kapittel 10. Mandatfordeling og valg av

medlemmer ved valg til Kirkemøtet og

bispedømmeråd

§ 10-1. Fordeling av mandatene ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og

bispedømmeråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Valgrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Mandatene skal fordeles på bakgrunn av listenes listestemmetall i bispedømmet ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1 som det første delingstallet. Dette innebærer at antallet listestemmer, deles på 1-3-5-7 osv. Antallet listestemmer skal deles så mange ganger som det er mandater i valgdistriktet. Listen som har den største kvotienten, får det første mandatet. Listen som har den nest største kvotienten, får det neste mandatet, osv. Hvis flere lister har samme kvotient, går mandatet til den listen som har fått flest listestemmer. Har listene også fått samme listestemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken liste som skal få mandatet.
- (4) Hver stemme en liste har fått, skal telle like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til bispedømmerådet. Tallet skal korrigeres for personstemmer som er gitt til kandidater på andre lister (slengerstemmer). En slengerstemme skal tilsvare en listestemme.

§ 10-2. Hvem som skal velges som medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet

og bispedømmeråd

- (1) Når det er avgjort hvor mange mandater en liste skal ha, skal det avgjøres hvem som velges som medlemmer. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
 - a. For valglister utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidatene skal gis det antallet personstemmer de har fått fra velgerne. Kandidater som har fått stemmetillegg, skal i tillegg gis det antallet personstemmer som de har krav på etter § 5-4 tredje ledd. Representantene for hver liste blir så valgt i rekkefølge etter antallet personstemmer de har fått. Hvis flere kandidater har fått like mange personstemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
 - b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som har fått tilleggsstemmer fra minst fem prosent av listens velgere, skal velges i rekkefølge etter antallet mottatte personstemmer. Har flere kandidater fått like mange personstemmer, skal de velges etter deres rekkefølge på listen. Øvrige kandidater skal velges etter deres rekkefølge på listen.
- (2) Hver liste skal tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter første ledd.

§ 10-3. Valg av medlemmer ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret. Eventuelle stemmesedler på papir skal legges til de digitale stemmesedlene. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.

- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, blir valgt som medlem. Hvis flere kandidater får like mange stemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken kandidat som blir valgt. Tilsvarende gjelder ved valget av varamedlemmer.

§ 10-4. Protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal føre protokoll over valgoppgjøret. Valgrådets protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal sendes til Kirkerådet og bispedømmerådet

§ 10-5. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Valgrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene om valget.

Kapittel 11. Stemmerett

§ 11-1. Stemmerett ved valg til menighetsråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved valg til menighetsråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i soknet eller registrert i soknet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-2. Stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, og som ikke har stemmerett som prest eller kirkelig ansatt etter § 11-3 eller § 11-4, har stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i bispedømmet eller registrert i et sokn i bispedømmet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-3. Stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ordinerte prester som er medlemmer av Den norske kirke har stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de er ansatt i en ordnet kirkelig prestestilling på minst 40 prosent.
- (2) Med ordnet kirkelig prestestilling menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger.
- (3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.
- (4) Prester i ordnet kirkelig prestestilling som ikke er ansatt i Den norske kirke, for eksempel institusjonsprester, sykehusprester, studentprester og feltprester, må registrere seg i manntallet etter rutine fastsatt av Kirkerådet.
- (5) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.
- (6) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest.

§ 11-4. Stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatt i menighetsråd, kirkelig fellesråd eller bispedømmeråd som er medlemmer i Den norske kirke har stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de har en stilling på minst 40 prosent og ikke har stemmerett som prest etter § 11-3.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.

- (3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Kirkelig ansatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Oslo bispedømmeråd.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som kirkelig ansatt.

§ 11-5. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av en døvemenighet som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd, har stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 11-6. Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av Saemien Åålmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde) som har stemmerett ved valg av Saemien Åålmegearie, har stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Åålmege.

§ 11-7. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

Kapittel 12. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg

§ 12-1. Valgbarhet ved valg av medlemmer til menighetsråd

Personer er valgbare og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er fritatt.

§ 12-2. Valgbarhet ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Personer er valgbare som medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er utelukket fra valg eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som medlem til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-3. Valgbarhet ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

1. Prester som har stemmerett etter § 11-3 og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
2. Utelukket fra valg som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-4. Valgbarhet ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatte som har stemmerett etter § 11-4 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

- (2) Utelukket fra valg som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-5. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-5 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-6. Valgbarhet ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-6 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - c. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-7. Felles bestemmelser om valgbarhet

- (1) De som ellers ville ha vært utelukket fra valg, er likevel valgbare hvis de fratrer stillingen før Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon.
- (2) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 12-8. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 12-9. Rett til å kreve fritak fra valg

- (1) Rett til fritak for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.
- (2) Slik erklæring må settes frem til menighetsrådet eller valgrådet innen den frist menighetsrådet eller valgrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller valgrådets frist må senest være 25. april i valgåret.
- (3) Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 14. Klage

§ 14-1. Hva det kan klages på

Det kan klages på

- a. brudd på bestemmelsene i kirkeordningen og kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres

- b. digitalvalgstyrets godkjenning av den digitale opptellingsprosessen
- c. menighetsrådets og valgrådet i bispedømmets valgoppgjør.

§ 14-2. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av

kirkevalget m.m.

- (1) Alle med stemmerett kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.
- (2) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.
- (3) Registrerte nomineringsgrupper kan klage på valgrådets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til gruppenavnet er krenket.

§ 14-3. Klagefrister

- (1) Klagefristen er sju dager etter at det digitale valget avsluttes hvis ikke annet følger av denne paragrafen.
- (2) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er sju dager etter at vedtaket er kunngjort.
- (3) Fristen for å klage på digitalvalgstyrets vedtak om godkjenning av den digitale opptellingsprosessen er sju dager etter at protokollen er kunngjort.
- (4) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets valgoppgjør er sju dager etter at valgresultatet er offentliggjort.

§ 14-4. Krav til klagen

- (1) En klage skal være skriftlig og angi de faktiske forholdene den bygger på.
- (2) Klagen skal settes frem for menighetsrådet i det soknet der det påklagede forholdet skjedde. Hvis klagen ikke gjelder forhold som kan knyttes til et sokn, skal klagen settes frem for valgrådet i bispedømmet.
- (3) Hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket.
- (4) Hvis klagen gjelder et klagegrunnlag som har betydning for både valg til menighetsråd og valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet, skal den ansees å gjelde begge valgene.
- (5) En klage er satt frem i tide hvis den har kommet inn til menighetsrådet eller valgrådet, organet som traff det påklagede vedtaket eller Kirkerådet før klagefristen har løpt ut.

§ 14-5. Saksbehandlingen i det organet som klagen settes frem for

- (1) Hvis det organet som fattet vedtaket, er enig i klagen, skal det omgjøre vedtaket. Hvis organet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for organets syn på klagen.
- (2) Hvis klagen gjelder noe annet enn et vedtak, og menighetsrådet eller valgrådet er enig i klagen, skal forholdet rettes så langt det er mulig. Hvis forholdet ikke kan rettes, eller menighetsrådet eller valgrådet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for menighetsrådet og valgrådets syn på klagen.
- (3) Forvaltningsloven § 33 andre ledd tredje punktum gjelder ikke. Klagen skal i stedet sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises.
- (4) Klager skal behandles uten ugrunnet opphold.

§ 14-6. Klagebehandlingen i Kirkerådet

- (1) Kirkerådet avgjør klager etter § 14-1. Kirkerådet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.

- (2) Valgorganer plikter å gi opplysninger og uttalelser som Kirkerådet ber om.
- (3) Kirkerådet skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt, eller samme klagegrunnlag allerede er behandlet.
- (4) Hvis Kirkerådet kommer til at det har skjedd feil, men at vilkårene for ugyldighet ikke er oppfylt, eller hvis klagen behandles før valgresultatet er klart, skal klagen gis medhold i at det har skjedd feil. Kirkerådet skal pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig.
- (5) Hvis retting av feil ikke er mulig, skal Kirkerådet kjenne valget ugyldig når bestemmelser i kirkeordningen eller kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket valgresultatet.
- (6) Når Kirkerådet har behandlet alle klagene, skal det avgjøre om det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd samlet sett har påvirket det samlede valgresultatet.
- (7) Valget kan kjennes ugyldig bare i de soknene der det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd har påvirket valgresultatet.

Kapittel 15. Omvalg og beredskap

§ 15-1. Stemming ved oppmøte med papirstemmer

- (1) Digitalvalgstyret kan beslutte at stemming ved oppmøte etter kap. 7 ikke skal skje digitalt.

Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer kan velgeren stemme i det fellesrådsområdet han eller hun har stemmerett.

Stemming ved oppmøte med papirstemmer gjelder ikke for valg av prest og kirkelig ansatt.

Ved stemming ved oppmøte for valg i kategorialmenighetene gjelder i stedet § 19-1.

Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer sørger fellesrådet for at det er tilgjengelig stemmesedler for alle godkjente valglister ved valg til menighetsråd i soknene i fellesrådsområdet, alle godkjente valglister for valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd og blanke stemmesedler for begge valg.

Ved valg av døvemenighetenes representant sørger døves menighetsråd for at det er stemmesedler tilgjengelig.

En velger som har stemt digitalt, kan ikke stemme på nytt med stemmeseddel på papir ved oppmøte. Hvis en velger stemmer både på papir og digitalt, vil den digitale stemmen være den tellende (godkjennes).

Ved stemming på papir gjennomføres stemmingen på denne måten:

- a. Velgeren skal levere stemmeseddelen eller stemmesedlene til stemmemottaker, som stempler den eller dem med et offisielt stempel.
- b. Etter at stemmeseddelen er stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og lime konvolutten igjen.
- c. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen.
- d. Velgeren skal selv skrive navn, adresse og fødselsdato samt tid for stemmingen på omslagskonvolutten.
- e. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne eller tilsvarende.

Stemmemottaker skal ikke kunne observere stemmegivingen, med mindre velgeren ønsker å få hjelp av stemmemottakeren, jf. § 7-3 (4).

Stemmemottaker skal hindre at uvedkommende får kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.

Fellesrådet godkjenner stemmegivninger avgitt på papir.

En stemmegiving avgitt på papir i konvolutt skal godkjennes dersom

- f. velgeren er innført i manntallet i soknet eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter *regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet.*
- g. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
- h. stemmegivningen er avgitt til rett tid
- i. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
- j. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
- k. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.

Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.

Menighetsrådet har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellestråd har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

En stemmeseddel skal godkjennes dersom

- l. den har offisielt stempel
- m. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
- n. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
- o. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.

En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten. Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.

En blank stemmeseddel skal godkjennes hvis vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.

For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir.

En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom

- p. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
- q. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

Menighetsrådet har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellestråd har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

Stemmesedlene ved valg til menighetsråd skal telles opp per sokn.

Stemmesedlene ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal telles opp samlet for fellesrådsområdet.

Opptellingen foretas av de personer og på den måten menighetsråd og fellestråd har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene.

Menighetsrådet bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp.

Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.

Opptellingen skal være offentlig.

Opptelling av papirstemmer kan starte når alle stemmegivninger på papir er behandlet.

Opptellingen skal være ferdig og rapportert i Den norske kirkes valgadministrative system senest 14. september.

I tillegg til telling av papirstemmesedler skal det rapporteres hvor mange som stemte på papir, antall forkastede stemmegivinger samt andre relevante data om valget i Den norske kirkes valgadministrative system.

Stemmesedler det er tvil om kan godkjennes behandles fortløpende under opptellingen og telles sammen med de andre stemmesedlene.

Alle stemmesedler skal telles to ganger.

Opptellingen gjennomføres på denne måten:

- r. Først telles antall rettede og urettede stemmesedler til hver liste samt blanke stemmesedler.
- s. Deretter telles tilleggsstemmer. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
- t. For valg gjennomført som forholdsvalg med flere lister skal det telles antall personstemmer til kandidater på andre lister. Dersom det er gitt personstemmer til mer enn tre kandidater på andre lister skal bare de tre øverste telles med. Det skal registreres hvilken listes stemmeseddel personstemmen var skrevet opp på og hvilken kandidat stemmen gikk til.
- u. Det tas ikke hensyn til strykninger eller andre endringer på stemmesedlene.

For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har Døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for telling av stemmesedler på papir.

Offentliggjøring av opptelling hvis det er åpnet for papirstemmer:

- v. Opptelling av papirstemmer på soknenivå skal ikke offentliggjøres for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.
- w. Opptelling av digitale stemmer skal ikke offentliggjøres før papirstemmene er lagt til for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.

§ 15-2. Digitalvalgstyrets beredskapsmyndighet

Hvis en hendelse inntreffer som kan medføre at et valg ikke kan gjennomføres i samsvar med regelverket, kan digitalvalgstyret bestemme at velgerne ikke skal kunne avgi stemme digitalt. Hvis digitalvalgstyret treffer et slikt vedtak og det på dette tidspunkt er avgitt digitale stemmer, tar digitalvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

§ 15-3. Forlenget eller utsatt valgperiode

- (1) Hvis digitalvalgstyret har truffet vedtak etter § 15-2, kan Kirkerådet forlenge valgperioden eller utsette valgperioden.
- (2) Tilsvarende kan Kirkerådet forlenge valgperioden hvis det har skjedd en annen ekstraordinær hendelse som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme.
- (3) Kirkerådet kan fastsette nærmere regler for å gjennomføre forlengning eller utsettelse av valgperioden. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-4. Omvalg ved ugyldig valg

- (1) Det skal holdes omvalg om Kirkerådet kjenner et valg ugyldig.
- (2) Ved omvalg skal manntallet fra det opprinnelige valget brukes. Personer som har dødd eller mistet stemmeretten før omvalget, skal strykes fra manntallet. Personer som feilaktig var innført i eller utelatt fra det opprinnelige manntallet, skal strykes fra eller innføres i manntallet.

- (3) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-5. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

- (1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-6. Hvem som fungerer som medlemmer av menighetsråd og Kirkeråd og bispedømmeråd ved omvalg

Hvis det skal holdes omvalg før det nye rådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter at det nye rådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 16. Nytt valgoppgjør i perioden og suppleringsvalg

§ 16-1. Nytt valgoppgjør ved valg til menighetsråd

- (2) Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (3) Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (4) Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 16-2. Nytt valgoppgjør ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (2) Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 16-3. Suppleringsvalg til menighetsråd

- (1) Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpest ved nytt valgoppgjør, kan det holdes suppleringsvalg i et menighetsmøte.
- (2) Hvis valget er gjennomført som forholdsvalg med flere lister gjelder § 16-4 tilsvarende.

§ 16-4. Suppleringsvalg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Hvis plassen til en vararepresentant er blitt ledig og ikke kan fylles gjennom et nytt valgoppgjør, kan den gruppen som har fått en ledig vararepresentantplass, foreslå hvem som skal fylle plassen. Gruppen informerer deretter bispedømmerrådet, som velger den foreslåtte personen hvis han eller hun er valgbar og har samtykket til å la seg velge. Hvis valget er gjennomført som et flertallsvalg, skal bispedømmerrådet foreslå en person til den ledige plassen. Bispedømmerrådet informerer Kirkerådet om valget.

Kapittel 17. Registrering av nomineringsgrupper

§ 17-1. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til Kirkemøtet og bispedømmerråd

- (1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.
- (2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.
- (3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.
- (4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.
- (5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.
- (6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:
 - a. opplysninger om organisasjonsnummer
 - b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
 - c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ
 - d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmerråd, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, om at de ønsker gruppenavnet registrert. Erklæringene skal være underskrevet.

Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.

Virkingen av registreringen opphører, og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende valg til Kirkemøtet og bispedømmerråd. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

Kapittel 18. Intensjonsstøtte og listestøtte

§ 18-1. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 17-1 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til Kirkemøtet og bispedømmerråd.
- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:

- a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 17-1.
- b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 17-1 (7).
- c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
- d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
- e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.

Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.

Kapittel 19. Kategorialmenigheter

§ 19-1. Valg til menighetsråd i kategorialmenigheter

- (1) Reglens bestemmelser om valg til menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) Menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter, valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres som digitalt valg med mulighet for stemming ved oppmøte. Kirkerådet kan i stedet bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter gjennomføres som digitalt valg uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten eller som en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Ved valg i døvemenighetene er det døves menighetsråd som har ansvar for stemming ved oppmøte.

Kapittel 20. Forskjellige bestemmelser

§ 20-1. Taushetsplikt

Personer som gjennom oppdrag i forbindelse med valget får kjennskap til hvordan en velger har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 20-2. Stemmesedler

Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming. For stemmesedler til valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal det gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

§ 20-3. Endring av frister

Kirkerådet skal vedta endringer i datoene for fristene i disse reglene før hvert valg, for å tilpasse dem til valgdagen ved det offentlige valget, helge- og helligdager m.m.

§ 20-4. Endringer i kirkevalgreglene, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkerådet fastsetter kapittel 13 om manntall og kan vedta endringer i dette kapitlet.
- (2) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.
- (3) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene. Disse bestemmelsene skal tas inn i kirkevalgreglene.
- (4) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg til menighetsråd.

§ 20-5. Kirkemøtets og bispedømmerådets funksjonstid

Det nyvalgte Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 20-6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves regler om valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene), regler om valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet og særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg.

Vedtaks punkt 2 – endringer i kirkeordning for Den norske

kirke

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endringer:

Kirkeordningen § 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer og et antall varamedlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før *fristen*

for å levere listeforslag.

Kirkeordningen § 24 første og andre ledd skal lyde:

Bispedømmerådet består av:

- a. biskopen,
- b. en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c. en *kirkelig ansatt* valgt av de *kirkelig ansatte* i bispedømmet,
- d. sju *andre valgt* direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e. en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og

f. en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Medlemmene nevnt i bokstav b, c, d, e og f velges for fire år. For medlemmene

valgt ved flertallsvalg etter bokstav d, velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d, skal hver liste tildeles like

mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. For medlemmene

valgt etter bokstav b, c, e og f, velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere

regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og

valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Kirkeordningen § 29 første ledd skal lyde:

Kirkerådet består av 17 medlemmer, preses i Bispemøtet og 16 medlemmer valgt av Kirkemøtet.

Det skal være to prester og en kirkelig ansatt blant de som velges av Kirkemøtet. Visepreses er vara for preses. For hvert øvrig medlem velges det ett varamedlem.

Vedtaks punkt 3 – endringer i regler for valg av Kirkerådet

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endringer:

I regler for valg av Kirkerådet gjøres følgende endringer:

§ 2-2 første ledd første setning skal lyde:

*Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant **Kirkemøtets medlemmer som ikke er prest eller kirkelig ansatt**, ved særlig avstemning.*

Kapitteloverskriften til kapittel 3 skal lyde:

Valg av medlemmer

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1. *Valgform*

Kirkerådets øvrige medlemmer velges ved avtalevalg eller flertallsvalg. Med medlemmer i dette kapittel siktes det til medlemmene som ikke er prester eller kirkelige ansatte.

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Kirkemøtet kan med 2/3 flertall vedta at valg av medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, prest og kirkelig ansatt, skal foregå som avtalevalg.

§ 3-3 første og tredje ledd skal lyde

Hvis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 kandidater, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

(...)

Valglisten skal slås sammen med valglisten for prest og kirkelig ansatt etter § 4-1.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Valg av medlemmer ved flertallsvalg*

Ved flertallsvalg velger Kirkemøtet først *seks medlemmer*, sammen med *kirkelig ansatt* og prester etter § 4-2 annet ledd. *Medlemmene* skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på seks *medlemskandidater*, én *medlemskandidat* per bispedømme, én *kirkelig ansatt* og én prest.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende seks *medlemmer* og én prest. Det skal avgis stemme på seks *medlemskandidater* – én *medlemskandidat* per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to *medlemskandidater* blant alle bispedømmer – og én prest. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapitteloverskriften til kapittel 4 skal lyde:

Valg av prester og *kirkelig ansatt*

Paragrafoverskriften til § 4-1 skal lyde:

Valgliste ved valg av prester og *kirkelig ansatt*

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Alle prester og *kirkelig ansatte* i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Valgkomiteen fremmer derfor en valgliste med:

- a. de elleve *kirkelig ansatte*, ordnet bispedømmevis
- b. de elleve prestene, ordnet bispedømmevis.

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2. Valg av medlemmer

Etter valget av *medlemmene* ved avtalevalg velger Kirkemøtet en *kirkelig ansatt* og to prester. Det skal avgis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av *medlemmer* gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av *medlemmer*, *kirkelig ansatt* og prester i to valgomganger i henhold til § 3-4.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer for prest og *kirkelig ansatt* i en egen valgomgang. For *kirkelig ansatt* skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges to varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmeliikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det gis stemme på en kirkelig ansatt og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke varamedlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av varamedlemmer og varamedlemmer for *kirkelig ansatt* og prester i samme valgomgang.

§ 5-4 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Gjelder det valg av prest eller *kirkelig ansatt*, anses alle prester og *kirkelig ansatte* å være kandidater, jf. § 4-1 tredje ledd.

Vedtaks punkt 4 – endring i Kirkemøtets forretningsorden

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endring:

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endring:

§ 5-2 tredje punktum skal lyde:

Bispedømmerådene og møtets *ulike kategorier medlemmer* bør være forholdsmessig representert i komiteene.

Vedtaks punkt 5 – endringer i retningslinjer for prostiråd og prostimøter

I *retningslinjer for prostiråd og prostimøter* gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4. På dette fellesmøtet velges et prostiråd med det antall medlemmer som møtet bestemmer. Rådet skal bestå av *menighetsrådsmedlemmer, prest eller prester og kirkelig ansatt eller kirkelig ansatte* foruten prosten. *Menighetsrådsmedlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte* skal utgjøre flertallet.

Valget foregår skriftlig.

Vedtaks punkt 6 – endringer i regler for Samisk kirkelig valgmøte

I *regler for Samisk kirkelig valgmøte* gjøres følgende endringer: § 4-1 fjerde ledd skal lyde:

§ 4-1 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. *kirkevalgreglene § 12-3*
- b) *ansatte* ved bispedømmekontoret i en stilling på *over 40 prosent*
- c) *ansatte* i Kirkerådet.

§ 4-3 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. *kirkevalgreglene § 12-3*
- b) *ansatte* ved bispedømmekontoret i en stilling på *over 40 prosent*
- c) *ansatte* i Kirkerådet.

Vedtakupunkt 7 – ikrafttredelse

Endringene i punkt 2 til 6 trer i kraft straks

Plenumsbehandling 1:

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Dag Sele

Følgende hadde ordet:

Karin Elin Berg, Dag Sele, Kjersti Ngozi Furuseth, Andreas Holm, Helene Breivik Hellerdal, Ingjerd Breian Hedberg, Stig Asplin

Innkomne forslag

1. Endringsforslag ved Ingjerd Breian Hedberg:

Endringsforslag til linje 22: Setningen De registrerte nomineringsgruppene erstattes av:

"Nomineringsgruppene som sitter i gjeldene kirkemøte skal ha (minst) et medlem hver, som de velger selv, i digitalvalgstyret."

2. Endringsforslag ved Kjersti Ngozi Furuseth:

Linje 381

Minimum to timer byttes ut med en dag, evt 8 timer.

3. Tilleggsforslag ved Helene Breivik Hellerdal

vedr. Kapittel 12, §12-1, foreslår å legge til følgende (eller omformulert av regelkomiteen):

«Utelukket fra valg som medlem av menighetsråd, er:

Ansatte i menigheten og/eller det gjeldende fellesrådet menigheten tilhører, i stilling med leder/faglederansvar / i stilling på minst 40%.»

Dette for å ha lik praksis som ved valg til bispedømmeråd og kirkemøte, og mtp. rolleblanding og for å unngå habilitets- og interessekonflikter.

4. Endringsforslag ved Andreas Holm:

Endringsforslag gjeldende regler for kirkevalg KM 8 /26:

Rad 166 i § 5-2 (3): Stryke ordet «stilling».

Rad 172 i § 5-2 (5): Ordet «skal» byttes til «bør».

Rad 199-200 § 5-4 (2) endres til «Førstekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget. Andrekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 15 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.» (Eller omformulert av regelkomiteen.)

Rad 340 i § 5-1 (2): Endre «utdanning, yrke» til «utdanning/yrke/bakgrunn».

5. Tilleggsforslag ved Andreas Holm

Tilleggsforslag regler kirkevalg KM 8 /26:

Rad 392 i § 7-3 – Nytt punkt (1): «Det skal være minst to stemmemottakere til stede.» (Eller omformulert av regelkomiteen.) Resterende punkt blir punkt (2)-(8).

6. Tilleggsforslag ved Stig Asplin

Grunnleggende for demokratiske valg er at alle stemmer teller likt og at oppnådd stemmetall ved valges avspeiles i oppnådd representasjon i bispedømmerådet. Slik er det ikke i dag. Fordi man ved kirkevalget bruker delingstallet 1,0. Jeg foreslår å endre delingstallet til 1,4, slik man har ved kommune/fylkestings- og stortingsvalg. Endringen er ikke avhengig av andre endringer i kirkevalgreglene og bør gjøres gjeldende fra kirkevalget i 2027.

7. Tilleggsforslag ved Stig Asplin

Kirkevalgreglene er ikke rettferdig. I alle demokratiske valg er det et grunnprinsipp at alle stemmer skal telle likt og at antall stemmer ved valget avgjør representasjonen i organet det velges til. Slik er det ikke og jeg erfarte det selv ved siste kirkevalg. Listen jeg stod på fikk mer enn nok stemmer til å få tre mandater i bispedømmerådet, men fikk bare to. Årsaken er at kirkevalgreglene bruker delingstallet 1,0 i stedet for 1,4 som praktiseres ved andre offentlige valg (kommune- og stortingsvalg). Jeg foreslår derfor at kirkevalgreglene endres slik at man bruker delingstallet 1,4 i stedet for 1,0. Se vedlegg.

Saken ble sendt til regelkomiteen.

Plenumsbehandling 2:

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Dag Sele

Disse hadde ordet:

Dag Sele, Karin Elin Berg, Oddgeir Sølvfæstensen, Gunnar Innerdal, Ingjerd Breian Hedberg, Tore Christiansen, Lars Evan Lauritzen, Tove Karoline Knutsen, Olav Fykse Tveit, Kjersti Ngozi Furuseth, Harald Hegstad, Andreas Holm, Inga Stoveland Dekko, Apeltun Sæle, Sveinung Moesgaard Skjesol, Oddny Irene Miljeteig, Erling Birkedal

Innstilling 1

Regelkomiteens merknader

Regelkomiteen har i oppdrag å vurdere om noen endringsforslag kan koordineres og/eller samstemmes, om endringsforslagene er forenlige med annet regelverk og om endringsforslag er tilstrekkelig utredet. Hvis et endringsforslag ikke er forenlig med annet regelverk eller regelkomiteen vurderer at endringsforslaget ikke er tilstrekkelig utredet, kan regelkomiteen vurdere om forslaget kan omformuleres. På denne bakgrunn skal regelkomiteen gi en innstilling, jf. Kirkemøtets forretningsorden §§ 2-4 og 3-6.

Et av medlemmene i komiteen har selv vært forslagsstiller i denne saken. Regelkomiteen har vurdert at dette ikke har noen konsekvenser for medlemmets habilitet.

1 Endringsforslag fra Ingjerd Breian Hedberg

Endringsforslag til linje 22: Setningen De registrerte nomineringsgruppene erstattes av:

"Nomineringsgruppene som sitter i gjeldene kirkemøte skal ha (minst) et medlem hver, som de velger selv, i digitalvalgstyret."

Regelkomiteens vurdering

Regelkomiteen viser til at et tilsvarende forslag ble fremmet av Bønnelista i høringen, og at Kirkerådet har kommentert forslaget i saksorienteringen på side 52 (siste avsnitt) og 53 (sjette avsnitt).

I lys av dette, og ordlyden i forslaget, vurderer regelkomiteen at forslaget er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

2 Endringsforslag fra Kjersti Ngozi Furuseth

Linje 381

Minimum to timer byttes ut med en dag, evt 8 timer

Regelkomiteens vurdering

Regelkomiteen viser til at spørsmålet om hva som skal være minimumskravet for gjennomføring av oppmøte har vært drøftet i høringen og saksorienteringen (se særlig kapittel 2.2.5 på side 43 fig. og side 76). Regelkomiteen vurderer derfor at forslaget er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

3 Endringsforslag fra Helene Breivik Hellerdal

Vedr. Kapittel 12, §12-1, foreslår å legge til følgende (eller omformulert av regelkomiteen):

«Utelukket fra valg som medlem av menighetsråd, er:

Ansatte i menigheten og/eller det gjeldende fellesrådet menigheten tilhører, i stilling med leder/faglederansvar / i stilling på minst 40%.»

Dette for å ha lik praksis som ved valg til bispedømmerråd og kirkemøte, og mtp. rolleblanding og for å unngå habilitets- og interessekonflikter.

Regelkomiteens vurdering

Regler om valgbarhet til menighetsrådet er primært regulert i kirkeordningen § 9 tredje ledd, som lyder som følger: «Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er alle som har

stemmerett ved valget og som vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er fritatt». Forslaget til kirkevalgreglene § 12-1 er innholdsmessig en dublett av kirkeordningen § 9 tredje ledd som er inkludert av pedagogiske hensyn. Bestemmelsene i kirkevalgreglene må være i overensstemmelse med bestemmelsene i kirkeordningen, jf. kirkeordningen § 42 femte ledd.

Forslaget til kirkevalgregler har ikrafttredelse *straks*, noe som innebærer at reglene vil tre i kraft fra datoen Kirkemøtet treffer vedtaket. En bestemmelse om utelukkelse fra verv vil innebære at de som sitter som medlemmer i dag, og blir vedtatt utelukket, taper valgbarheten etter kirkeordningen § 10 og må tre ut av rådet.

Et forslag om å endre slike bestemmelser i kirkeordningen som berører rettigheter og plikter, må etter gjeldende regler sendes på høring slik at berørte instanser har tatt stilling til spørsmålet. Det har ikke vært gjort i dette tilfellet. Regelkomiteen vurderer at forslaget ikke er forenlig med annet regelverk og derfor heller ikke er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

4 Endringsforslag fra Andreas Holm

Endringsforslag (1) fra Andreas Holm

Rad 166 i § 5-2 (3): Stryke ordet «stilling».

Regelkomiteens vurdering

Endringsforslaget kan synliggjøres på følgende vis:

§ 5-2 (3) Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn, fødselsår, **stilling** og bosted. For valg av prest og kirkelig ansatt skal kandidatene være oppført med arbeidssted i stedet for bosted. For valg av døvemenighetenes representant skal kandidatene være oppført med menighet i stedet for bosted.

Regelkomiteen viser til at om *stilling* skal stå oppført på stemmeseddelen, er et tema som ble berørt i høringen og saksorienteringen (se side 60-61). Regelkomiteen vurderer derfor at forslaget er tilstrekkelig utredet til at det kan vedtas.

Endringsforslag (2) fra Andreas Holm

Rad 172 i § 5-2 (5): Ordet «skal» byttes til «bør».

Regelkomiteens vurdering

Endringsforslaget kan synliggjøres på følgende vis:

§ 5-2 (5) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd **skal bør** inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år og kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder krav om minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn og kandidater fra forskjellige distrikter eller døvemenigheter. Om mulig bør det også være minst én kandidat under 30 år.

Regelkomiteen viser til at Stortinget vedtok lovendringer i trossamfunnsloven fra 1. januar 2026 som forplikter tros- og livssynssamfunn, inkludert Den norske kirke, til å arbeide for å oppnå minst 40 prosent kvinner og 40 prosent menn i styrende organ (en aktivitetsplikt), se trossamfunnsloven § 14 femte ledd. I forarbeidene viste departementet til at:

«Departementet legger til grunn at kirkens egne valgeregler om at listeforslag til valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet henholdsvis bør og skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, i utgangspunktet vil være tilstrekkelig for å oppfylle aktivitetskravet» (Prop. 116 L (2024–2025) side 18–19).

Regelkomiteen vurderer at et forslag som gjør slike endringer, uten at forslaget er nærmere vurdert opp mot denne lovbestemte aktivitetsplikten, ikke er tilstrekkelig utredet til at det kan vedtas.

Endringsforslag (3) fra Andreas Holm

Rad 199-200 § 5-4 (2) endres til «Førstekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget. Andrekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 15 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.» (Eller omformulert av regelkomiteen.)

Regelkomiteens vurdering

§ 5-4 (2) ~~**Kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.**~~
Førstekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.
Andrekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 15 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.

Forslag om å endre reglene om stemmetillegg, har ikke vært en del av høringen, slik at de berørte høringsinstansene ikke har fått anledning til å ta stilling til forslag om endringer. Konsekvenser av ulike regler om stemmetillegg, er derfor heller ikke belyst nærmere i saksorienteringen. Regelkomiteen vurderer derfor at forslaget ikke er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Endringsforslag (4) ved Andreas Holm

Rad 340 i § 5-15 (2): Endre «utdanning, yrke» til «utdanning/yrke/bakgrunn».

Regelkomiteens vurdering

I § 5-15 (2) Valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2, opplysninger om ~~utdanning, yrke,~~ **utdanning/yrke/bakgrunn**, relevante verv og hva kandidatene vil arbeide for. Kandidatene presenteres også med bilde. For valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal valgrådet også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal presentasjonen også inneholde hva kandidatene vil arbeide for, andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Spørsmålet om hvilke opplysninger som skal gis om kandidatene, har vært tematisert i saksorienteringen (side 63). Regelkomiteen vurderer at endringsforslaget er tilstrekkelig utredet til at det kan vedtas.

5 Tilleggsforslag ved Andreas Holm

Tilleggsforslag regler kirkevalg KM 8 /26:

Rad 392 i § 7-3 – Nytt punkt (1): «Det skal være minst to stemmemottakere til stede.»
(Eller omformulert av regelkomiteen.) Resterende punkt blir punkt (2)-(8).

Regelkomiteens vurdering

Regelkomiteen viser til at endringsforslaget er berørt i høringen og i saksorienteringen (se saksorienteringen side 42 og 45). Det er også en videreføring av en regel som tidligere har vært gjeldende for forhåndsstemming. Regelkomiteen vurderer at endringsforslaget er tilstrekkelig utredet til at det kan vedtas.

6 Endringsforslag fra Stig Asplin og 7 Tilleggsforslag ved Stig Asplin

Grunnleggende for demokratiske valg er at alle stemmer teller likt og at oppnådd stemmetall ved valges avspeiles i oppnådd representasjon i bispedømmerådet. Slik er det ikke i dag. Fordi man ved kirkevalget bruker delingstallet 1,0. Jeg foreslår å endre delingstallet til 1,4, slik man har ved kommune/fylkestings- og stortingsvalg. Endringen er ikke avhengig av andre endringer i kirkevalgreglene og bør gjøres gjeldende fra kirkevalget i 2027.

Kirkevalgreglene er ikke rettferdig. I alle demokratiske valg er det et grunnprinsipp at alle stemmer skal telle likt og at antall stemmer ved valget avgjør representasjonen i organet det velges til. Slik er det ikke og jeg erfarte det selv ved siste kirkevalg. Listen jeg stod på fikk mer enn nok stemmer til å få tre mandater i bispedømmerådet, men fikk bare to. Årsaken er at kirkevalgreglene bruker delingstallet 1,0 i stedet for 1,4 som praktiseres ved andre offentlige valg (kommune- og stortingsvalg). Jeg foreslår derfor at kirkevalgreglene endres slik at man bruker delingstallet 1,4 i stedet for 1,0. Se vedlegg.

Regelkomiteens vurdering

Endringsforslaget kan synliggjøres på følgende vis:

§ 10-1 (3) Mandatene skal fordeles på bakgrunn av listenes listestemmetall i bispedømmet ved hjelp av Sainte-Laguës **modifiserte** metode med **4 1,4** som det første delingstallet. Dette innebærer at antallet listestemmer, deles på **4 1,4-3-5-7** osv. Antallet listestemmer skal deles så mange ganger som det er mandater i valgdistriktet. Listen som har den største kvotienten, får det første mandatet. Listen som har den nest største kvotienten, får det neste mandatet, osv. Hvis flere lister har samme kvotient, går mandatet til den listen som har fått flest listestemmer. Har listene også fått samme listestemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken liste som skal få mandatet.

Regelkomiteen viser til at delingstall ikke har vært utredet i denne saken. Høringsinstansene har derfor ikke hatt anledning til å ta stilling til endringsforslaget, selv om enkelte høringsinstanser har tatt opp spørsmålet i høringen. I saksorienteringen har Kirkerådet vist til at det

«har kommet innspill i høringen som ikke kan vurderes i denne saken fordi de er for inngripende der prosessen er nå, eller fordi de er i strid med Kirkemøtets vedtak om rammer for kirkevalg. Disse innspillene er ikke nærmere omtalt i saken, men Kirkerådet tar dem med seg til arbeidsgruppen som skal se på Kirkemøtets sammensetning og valgordninger i et lenger perspektiv» (side 32).

Konsekvensene av endringene av delingstallet er ikke belyst nærmere i saksorienteringen. Regelkomiteen vurderer derfor at forslaget ikke er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Videre behandling

Regelkomiteen kan oversende endringsforslag som er ansett som tilstrekkelig utredet til ordinær komitébehandling, jf. Kirkemøtets forretningsorden § 3-6 fjerde ledd. I denne saken har Kirkerådet foreslått at endringsforslag i saken oversendes til behandling i komite D etter regelkomiteens behandling, jf. sak KR 10/26. Regelkomiteen oversendte endringsforslagene til ordinær komitébehandling i komité D.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen og regelkomiteens innstilling til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen har forståelse for anliggende i mange av forslagene som regelkomiteen har innstilt på å avvise fordi de ikke er tilstrekkelig utredet. Disse kan man komme tilbake til i senere prosesser.
2. Komiteen støtter ikke endringsforslaget fra Hedberg, om direkte valg fra nomineringsgruppene til digitalvalgstyret. Komiteen forutsetter at Kirkerådet tar hensyn til bredde, kompetanse og representasjon av grupperingene i digitalvalgstyret.
3. Komiteen støtter ikke endringsforslaget fra Furuseth, om å gå fra et minimumskrav på to timer uken stemming ved oppmøte til en dag, evt. 8 timer. Komiteen vektlegger hensynet til at fellesrådene har ulik størrelse og ressursituasjon.
4. Komiteens flertall (12 medlemmer) støtter ikke endringsforslag 1 fra Holm. Komiteens flertall ønsker at opplysning om kandidaters stilling fortsatt bør stå på listeforslagene, fordi dette gir velgerne nødvendig og presis informasjon om kandidatenes bakgrunn og hovedbeskjeftigelse, og dermed bidrar til et mer opplyst valg. Komiteen mener derfor at hensynet til transparens, legitimitet og velgernes informasjonsbehov tilsier at dagens ordning videreføres.

Et mindretall i komiteen (8 medlemmer) mener at opplysning om stilling ikke bør stå på listeforslagene. Mindretallet viser til at stillingsangivelse kan virke stigmatiserende eller belastende for enkelte kandidater, særlig for dem som står utenfor ordinært arbeidsliv, og at begrepet «stilling» i seg selv oppleves som utdatert og knyttet til sosiale statusmarkører som ikke bør være førende i kirkelige valg. Mindretallet mener også at informasjon om stilling i begrenset grad sier noe vesentlig om kandidatenes helhetlige erfaring og motivasjon, og at mer utfyllende presentasjonstekster gir et bedre og mer nyansert grunnlag for velgerne.

En enstemmig komité mener at dette spørsmålet med fordel kan tas opp igjen senere i en annen sammenheng.

5. Komiteen støtter enstemmig endringsforslag 4 fra Holm, om å legge til utdanning/yrke/bakgrunn i kandidatpresentasjonen.
6. Komiteen støtter ikke endringsforslag 5 fra Holm. Komiteen mener at det er ønskelig med mer enn én stemmemottaker der det er mulig, eventuelt også ved bruk av frivillige. Komiteen mener likevel at dette ikke bør pålegges fellesrådene.

Forslag til vedtak

Vedtaks punkt 1 – kirkevalgreglene

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende regelverk:

Kirkevalgreglene

Kapittel 1. Reglens formål og virkeområde

§ 1-1. Reglens formål og virkeområde

- (1) Reglene skal sikre frie og hemmelige valg.
- (2) Reglene gjelder ved valg av medlemmer til menighetsråd og til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

Kapittel 2. Valgorganer

§ 2-1. Menighetsrådet

Menighetsrådet skal forberede og gjennomføre valg i soknet som beskrevet i disse reglene, med unntak av stemming ved oppmøte i kapittel 7.

§ 2-2. Kirkelig fellesråd

Kirkelig fellesråd skal forberede og gjennomføre stemming ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7 og andre oppgaver som er beskrevet i disse reglene..

§ 2-3. Valgrådet i bispedømmet

- (1) Bispedømmerådet skal oppnevne et valgråd. Valgrådet skal styre valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet i bispedømmet.
- (2) Valgrådet skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer.
- (3) Bispedømmerådets sekretariat fungerer som sekretariat for valgrådet.

§ 2-4. Digitalvalgstyret

- (1) Kirkerådet skal oppnevne et digitalvalgstyre. De registrerte nomineringsgruppene skal få anledning til å foreslå kandidater til digitalvalgstyret.
- (2) Digitalvalgstyret skal påse at det digitale valget skjer i henhold til regelverket.
- (3) Digitalvalgstyret skal ha ni medlemmer. To av medlemmene skal oppnevnes på bakgrunn av særskilt kompetanse. Det skal oppnevnes to personlige varamedlemmer for medlemmene som er oppnevnt på bakgrunn av særskilt kompetanse, og sju felles varamedlemmer for de andre medlemmene.
- (4) Kirkerådets sekretariat fungerer som sekretariat for digitalvalgstyret.

Kapittel 3. Når, hvor og hvordan velgerne kan stemme

§ 3-1. Når velgerne kan stemme

- (1) Kirkevalget skal holdes i perioden 10. august til 13. september hvert fjerde år.
- (2) Det digitale valgsystemet åpner 10. august klokken 09:00 og stenger 13. september klokken 23:59.

§ 3-2. Hvor velgerne kan stemme

- (1) Velgerne kan stemme digitalt ved å logge seg på det digitale valgsystemet som beskrevet i kapittel 6.
- (2) Velgerne kan stemme ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7.

§ 3-3. Valgform

- (1) Valget gjennomføres som flertallsvalg hvis det bare er ett godkjent listeforslag. Valget gjennomføres som forholdsvalg hvis det er godkjent flere listeforslag.
- (2) Valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres alltid som flertallsvalg.

§ 3-4. Hvordan velgerne kan stemme

- (1) Velgeren kan velge å stemme ved ett eller flere av valgene velgeren har stemmerett ved.
- (2) Velgeren velger stemmeseddel for hvert valg.
 - a. Velgeren kan gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
 - b. Gjennomføres valget som forholdsvalg, kan velgeren i tillegg gi en personstemme til kandidater på andre valglistene. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
 - c. Velgeren kan også velge blank stemmeseddel.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant stemmer velgeren i stedet ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Det er ikke anledning til å stemme med blank stemmeseddel i disse valgene.
- (4) Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Nominasjon

§ 4-1. Nominasjonskomité ved valg til menighetsråd

- (1) Menighetsrådet skal oppnevne en nominasjonskomité. Nominasjonskomiteen skal utarbeide et listeforslag med kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av menighetsrådet.
- (2) Nominasjonskomiteen skal bestå av minimum tre medlemmer.

§ 4-2. Nominasjonskomiteer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgrådet har ansvar for at det velges en nominasjonskomité for valg av medlemmer. Nominasjonskomiteen skal bestå av
 - a. ett medlem og ett varamedlem, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, valgt fra hvert prosti i bispedømmet
 - b. ett medlem og ett varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet
 - c. i de tre nordligste bispedømmene: én samisk representant og én samisk vararepresentant oppnevnt av bispedømmerådet etter forslag fra Samisk kirkeråd.
- (2) Valg av medlem og varamedlem fra prostiene gjennomføres på denne måten:
 - a. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valg møte.
 - b. Valgmøtet kan gjennomføres samlet for hele bispedømmet.
 - c. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme.
 - d. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- (3) Det skal tilstrebes at begge kjønn er representert i nominasjonskomiteen for valg av medlemmer med minst 40 prosent.
- (4) Ved valg av nominasjonskomité for valg av prest skal valgrådet innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling til ett eller flere møter hvor prestene i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant prestene i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
- (5) Ved valg av nominasjonskomité for valg av kirkelig ansatt skal valgrådet innkalle andre kirkelig ansatte til ett eller flere møter hvor de kirkelig ansatte i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant de kirkelig ansatte i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre kirkelig ansatte samt at begge kjønn er representert.
- (6) Ved valg av døvemenighetenes representant er medlemmene i Døvekirkenes fellelråd, med unntak av prester og kirkelig ansatte, nominasjonskomité.

- (7) Ved valg av sørsamisk representant oppnevner Nidaros bispedømmeråd en nominasjonskomité med tre medlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte etter forslag fra medlemmene i Saemien Åålmegeeraerie. Saemien Åålmegeeraerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.
- (8) Nominasjonskomiteene skal være valgt og oppnevnt innen 15. februar i valgåret.
- (9) Valgbare til nominasjonskomiteene er de som er valgbare ved det enkelte valg, jf. kapittel (10) 12.

§ 4-3. Nominasjonskomiteenes arbeid ved valgene til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (8) Nominasjonskomiteene velger selv sine ledere.
- (9) Nominasjonskomiteenes medlemmer kan fremme forslag om én villig kandidat hver i tillegg til innkomne forslag. For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder ikke begrensingen på én kandidat per medlem. Forslagsstiller skal forespørre de som foreslås om de er villige til å la seg nominere.
- (10) Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget.
- (11) Nominasjonskomiteen skal spørre kandidatene på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.
- (12) Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteene kan ikke settes på listeforslaget. For valg av døvemenighetenes representant kan medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen likevel settes opp på listeforslaget.
- (13) Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge svarene til grunn for nominasjonsprosessen. Ved valg av andre enn prester, kirkelig ansatte, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteen gjøre svarene tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon.
- (14) En ansatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteene. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Forslag til kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til å fremme forslag til valgene innen 15. februar i valgåret.

- a. Oppfordringen sendes til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om forslag til kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 4-2 første ledd og alle nomineringsgruppene.
- b. For valg av prest skal oppfordringen sendes til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til prestene i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- c. For valg av kirkelig ansatt skal oppfordring sendes kirkelig ansatte i bispedømmet om å fremme forslag til kirkelig ansatt. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til kirkelig ansatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- d. For valg av døvemenighetenes representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre medlemmer sendes samtlige døves menighetsråd.
- e. For valg av sørsamisk representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre sørsamiske kandidater sendes til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

Kapittel 5. Listeforslag og supplerende nominasjon

§ 5-1. Frist for å levere listeforslaget

- (1) Frist for å levere et listeforslag er klokken 12:00 den 15. april i valgåret.

- (2) Ved valg til menighetsråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til menighetsrådet.
- (3) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til valgrådet i bispedømmet.

§ 5-2. Krav til listeforslag

- (1) Et listeforslag skal ha en overskrift og må inneholde opplysninger om
 - a. hvilket valg listeforslaget gjelder for
 - b. hvilke kandidater som stiller til valg på listeforslaget
 - c. hvem som har skrevet under på listeforslaget.
- (2) Overskriften på listeforslaget skal angi den gruppen som har satt frem forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i samme sokn eller bispedømme. Listeforslag fra nominasjonskomiteene skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- (3) Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn, fødselsår, stilling og bosted. For valg av prest og kirkelig ansatt skal kandidatene være oppført med arbeidssted i stedet for bosted. For valg av døvemenighetenes representant skal kandidatene være oppført med menighet i stedet for bosted.
- (4) Listeforslag ved valg til menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år.
- (5) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år og kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder krav om minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn og kandidater fra forskjellige distrikter eller døvemenigheter. Om mulig bør det også være minst én kandidat under 30 år.
- (6) Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes som under 30 år.
- (7) Listeforslaget skal ikke inneholde annen informasjon til velgerne enn det som fremgår av paragrafen her.
- (8) Kandidater kan bare stå på ett listeforslag i soknet eller bispedømmet. Den samme gruppen kan bare stille én liste i hvert sokn eller bispedømme.

§ 5-3. Antall kandidater på listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget minst inneholde navnet på så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Forslaget kan maksimalt inneholde ti flere navn enn det skal velges faste medlemmer.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listeforslaget inneholde navnet på minst sju kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 navn.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslaget inneholde navnet på fem kandidater.
- (4) Navnene til kandidatene skal settes opp i prioritert rekkefølge. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal navnene settes opp i alfabetisk rekkefølge.

§ 5-4. Stemmetillegg

- (1) Inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget kan gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste og valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant.
- (2) Kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.
- (3) Navnene til kandidater med stemmetillegg skal stå øverst på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 5-5. Antall underskrifter på listeforslaget

- (1) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av nominasjonskomiteen. Andre listeforslag ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- (2) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett i bispedømmet.
- (3) Listeforslag fra nomineringsgrupper som er registrert etter § 17-1 kan likevel være underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder. Hvis en registrert nomineringsgruppe stiller listeforslag sammen med en uregistrert gruppe, gjelder likevel bestemmelsene i første og andre ledd.
- (4) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.
- (5) Listeforslag ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (6) Underskriverne kan bare skrive under på ett listeforslag ved menighetsrådsvalg og ett listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

§ 5-6. Vedlegg til listeforslaget

Følgende opplysninger skal ligge ved listeforslaget:

- a. fødselsdato og bostedsadresse til personene som har underskrevet på listeforslaget
- b. kandidatens fødselsdato
- c. opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 5-14 eller § 5-15
- d. bekreftelse fra kandidater som ikke er folkeregistrert som bosatt eller registrert i soknet eller bispedømmet, om at de vil være registrert der innen det digitale valget avsluttes
- e. bekreftelse fra kandidater som ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres om at de vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 5-7. Tillitsvalgte og tillitsutvalg

- (1) De to øverste underskriverne på listeforslaget er henholdsvis tillitsvalgt og vararepresentant. De fem øverste underskriverne er tillitsutvalg, og de tre neste er vararepresentanter.
- (2) Hvis et listeforslag fra en registrert nomineringsgruppe er underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder, jf. § 5-5 tredje ledd, er disse to styremedlemmene tillitsvalgt og vararepresentant for listeforslaget. Styret for avdelingen er tillitsutvalg.
- (3) Ved valg til menighetsråd skal nominasjonskomiteens leder fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.
- (4) Ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listetoppen på Nominasjonskomiteens liste fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering. Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgte ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 5-9 andre ledd.
- (5) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteens leder fungere som listeforslagets tillitsvalgte og nominasjonskomiteen fungerer som tillitsutvalg.

§ 5-8. Frist for å godkjenne listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd godkjenner eller forkaster menighetsrådet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag ved valg av menighetsråd skal fattes senest 30. april i valgåret.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd godkjenner eller forkaster valgrådet i bispedømmet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting skal fattes senest 18. mai i valgåret. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag fattes senest 30. april i valgåret.

§ 5-9. Menighetsrådets og valgrådets behandling av listeforslagene

- (1) Menighetsråd og valgråd skal kontrollere at et listeforslag oppfyller kravene i reglene her.
- (2) Hvis listeforslaget ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet og valgrådet gi listeforslagets tillitsvalgte en frist på syv dager til å rette listeforslaget.
- (3) Menighetsrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i soknet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Valgrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i bispedømmet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Hvis underskrivere eller kandidater ikke svarer innen fristen, skal de settes opp på det listeforslaget som kom inn først.
- (4) Ved menighetsrådsvalg kan menighetsrådet godkjenne et listeforslag fra nominasjonskomiteen med færre kandidater enn angitt i § 5-3 første ledd. Det samme gjelder for valg av døvemenighetenes representant.

§ 5-10. Endring av listeforslaget etter innleveringsfristen

- (1) Etter at fristen for innlevering av listeforslag er utløpt, kan listeforslagets tillitsvalgte bare gjøre de endringer som er nødvendige for å bringe listeforslaget i samsvar med kravene i reglene her.
- (2) Hvis en kandidat strykes fra listeforslaget, kan listen suppleres med et nytt navn. Listeforslagets tillitsutvalg kan i så fall bestemme om navnet skal settes på den tomme plassen, eller om de etterfølgende kandidatene skal rykke opp i uforandret rekkefølge, og at listen da skal suppleres med et nytt navn nederst. Tillitsutvalget skal legge ved en erklæring fra den nye kandidaten om at han eller hun er villig til å stå som kandidat på listen.

§ 5-11. Supplerende nominasjon ved valg til menighetsråd

- (1) Ved valg til menighetsråd er det åpent for supplerende nominasjon. Det skal likevel ikke åpnes for supplerende nominasjon hvis det er godkjent listeforslag fra andre grupper enn nominasjonskomiteen.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.
- (4) Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem forslagsstillere med stemmerett i soknet.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (7) Menighetsrådet skal avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes innen 21. mai i valgåret. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddtrekning.

§ 5-12. Supplerende nominasjon ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant er det åpnet for supplerende nominasjon.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.
- (4) Ti stemmeberettigede ved det enkelte valg kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. For valg av prest og kirkelig ansatt skal underskriverne ha representasjon fra minst to prostier. For valg av døvemenighetenes representant skal underskriverne ha representasjon fra minst to døvemenigheter.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (7) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal valgrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.

- (8) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes. Valgrådet setter opp de endelige valglistene innen 21. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 21. mai i valgåret.

§ 5-13. Kunngjøring av valglist

- (1) Ved valg til menighetsråd: Når listeforslagene er godkjent, skal menighetsrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje så fort som mulig etter godkjenning på menighetens nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte menighetsrådet bestemmer. Ved valg til menighetsråd skal godkjente valglisters også kunngjøres i kirken.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd: Når listeforslagene er godkjent, skal valgrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen den frist Kirkerådet fastsetter. Kirkerådet fastsetter også dato for kunngjøring på bispedømmets nettside og på annen måte valgrådet bestemmer. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslagene kunngjøres så fort som mulig etter godkjenning på bispedømmets nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte valgrådet bestemmer.

§ 5-14. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til menighetsråd

Menighetsrådet skal utarbeide en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv, hva kandidatene vil arbeide for og bilde.

§ 5-15. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.
- (2) Valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2, opplysninger om ~~utdanning, yrke,~~ **utdanning/yrke/bakgrunn**, relevante verv og hva kandidatene vil arbeide for. Kandidatene presenteres også med bilde. For valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal valgrådet også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal presentasjonen også inneholde hva kandidatene vil arbeide for, andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Kapittel 6. Digital stemming

§ 6-1. Digital stemming

- (1) Velgeren skal velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer på denne i det digitale valgsystemet.
- (2) Velger som har avgitt elektronisk stemme skal kunne stemme flere ganger. Den siste avgitte stemmen er den tellende (godkjennes).
- (3) Velgeren skal selv påse at ingen andre ser hva han eller hun stemmer.

§ 6-2. Kryptering

Stemmeavgivninger skal krypteres, det vil si at informasjon skal gjøres uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel. Digitalvalgstyret skal sørge for at kryptografiske nøkler behandles forsvarlig.

§ 6-3. Prinsipper

Følgende prinsipper legges til grunn:

- a. Europarådets rekommandasjon CM/REK (2017) 5 om standarder for elektronisk stemmegivning skal legges til grunn så langt de passer, med følgende unntak: Vedlegg I Standarder for e-valg pkt. 27 og 35-39 gjelder ikke.

- b. Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- c. Velger skal etter endt stemmegivning kunne få bekreftelse på at stemmen er avgitt korrekt.
- d. Utenforstående og valgmyndighetene skal ikke ha mulighet til å få kunnskap om hva den enkelte velger har stemt.
- e. Det skal ikke være mulig for utenforstående, systemet og valgmyndighetene å endre en velgers stemmegivning uten at dette kan oppdages.
- f. Valglistene skal presenteres for velgerne i alfabetisk rekkefølge i det digitale valgsystemet.

Kapittel 7. Stemming ved oppmøte

§ 7-1. Når og hvor velgerne kan stemme ved oppmøte

- (1) Velgeren kan stemme ved oppmøte i alle fellesrådsområder.
- (2) Kirkelig fellesråd skal legge til rette for stemming ved oppmøte på egnet og tilgjengelig sted i sitt fellesrådsområde. Kirkelig fellesråd bestemmer hvor velgerne kan stemme.
- (3) Kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene innenfor perioden for digital stemming. Det skal som minimum legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden.
- (4) Før kirkelig fellesråd bestemmer tid og sted for stemming ved oppmøte etter andre og tredje ledd, skal menighetsrådene i fellesrådsområdet involveres.

§ 7-2. Kunngjøring og registrering av oppmøtetidspunkter

- (1) Kirkelig fellesråd kunngjør når og hvor velgerne kan stemme digitalt og ved oppmøte.
- (2) Kunngjøring skal skje på fellesrådets nettside, i kirkene og på annen måte fellesrådet fastsetter.
- (3) Kirkelig fellesråd skal registrere tid og sted for stemming ved oppmøte i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni i valgåret.

§ 7-3. Hvordan stemming ved oppmøte gjennomføres

- (1) Velgeren skal kunne gjøre sitt valg avskjermet og usett.
- (2) Stemmemottaker skal likevel kunne observere stemmegivingen for å ivareta informasjonssikkerheten.
- (3) Velgeren skal vise legitimasjon. Hvis en velger ikke kan vise legitimasjon, men er kjent for stemmemottakeren, kan stemmemottakeren i stedet bekrefte velgerens identitet.
- (4) En velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren peker ut. En stemmemottaker skal gjøre velgerens hjelper oppmerksom på velgerens rett til hemmelig valg.
- (5) Velger som ikke kan logge på det digitale valgsystemet med BankID eller tilsvarende skal få hjelp av stemmemottaker til alternativ pålogging.
- (6) Ved stemming ved oppmøte skal velgeren velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer i det digitale valgsystemet.
- (7) Kirkelig fellesråd skal sørge for at valgmateriellet oppbevares på sikker måte.

§ 7-4. Ordensregler

- (1) Velgerpåvirkning er ikke tillatt i valglokalet.
- (2) I valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget.
- (3) Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som stemmer.
- (4) En stemmemottaker kan bortvise personer som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

Kapittel 8. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling og protokollering ved digitalt valg

§ 8-1. Dekryptering av digitale valg

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Digitalvalgstyret skal sørge for dekryptering av de digitale stemmene. Hvert medlem tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
- (3) Minimum fem medlemmer fra digitalvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

§ 8-2. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler i digitalt valgsystem

- (1) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 8-2 (1).
- (2) Ved digital stemmegiving med alternativ pålogging til det digitale valgsystemet kontrollerer stemmemottaker velgerens identitet. Stemmegivingen godkjennes ved klargjøring av stemmer før dekryptering på samme måte som andre digitale stemmer.
- (3) En digital stemmegiving skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet,
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (4) En digital stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på
 - c. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (5) En blank stemmeseddel skal godkjennes dersom vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
- (6) En digital stemmeseddel ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 8-3. Opptelling av digitale stemmer

Digitalvalgstyret godkjenner den digitale opptellingsprosessen.

§ 8-4. Digitalvalgstyrets protokoll og offentliggjøring av valgresultater

- (1) Digitalvalgstyret skal føre protokoll over sin kontroll med gjennomføringen av de digitale valgene og godkjenningen av den digitale opptellingsprosessen. Protokollen skal kunngjøres.
- (2) Kirkerådet skal sørge for at valgresultatene blir offentliggjort.

Kapittel 9. Valg av medlemmer og protokoll ved valg til menighetsråd

§ 9-1. Hvem som skal velges som medlemmer ved flertallsvalg til menighetsråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Der den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, velges i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater velges på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbar, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbar i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (4) Der den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har

krav på i henhold til § 5-4, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter velges kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbar, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbar i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

- (5) Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.

§ 9-2. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Menighetsrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om valget.

§ 9-3. Forholdsvalg ved menighetsrådsvalg

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Ordning for mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd i § 10-1 og § 10-2 følges tilsvarende for valg av menighetsråd gjennomført som forholdsvalg.
- (4) Ved menighetsrådsvalg med flere valglister, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

§ 9-4. Protokoll ved menighetsrådsvalg

- (1) Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal føre protokoller over sine forberedelser og gjennomføring av valget. Ved menighetsrådsvalg skal menighetsrådet føre protokoll over valgoppgjøret. Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal ta inn rapport fra Den norske kirkes valgadministrative system i protokollen.
- (2) Kirkerådet fastsetter formularer for protokollering av valg.

Kapittel 10. Mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

§ 10-1. Fordeling av mandatene ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Valgrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Mandatene skal fordeles på bakgrunn av listenes listestemmetall i bispedømmet ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1 som det første delingstallet. Dette innebærer at antallet listestemmer, deles på 1-3-5-7 osv. Antallet listestemmer skal deles så mange ganger som det er mandater i valgdistriktet. Listen som har den største kvotienten, får det første mandatet. Listen som har den nest største kvotienten, får det neste mandatet, osv. Hvis flere lister har samme kvotient, går mandatet til den listen som har fått flest listestemmer. Har listene også fått samme listestemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken liste som skal få mandatet.
- (4) Hver stemme en liste har fått, skal telle like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til bispedømmerådet. Tallet skal korrigeres for personstemmer som er gitt til kandidater på andre lister (slengerstemmer). En slengerstemme skal tilsvare en listestemme.

§ 10-2. Hvem som skal velges som medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Når det er avgjort hvor mange mandater en liste skal ha, skal det avgjøres hvem som velges som medlemmer. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbar.
 - a. For valglister utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidatene skal gis det antallet personstemmer de har fått fra velgerne. Kandidater som har fått stemmetillegg, skal i tillegg gis det antallet personstemmer som de har krav på etter § 5-4 tredje ledd. Representantene for hver liste blir så valgt i rekkefølge etter antallet personstemmer de har fått. Hvis flere kandidater har fått like mange personstemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
 - b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som har fått tilleggsstemmer fra minst fem prosent av listens velgere, skal velges i rekkefølge etter antallet mottatte personstemmer. Har flere kandidater fått like mange personstemmer, skal de velges etter deres rekkefølge på listen. Øvrige kandidater skal velges etter deres rekkefølge på listen.
- (2) Hver liste skal tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter første ledd.

§ 10-3. Valg av medlemmer ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret. Eventuelle stemmesedler på papir skal legges til de digitale stemmesedlene. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbar.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, blir valgt som medlem. Hvis flere kandidater får like mange stemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken kandidat som blir valgt. Tilsvarende gjelder ved valget av varamedlemmer.

§ 10-4. Protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal føre protokoll over valgoppgjøret. Valgrådets protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal sendes til Kirkerådet og bispedømmerådet

§ 10-5. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Valgrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene om valget.

Kapittel 11. Stemmerett

§ 11-1. Stemmerett ved valg til menighetsråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved valg til menighetsråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i soknet eller registrert i soknet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-2. Stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, og som ikke har stemmerett som prest eller kirkelig ansatt etter § 11-3 eller § 11-4, har stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i bispedømmet eller registrert i et sokn i bispedømmet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-3. Stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ordinerte prester som er medlemmer av Den norske kirke har stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de er ansatt i en ordnet kirkelig prestestilling på minst 40 prosent.
- (2) Med ordnet kirkelig prestestilling menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger.
- (3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.

- (4) Prester i ordnet kirkelig prestestilling som ikke er ansatt i Den norske kirke, for eksempel institusjonsprester, sykehusprester, studentprester og feltprester, må registrere seg i manntallet etter rutine fastsatt av Kirkerådet.
- (5) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.
- (6) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest.

§ 11-4. Stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatt i menighetsråd, kirkelig fellesråd eller bispedømmeråd som er medlemmer i Den norske kirke har stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de har en stilling på minst 40 prosent og ikke har stemmerett som prest etter § 11-3.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.
- (3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Kirkelig ansatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Oslo bispedømmeråd.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som kirkelig ansatt.

§ 11-5. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av en døvemenighet som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd, har stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 11-6. Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av Saemien Åålmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde) som har stemmerett ved valg av Saemien Åålmege, har stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Åålmege.

§ 11-7. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

Kapittel 12. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg

§ 12-1. Valgbarhet ved valg av medlemmer til menighetsråd

Personer er valgbar og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er fritatt.

§ 12-2. Valgbarhet ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Personer er valgbar som medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er utelukket fra valg eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som medlem til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - e. de som er valgbar ved valg av prest, jf. § 12-3
 - f. de som er valgbar ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - g. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - h. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-3. Valgbarhet ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Prester som har stemmerett etter § 11-3 og ikke er utelukket fra valg, er valgbar som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-4. Valgbarhet ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatte som har stemmerett etter § 11-4 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-5. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-5 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-6. Valgbarhet ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-6 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - c. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-7. Felles bestemmelser om valgbarhet

- (1) De som ellers ville ha vært utelukket fra valg, er likevel valgbare hvis de fratrer stillingen før Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon.
- (2) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 12-8. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 12-9. Rett til å kreve fritak fra valg

- (1) Rett til fritak for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.
- (2) Slik erklæring må settes frem til menighetsrådet eller valgrådet innen den frist menighetsrådet eller valgrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller valgrådets frist må senest være 25. april i valgåret.
- (3) Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 14. Klage

§ 14-1. Hva det kan klages på

Det kan klages på

- a. brudd på bestemmelsene i kirkeordningen og kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres
- b. digitalvalgstyrets godkjenning av den digitale opptellingsprosessen
- c. menighetsrådets og valgrådet i bispedømmets valgoppgjør.

§ 14-2. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av kirkevalget m.m.

- (1) Alle med stemmerett kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.
- (2) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.
- (3) Registrerte nomineringsgrupper kan klage på valgrådets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til gruppenavnet er krenket.

§ 14-3. Klagefrister

- (1) Klagefristen er sju dager etter at det digitale valget avsluttes hvis ikke annet følger av denne paragrafen.
- (2) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er sju dager etter at vedtaket er kunngjort.
- (3) Fristen for å klage på digitalvalgstyrets vedtak om godkjenning av den digitale optellingsprosessen er sju dager etter at protokollen er kunngjort.
- (4) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets valgoppgjør er sju dager etter at valgresultatet er offentliggjort.

§ 14-4. Krav til klagen

- (1) En klage skal være skriftlig og angi de faktiske forholdene den bygger på.
- (2) Klagen skal settes frem for menighetsrådet i det soknet der det påklagede forholdet skjedde. Hvis klagen ikke gjelder forhold som kan knyttes til et sokn, skal klagen settes frem for valgrådet i bispedømmet.
- (3) Hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket.
- (4) Hvis klagen gjelder et klagegrunnlag som har betydning for både valg til menighetsråd og valg til Kirkemøtet og bispedømmerrådet, skal den ansees å gjelde begge valgene.
- (5) En klage er satt frem i tide hvis den har kommet inn til menighetsrådet eller valgrådet, organet som traff det påklagede vedtaket eller Kirkerådet før klagefristen har løpt ut.

§ 14-5. Saksbehandlingen i det organet som klagen settes frem for

- (1) Hvis det organet som fattet vedtaket, er enig i klagen, skal det omgjøre vedtaket. Hvis organet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for organets syn på klagen.
- (2) Hvis klagen gjelder noe annet enn et vedtak, og menighetsrådet eller valgrådet er enig i klagen, skal forholdet rettes så langt det er mulig. Hvis forholdet ikke kan rettes, eller menighetsrådet eller valgrådet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for menighetsrådet og valgrådets syn på klagen.
- (3) Forvaltningsloven § 33 andre ledd tredje punktum gjelder ikke. Klagen skal i stedet sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises.
- (4) Klager skal behandles uten ugrunnet opphold.

§ 14-6. Klagebehandlingen i Kirkerådet

- (1) Kirkerådet avgjør klager etter § 14-1. Kirkerådet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.
- (2) Valgorganer plikter å gi opplysninger og uttalelser som Kirkerådet ber om.
- (3) Kirkerådet skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt, eller samme klagegrunnlag allerede er behandlet.
- (4) Hvis Kirkerådet kommer til at det har skjedd feil, men at vilkårene for ugyldighet ikke er oppfylt, eller hvis klagen behandles før valgresultatet er klart, skal klagen gis medhold i at det har skjedd feil. Kirkerådet skal pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig.
- (5) Hvis retting av feil ikke er mulig, skal Kirkerådet kjenne valget ugyldig når bestemmelser i kirkeordningen eller kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket valgresultatet.
- (6) Når Kirkerådet har behandlet alle klagenes, skal det avgjøre om det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd samlet sett har påvirket det samlede valgresultatet.
- (7) Valget kan kjennes ugyldig bare i de soknene der det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd har påvirket valgresultatet.

Kapittel 15. Omvalg og beredskap

§ 15-1. Stemming ved oppmøte med papirstemmer

- (1) Digitalvalgstyret kan beslutte at stemming ved oppmøte etter kap. 7 ikke skal skje digitalt.
- (2) Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer kan velgeren stemme i det fellesrådsområdet han eller hun har stemmerett.
- (3) Stemming ved oppmøte med papirstemmer gjelder ikke for valg av prest og kirkelig ansatt. Ved stemming ved oppmøte for valg i kategorialmenighetene gjelder i stedet § 19-1.
- (4) Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer sørger fellesrådet for at det er tilgjengelig stemmesedler for alle godkjente valglister ved valg til menighetsråd i soknene i fellesrådsområdet, alle godkjente valglister for valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd og blanke stemmesedler for begge valg.
- (5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger døves menighetsråd for at det er stemmesedler tilgjengelig.
- (6) En velger som har stemt digitalt, kan ikke stemme på nytt med stemmeseddel på papir ved oppmøte. Hvis en velger stemmer både på papir og digitalt, vil den digitale stemmen være den tellende (godkjennes).
- (7) Ved stemming på papir gjennomføres stemmingen på denne måten:
 - a. Velgeren skal levere stemmeseddelen eller stemmesedlene til stemmemottaker, som stempler den eller dem med et offisielt stempel.
 - b. Etter at stemmeseddelen er stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og lime konvolutten igjen.
 - c. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen.
 - d. Velgeren skal selv skrive navn, adresse og fødselsdato samt tid for stemmingen på omslagskonvolutten.
 - e. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne eller tilsvarende.
- (8) Stemmemottaker skal ikke kunne observere stemmegivingen, med mindre velgeren ønsker å få hjelp av stemmemottakeren, jf. § 7-3 (4).
- (9) Stemmemottaker skal hindre at uvedkommende får kunnskap om forbruket av de forskjellige valglistenes stemmesedler.
- (10) Fellesrådet godkjenner stemmegivninger avgitt på papir.
- (11) En stemmegiving avgitt på papir i konvolutt skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet i soknet eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter *regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*.
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet
 - f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (12) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
- (13) Menighetsrådet har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellesråd har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (14) En stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. den har offisielt stempel
 - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - d. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.

- (15) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten. Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.
- (16) En blank stemmeseddel skal godkjennes hvis vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
- (17) For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir. En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
- a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.
- (18) Menighetsrådet har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellesråd har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (19) Stemmesedlene ved valg til menighetsråd skal telles opp per sokn.
- (20) Stemmesedlene ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal telles opp samlet for fellesrådsområdet.
- (21) Opptellingen foretas av de personer og på den måten menighetsråd og fellesråd har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene.
- (22) Menighetsrådet bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp.
- (23) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
- (24) Opptellingen skal være offentlig.
- (25) Opptelling av papirstemmer kan starte når alle stemmegivinger på papir er behandlet.
- (26) Opptellingen skal være ferdig og rapportert i Den norske kirkes valgadministrative system senest 14. september.
- (27) I tillegg til telling av papirstemmesedler skal det rapporteres hvor mange som stemte på papir, antall forkastede stemmegivinger samt andre relevante data om valget i Den norske kirkes valgadministrative system.
- (28) Stemmesedler det er tvil om kan godkjennes behandles fortløpende under opptellingen og telles sammen med de andre stemmesedlene.
- (29) Alle stemmesedler skal telles to ganger.
- (30) Opptellingen gjennomføres på denne måten:
- a. Først telles antall rettede og urettede stemmesedler til hver liste samt blanke stemmesedler.
 - b. Deretter telles tilleggsstemmer. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
 - c. For valg gjennomført som forholdsvalg med flere lister skal det telles antall personstemmer til kandidater på andre lister. Dersom det er gitt personstemmer til mer enn tre kandidater på andre lister skal bare de tre øverste telles med. Det skal registreres hvilken listes stemmeseddel personstemmen var skrevet opp på og hvilken kandidat stemmen gikk til.
 - d. Det tas ikke hensyn til strykninger eller andre endringer på stemmesedlene.
- (31) For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har Døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for telling av stemmesedler på papir.
- (32) Offentliggjøring av opptelling hvis det er åpnet for papirstemmer:
- a. Opptelling av papirstemmer på soknenivå skal ikke offentliggjøres for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.
 - b. Opptelling av digitale stemmer skal ikke offentliggjøres før papirstemmene er lagt til for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.

§ 15-2. Digitalvalgstyrets beredskapsmyndighet

Hvis en hendelse inntreffer som kan medføre at et valg ikke kan gjennomføres i samsvar med regelverket, kan digitalvalgstyret bestemme at velgerne ikke skal kunne avgi stemme digitalt. Hvis digitalvalgstyret treffer et slikt vedtak og det på dette tidspunkt er avgitt digitale stemmer, tar digitalvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

§ 15-3. Forlenget eller utsatt valgperiode

- (1) Hvis digitalvalgstyret har truffet vedtak etter § 15-2, kan Kirkerådet forlenge valgperioden eller utsette valgperioden.
- (2) Tilsvarende kan Kirkerådet forlenge valgperioden hvis det har skjedd en annen ekstraordinær hendelse som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme.
- (3) Kirkerådet kan fastsette nærmere regler for å gjennomføre forlengning eller utsettelse av valgperioden. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-4. Omvalg ved ugyldig valg

- (1) Det skal holdes omvalg om Kirkerådet kjenner et valg ugyldig.
- (2) Ved omvalg skal manntallet fra det opprinnelige valget brukes. Personer som har dødd eller mistet stemmeretten før omvalget, skal strykes fra manntallet. Personer som feilaktig var innført i eller utelatt fra det opprinnelige manntallet, skal strykes fra eller innføres i manntallet.
- (3) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-5. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

- (1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.
- (2) Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-6. Hvem som fungerer som medlemmer av menighetsråd og Kirkeråd og bispedømmeråd ved omvalg

Hvis det skal holdes omvalg før det nye rådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter at det nye rådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 16. Nytt valgoppgjør i perioden og suppleringsvalg

§ 16-1. Nytt valgoppgjør ved valg til menighetsråd

- (1) Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (2) Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 16-2. Nytt valgoppgjør ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (2) Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 16-3. Suppleringsvalg til menighetsråd

- (1) Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan det holdes suppleringsvalg i et menighetsmøte.
- (2) Hvis valget er gjennomført som forholdsvalg med flere lister gjelder § 16-4 tilsvarende.

§ 16-4. Suppleringsvalg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Hvis plassen til en vararepresentant er blitt ledig og ikke kan fylles gjennom et nytt valgoppgjør, kan den gruppen som har fått en ledig vararepresentantplass, foreslå hvem som skal fylle plassen. Gruppen informerer deretter bispedømmerådet, som velger den foreslåtte personen hvis han eller hun er valgbar og har samtykket til å la seg velge. Hvis valget er gjennomført som et flertallsvalg, skal bispedømmerådet foreslå en person til den ledige plassen. Bispedømmerådet informerer Kirkerådet om valget.

Kapittel 17. Registrering av nomineringsgrupper

§ 17-1. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.
- (2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.
- (3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.
- (4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.
- (5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.
- (6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:
 - a. opplysninger om organisasjonsnummer
 - b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
 - c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ
 - d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, om at de ønsker gruppenavnet registrert. Erklæringene skal være underskrevet.
- (7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.
- (8) Virkningen av registreringen opphører, og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

Kapittel 18. Intensjonsstøtte og listestøtte

§ 18-1. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 17-1 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:
 - a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 17-1.

- e. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 17-1 (7).
 - f. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
 - g. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
 - h. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.
- (5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.

Kapittel 19. Kategorialmenigheter

§ 19-1. Valg til menighetsråd i kategorialmenigheter

- (1) Reglens bestemmelser om valg til menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) Menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter, valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres som digitalt valg med mulighet for stemming ved oppmøte. Kirkerådet kan i stedet bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter gjennomføres som digitalt valg uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten eller som en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Ved valg i døvemenighetene er det døves menighetsråd som har ansvar for stemming ved oppmøte.

Kapittel 20. Forskjellige bestemmelser

§ 20-1. Taushetsplikt

Personer som gjennom oppdrag i forbindelse med valget får kjennskap til hvordan en velger har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 20-2. Stemmesedler

Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming. For stemmesedler til valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal det gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

§ 20-3. Endring av frister

Kirkerådet skal vedta endringer i datoene for fristene i disse reglene før hvert valg, for å tilpasse dem til valgdagen ved det offentlige valget, helge- og helligdager m.m.

§ 20-4. Endringer i kirkevalgreglene, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkerådet fastsetter kapittel 13 om manntall og kan vedta endringer i dette kapitlet.
- (2) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.
- (3) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene. Disse bestemmelsene skal tas inn i kirkevalgreglene.
- (4) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg til menighetsråd.

§ 20-5. Kirkemøtets og bispedømmerådets funksjonstid

Det nyvalgte Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 20-6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves regler om valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene), regler om valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet og særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg.

Vedtaks punkt 2 – endringer i kirkeordning for Den norske kirke

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endringer:

Kirkeordningen § 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer og et antall varamedlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før *fristen for å levere listeforslag*.

Kirkeordningen § 24 første og andre ledd skal lyde:

Bispedømmerådet består av:

- a. biskopen,
- b. en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c. en *kirkelig ansatt* valgt av de *kirkelig ansatte* i bispedømmet,
- d. sju *andre valgt* direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e. en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f. en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Medlemmene nevnt i bokstav b, c, d, e og f velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d, velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. For medlemmene valgt etter bokstav b, c, e og f, velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Kirkeordningen § 29 første ledd skal lyde:

Kirkerådet består av 17 medlemmer, preses i Bispemøtet og 16 medlemmer valgt av Kirkemøtet. Det skal være to prester og en kirkelig ansatt blant de som velges av Kirkemøtet. Visepreses er vara for preses. For hvert øvrig medlem velges det ett varamedlem.

Vedtaks punkt 3 – endringer i regler for valg av Kirkerådet

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endringer:

I regler for valg av Kirkerådet gjøres følgende endringer:

§ 2-2 første ledd første setning skal lyde:

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant *Kirkemøtets medlemmer som ikke er prest eller kirkelig ansatt*, ved særlig avstemning.

Kapitteloverskriften til kapittel 3 skal lyde:

Valg av medlemmer

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1. *Valgform*

Kirkerådets *øvrige medlemmer* velges ved avtalevalg eller flertallsvalg. *Med medlemmer i dette kapittel siktes det til medlemmene som ikke er prester eller kirkelige ansatte.*

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Kirkemøtet kan med 2/3 flertall vedta at valg av medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, prest og kirkelig ansatt, skal foregå som avtalevalg.

§ 3-3 første og tredje ledd skal lyde

Hvis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 *kandidater*, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

(...)

Valglisten skal slås sammen med valglisten for prest og kirkelig ansatt etter § 4-1.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Valg av medlemmer ved flertallsvalg*

Ved flertallsvalg velger Kirkemøtet først *seks medlemmer*, sammen med *kirkelig ansatt* og prester etter § 4-2 annet ledd. *Medlemmene* skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på seks *medlemskandidater*, én *medlemskandidat* per bispedømme, én *kirkelig ansatt* og én prest.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende seks *medlemmer* og én prest. Det skal avgis stemme på seks *medlemskandidater* – én *medlemskandidat* per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to *medlemskandidater* blant alle bispedømmer – og én prest. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapitteloverskriften til kapittel 4 skal lyde:

Valg av prester og *kirkelig ansatt*

Paragrafoverskriften til § 4-1 skal lyde:

Valgliste ved valg av prester og *kirkelig ansatt*

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Alle prester og *kirkelig ansatte* i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Valgkomiteen fremmer derfor en valgliste med:

- a. de elleve *kirkelig ansatte*, ordnet bispedømmevis
- b. de elleve prestene, ordnet bispedømmevis.

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2. Valg av medlemmer

Etter valget av *medlemmene* ved avtalevalg velger Kirkemøtet en *kirkelig ansatt* og to prester. Det skal avgis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av *medlemmer* gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av *medlemmer*, *kirkelig ansatt* og prester i to valgoganger i henhold til § 3-4.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer for prest og *kirkelig ansatt* i en egen valgogang. For *kirkelig ansatt* skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges to varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmelikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgogangen skal det gis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke varamedlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av varamedlemmer og varamedlemmer for *kirkelig ansatt* og prester i samme valgogang.

§ 5-4 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Gjelder det valg av prest eller *kirkelig ansatt*, anses alle prester og *kirkelig ansatte* å være kandidater, jf. § 4-1 tredje ledd.

Vedtaks punkt 4 – endring i Kirkemøtets forretningsorden

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta følgende endring:

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endring:

§ 5-2 tredje punktum skal lyde:

Bispedømmerådene og møtets *ulike kategorier medlemmer* bør være forholdsmessig representert i komiteene.

Vedtaks punkt 5 – endringer i retningslinjer for prostiråd og prostimøter

I *retningslinjer for prostiråd og prostimøter* gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4. På dette fellesmøtet velges et prostiråd med det antall medlemmer som møtet bestemmer. Rådet skal bestå av *menighetsrådsmedlemmer*, *prest eller prester* og *kirkelig ansatt eller kirkelig ansatte* foruten prosten. *Menighetsrådsmedlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte* skal utgjøre flertallet.

Valget foregår skriftlig.

Vedtaks punkt 6 – endringer i regler for Samisk kirkelig valgmøte

I regler for Samisk kirkelig valgmøte gjøres følgende endringer: § 4-1 fjerde ledd skal lyde:

§ 4-1 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. kirkevalgreglene § 12-3
- b) ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 40 prosent
- c) ansatte i Kirkerådet.

§ 4-3 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. kirkevalgreglene § 12-3
- b) ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 40 prosent
- c) ansatte i Kirkerådet.

Vedtaks punkt 7 – ikrafttredelse

Endringene i punkt 2 til 6 trer i kraft straks.

Behandling av endringsforslag fremmet i første plenumsbehandling

Forslag nr /forslagstiller	Beskrivelse	Behandling	Forslagstiller er ivarett/ opprettholder
1 Endringsforslag ved Ingjerd Breian Hedberg	Endringsforslag til linje 22: Setningen De registrerte nomineringsgruppene erstattes av: "Nomineringsgruppene som sitter i gjeldene kirkemøte skal ha (minst) et medlem hver, som de velger selv, i digitalvalgstyret."	Regelkomiteen: Tilstrekkelig utredet Komite D: avvist	Opprettholder
2. Endringsforslag ved Kjersti Ngozi Furuset	Linje 381 Minimum to timer byttes ut med en dag, evt 8 timer.	Regelkomiteen: Tilstrekkelig utredet. Komite D: avvist	Nei, opprettholder ikke
3. Tilleggsforslag ved Helene Breivik Hellerdal	vedr. Kapittel 12, §12-1, foreslår å legge til følgende (eller omformulert av regelkomiteen): «Utelukket fra valg som medlem av menighetsråd, er: Ansatte i menigheten og/eller det gjeldende fellestrådet menigheten tilhører, i stilling med leder/faglederansvar / i stilling på minst 40%.» Dette for å ha lik praksis som ved valg til bispedømmeråd og kirkemøte, og mtp. rolleblanding og for å unngå habilitets- og interessekonflikter.	Regelkomiteen: Ikke tilstrekkelig utredet	

4. Endringsforslag ved Andreas Holm	4.1	Endringsforslag gjeldende regler for kirkevalg KM 8 /26: Rad 166 i § 5-2 (3): Stryke ordet «stilling».	Regelkomiteen: Tilstrekkelig utredet Komite: avvist	Opprettholder
	4.2	Rad 172 i § 5-2 (5): Ordet «skal» byttes til «bør».	Regelkomiteen: Ikke tilstrekkelig utredet	
	4.3	Rad 199-200 § 5-4 (2) endres til «Førstekandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget. Andre kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 15 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.» (Eller omformulert av regelkomiteen.)	Regelkomiteen: Ikke tilstrekkelig utredet	Nei, men opprettholder ikke
	4.4	Rad 340 i § 5-1 (2): Endre «utdanning, yrke» til «utdanning/yrke/bakgrunn».	Regelkomiteen: Tilstrekkelig utredet. Komite D: Innarbeidet	
5. Tilleggsforslag ved Andreas Holm	Tilleggsforslag regler kirkevalg KM 8 /26:		Regelkomiteen: Tilstrekkelig utredet	
	Rad 392 i § 7-3 – Nytt punkt (1): «Det skal være minst to stemmemottakere til stede.» (Eller omformulert av regelkomiteen.) Resterende punkt blir punkt (2)-(8).		Komite D: Avvist	
6. Endringsforslag Stig Asplin	Grunnleggende for demokratiske valg er at alle stemmer teller likt og at oppnådd stemmetall ved valges avspeiles i oppnådd representasjon i bispedømmerådet. Slik er det ikke i dag. Fordi man ved kirkevalget bruker delingstallet 1,0. Jeg foreslår å endre delingstallet til 1,4, slik man har ved kommune/fylkestings- og stortingsvalg. Endringen er ikke avhengig av andre endringer i kirkevalgreglene og bør gjøres gjeldende fra kirkevalget i 2027.		Regelkomiteen: Ikke tilstrekkelig utredet	

7. Endringsforslag Stig Asplin	Kirkevalgreglene er ikke rettferdig. I alle demokratiske valg er det et grunnprinsipp at alle stemmer skal telle likt og at antall stemmer ved valget avgjør representasjonen i organet det velges til. Slik er det ikke og jeg erfarte det selv ved siste kirkevalg. Listen jeg stod på fikk mer enn nok stemmer til å få tre mandater i bispedømmerådet, men fikk bare to. Årsaken er at kirkevalgreglene bruker delingstallet 1,0 i stedet for 1,4 som praktiseres ved andre offentlige valg (kommune- og stortingsvalg). Jeg foreslår derfor at kirkevalgreglene endres slik at man bruker delingstallet 1,4 i stedet for 1,0. Se vedlegg.	Regelkomiteen: Ikke tilstrekkelig utredet	
--------------------------------	--	---	--

Votering over tre forslag

1 Endringsforslag ved Ingjerd Breian Hedberg

For:11 Mot: 100 Antall stemmeberettigede:111 Forslaget falt

2 Endringsforslag ved Andreas Holm

For: 38 Mot:73 Antall stemmeberettigede:111 Forslaget falt

3 Votering over forslaget i sin helhet:

For: 108 Mot: 3 Antall stemmeberettigede:111 Forslaget ble vedtatt

Kirkemøtets vedtak:

Vedtaks punkt 1 – kirkevalgreglene

Kirkevalgreglene

Kapittel 1. Reglens formål og virkeområde

§ 1-1. Reglens formål og virkeområde

- (1) Reglene skal sikre frie og hemmelige valg.
- (2) Reglene gjelder ved valg av medlemmer til menighetsråd og til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

Kapittel 2. Valgorganer

§ 2-1. Menighetsrådet

Menighetsrådet skal forberede og gjennomføre valg i soknet som beskrevet i disse reglene, med unntak av stemming ved oppmøte i kapittel 7.

§ 2-2. Kirkelig fellesråd

Kirkelig fellesråd skal forberede og gjennomføre stemming ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7 og andre oppgaver som er beskrevet i disse reglene..

§ 2-3. Valgrådet i bispedømmet

- (1) Bispedømmerådet skal oppnevne et valgråd. Valgrådet skal styre valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet i bispedømmet.
- (2) Valgrådet skal ha fem medlemmer og to varamedlemmer.
- (3) Bispedømmerådets sekretariat fungerer som sekretariat for valgrådet.

§ 2-4. Digitalvalgstyret

- (1) Kirkerådet skal oppnevne et digitalvalgstyre. De registrerte nomineringsgruppene skal få anledning til å foreslå kandidater til digitalvalgstyret.
- (2) Digitalvalgstyret skal påse at det digitale valget skjer i henhold til regelverket.
- (3) Digitalvalgstyret skal ha ni medlemmer. To av medlemmene skal oppnevnes på bakgrunn av særskilt kompetanse. Det skal oppnevnes to personlige varamedlemmer for medlemmene som er oppnevnt på bakgrunn av særskilt kompetanse, og sju felles varamedlemmer for de andre medlemmene.
- (4) Kirkerådets sekretariat fungerer som sekretariat for digitalvalgstyret.

Kapittel 3. Når, hvor og hvordan velgerne kan stemme

§ 3-1. Når velgerne kan stemme

- (1) Kirkevalget skal holdes i perioden 10. august til 13. september hvert fjerde år.
- (2) Det digitale valgsystemet åpner 10. august klokken 09:00 og stenger 13. september klokken 23:59.

§ 3-2. Hvor velgerne kan stemme

- (1) Velgerne kan stemme digitalt ved å logge seg på det digitale valgsystemet som beskrevet i kapittel 6.
- (2) Velgerne kan stemme ved oppmøte som beskrevet i kapittel 7.

§ 3-3. Valgform

- (1) Valget gjennomføres som flertallsvalg hvis det bare er ett godkjent listeforslag. Valget gjennomføres som forholdsvalg hvis det er godkjent flere listeforslag.
- (2) Valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres alltid som flertallsvalg.

§ 3-4. Hvordan velgerne kan stemme

- (1) Velgeren kan velge å stemme ved ett eller flere av valgene velgeren har stemmerett ved.
- (2) Velgeren velger stemmeseddel for hvert valg.
 - a. Velgeren kan gi inntil tre kandidater på stemmeseddelen én personstemme. Dette gjøres ved å sette et merke ved kandidatens navn.
 - b. Gjennomføres valget som forholdsvalg, kan velgeren i tillegg gi en personstemme til kandidater på andre valglistene. Dette gjøres ved å føre disse kandidatnavnene opp på stemmeseddelen. Slik personstemme kan gis til inntil tre kandidater. Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.
 - c. Velgeren kan også velge blank stemmeseddel.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant stemmer velgeren i stedet ved å sette et kryss ved navnet til en av de nominerte kandidatene. Dersom det er satt kryss ved navnet til flere kandidater, tas det kun hensyn til det øverste krysset. Det er ikke anledning til å stemme med blank stemmeseddel i disse valgene.
- (4) Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

Kapittel 4. Nominasjon

§ 4-1. Nominasjonskomité ved valg til menighetsråd

- (1) Menighetsrådet skal oppnevne en nominasjonskomité. Nominasjonskomiteen skal utarbeide et listeforslag med kandidater til menighetsrådet. Nominasjonskomiteen skal utføre sine oppgaver selvstendig og uavhengig av menighetsrådet.
- (2) Nominasjonskomiteen skal bestå av minimum tre medlemmer.

§ 4-2. Nominasjonskomiteer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgrådet har ansvar for at det velges en nominasjonskomité for valg av medlemmer. Nominasjonskomiteen skal bestå av
 - a. ett medlem og ett varamedlem, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, valgt fra hvert prosti i bispedømmet
 - b. ett medlem og ett varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet
 - c. i de tre nordligste bispedømmene: én samisk representant og én samisk vararepresentant oppnevnt av bispedømmerådet etter forslag fra Samisk kirkeråd.
- (2) Valg av medlem og varamedlem fra prostiene gjennomføres på denne måten:
 - a. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valg møte.
 - b. Valgmøtet kan gjennomføres samlet for hele bispedømmet.
 - c. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme.
 - d. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- (3) Det skal tilstrebes at begge kjønn er representert i nominasjonskomiteen for valg av medlemmer med minst 40 prosent.
- (4) Ved valg av nominasjonskomité for valg av prest skal valgrådet innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling til ett eller flere møter hvor prestene i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant prestene i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert.
- (5) Ved valg av nominasjonskomité for valg av kirkelig ansatt skal valgrådet innkalle andre kirkelig ansatte til ett eller flere møter hvor de kirkelig ansatte i hvert prosti velger et medlem og et varamedlem blant de kirkelig ansatte i sitt prosti. Det bør tilstrebes representasjon av yngre kirkelig ansatte samt at begge kjønn er representert.
- (6) Ved valg av døvemenighetenes representant er medlemmene i Døvekirkenes fellestråd, med unntak av prester og kirkelig ansatte, nominasjonskomité.
- (7) Ved valg av sørsamisk representant oppnevner Nidaros bispedømmeråd en nominasjonskomité med tre medlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte etter forslag fra medlemmene i Saemien Åålmegearaerie. Saemien Åålmegearaerie innhenter forslag til representanter til nominasjonskomiteen fra Saemien Åålmege, fra alle menighetsrådene i sørsamisk språkområde samt alle andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.
- (8) Nominasjonskomiteene skal være valgt og oppnevnt innen 15. februar i valgåret.
- (9) Valgbare til nominasjonskomiteene er de som er valgbare ved det enkelte valg, jf. kapittel 12.

§ 4-3. Nominasjonskomiteenes arbeid ved valgene til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Nominasjonskomiteene velger selv sine ledere.
- (2) Nominasjonskomiteenes medlemmer kan fremme forslag om én villig kandidat hver i tillegg til innkomne forslag. For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder ikke begrensingen på én kandidat per medlem. Forslagsstiller skal forespørre de som foreslås om de er villige til å la seg nominere.
- (3) Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget.
- (4) Nominasjonskomiteen skal spørre kandidatene på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.
- (5) Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteene kan ikke settes på listeforslaget. For valg av døvemenighetenes representant kan medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen likevel settes opp på listeforslaget.
- (6) Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge svarene til grunn for nominasjonsprosessen. Ved valg av andre enn prester, kirkelig ansatte, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal

nominasjonskomiteen gjøre svarene tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon.

- (7) En ansatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteene. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

§ 4-4. Forslag til kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til å fremme forslag til valgene innen 15. februar i valgåret.

- a. Oppfordringen sendes til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om forslag til kandidater til Nominasjonskomiteens liste. Nomineringsgruppene kan også henvende seg til menighetsråd og ungdomsrådet på samme måte. Menighetsrådene og ungdomsrådet oppfordres til å sende forslag til kandidater til både nominasjonskomiteen og nomineringsgruppene. Menighetsrådet og ungdomsrådet kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 4-2 første ledd og alle nomineringsgruppene.
- b. For valg av prest skal oppfordringen sendes til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til prestene i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- c. For valg av kirkelig ansatt skal oppfordring sendes kirkelig ansatte i bispedømmet om å fremme forslag til kirkelig ansatt. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til kirkelig ansatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag.
- d. For valg av døvemenighetenes representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre medlemmer sendes samtlige døves menighetsråd.
- e. For valg av sørsamisk representant skal oppfordring til å fremme forslag til minst tre sørsamiske kandidater sendes til Saemien Åålmegeeraerie, til alle menighetsråd i sørsamisk språkområde samt til andre menighetsråd i Nidaros bispedømme.

Kapittel 5. Listeforslag og supplerende nominasjon

§ 5-1. Frist for å levere listeforslaget

- (1) Frist for å levere et listeforslag er klokken 12:00 den 15. april i valgåret.
- (2) Ved valg til menighetsråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til menighetsrådet.
- (3) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd regnes listeforslaget som levert når det har kommet inn til valgrådet i bispedømmet.

§ 5-2. Krav til listeforslag

- (1) Et listeforslag skal ha en overskrift og må inneholde opplysninger om
 - a. hvilket valg listeforslaget gjelder for
 - b. hvilke kandidater som stiller til valg på listeforslaget
 - c. hvem som har skrevet under på listeforslaget.
- (2) Overskriften på listeforslaget skal angi den gruppen som har satt frem forslaget. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være nomineringsgruppens registrerte navn. Overskriften må ellers ikke kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i samme sokn eller bispedømme. Listeforslag fra nominasjonskomiteene skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.
- (3) Kandidatene skal være oppført med fornavn, etternavn, fødselsår, stilling og bosted. For valg av prest og kirkelig ansatt skal kandidatene være oppført med arbeidssted i stedet for bosted. For valg av døvemenighetenes representant skal kandidatene være oppført med menighet i stedet for bosted.
- (4) Listeforslag ved valg til menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år.
- (5) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år og kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen. For valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjelder krav om minst 40 prosent kandidater av

hvert kjønn og kandidater fra forskjellige distrikter eller døvemenigheter. Om mulig bør det også være minst én kandidat under 30 år.

- (6) Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes som under 30 år.
- (7) Listeforslaget skal ikke inneholde annen informasjon til velgerne enn det som fremgår av paragrafen her.
- (8) Kandidater kan bare stå på ett listeforslag i soknet eller bispedømmet. Den samme gruppen kan bare stille én liste i hvert sokn eller bispedømme.

§ 5-3. Antall kandidater på listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd skal listeforslaget minst inneholde navnet på så mange kandidater som det skal velges faste medlemmer til menighetsrådet. Forslaget kan maksimalt inneholde ti flere navn enn det skal velges faste medlemmer.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listeforslaget inneholde navnet på minst sju kandidater. Forslaget kan maksimalt inneholde 18 navn.
- (3) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslaget inneholde navnet på fem kandidater.
- (4) Navnene til kandidatene skal settes opp i prioritert rekkefølge. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal navnene settes opp i alfabetisk rekkefølge.

§ 5-4. Stemmetillegg

- (1) Inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget kan gis et stemmetillegg, med unntak av kandidatene på Nominasjonskomiteens liste og valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant.
- (2) Kandidater med stemmetillegg får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 prosent av det antallet stemmer som listen får ved valget.
- (3) Navnene til kandidater med stemmetillegg skal stå øverst på listeforslaget og med uthevet skrift.

§ 5-5. Antall underskrifter på listeforslaget

- (1) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av nominasjonskomiteen. Andre listeforslag ved valg til menighetsråd skal være underskrevet av minst ti personer med stemmerett i soknet.
- (2) Listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett i bispedømmet.
- (3) Listeforslag fra nomineringsgrupper som er registrert etter § 17-1 kan likevel være underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder. Hvis en registrert nomineringsgruppe stiller listeforslag sammen med en uregistrert gruppe, gjelder likevel bestemmelsene i første og andre ledd.
- (4) Listeforslag fra nominasjonskomiteen ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal kun være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.
- (5) Listeforslag ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal være underskrevet av nominasjonskomiteens leder.
- (6) Underskriverne kan bare skrive under på ett listeforslag ved menighetsrådsvalg og ett listeforslag ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.

§ 5-6. Vedlegg til listeforslaget

Følgende opplysninger skal ligge ved listeforslaget:

- a. fødselsdato og bostedsadresse til personene som har underskrevet på listeforslaget
- b. kandidatenes fødselsdato
- c. opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 5-14 eller § 5-15
- d. bekreftelse fra kandidater som ikke er folkeregistrert som bosatt eller registrert i soknet eller bispedømmet, om at de vil være registrert der innen det digitale valget avsluttes
- e. bekreftelse fra kandidater som ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres om at de vil være valgbar når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

§ 5-7. Tillitsvalgte og tillitsutvalg

- (1) De to øverste underskriverne på listeforslaget er henholdsvis tillitsvalgt og vararepresentant. De fem øverste underskriverne er tillitsutvalg, og de tre neste er vararepresentanter.
- (2) Hvis et listeforslag fra en registrert nomineringsgruppe er underskrevet av to styremedlemmer i nomineringsgruppens avdeling med ansvar for det sokn eller bispedømme listen gjelder, jf. § 5-5 tredje ledd, er disse to styremedlemmene tillitsvalgt og vararepresentant for listeforslaget. Styret for avdelingen er tillitsutvalg.
- (3) Ved valg til menighetsråd skal nominasjonskomiteens leder fungere som listens tillitsvalgte og nominasjonskomiteens medlemmer skal fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.
- (4) Ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal listetoppen på Nominasjonskomiteens liste fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste sammen fungere som tillitsutvalg. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering. Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgte ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 5-9 andre ledd.
- (5) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal nominasjonskomiteens leder fungere som listeforslagets tillitsvalgte og nominasjonskomiteen fungerer som tillitsutvalg.

§ 5-8. Frist for å godkjenne listeforslaget

- (1) Ved valg til menighetsråd godkjenner eller forkaster menighetsrådet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag ved valg av menighetsråd skal fattes senest 30. april i valgåret.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd godkjenner eller forkaster valgrådet i bispedømmet selv listeforslag. Vedtak om godkjenning eller forkasting skal fattes senest 18. mai i valgåret. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal vedtak om godkjenning eller forkasting av listeforslag fattes senest 30. april i valgåret.

§ 5-9. Menighetsrådets og valgrådets behandling av listeforslagene

- (1) Menighetsråd og valgråd skal kontrollere at et listeforslag oppfyller kravene i reglene her.
- (2) Hvis listeforslaget ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet og valgrådet gi listeforslagets tillitsvalgte en frist på syv dager til å rette listeforslaget.
- (3) Menighetsrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i soknet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Valgrådet skal pålegge underskrivere eller kandidater som står på flere listeforslag i bispedømmet, å melde fra innen en bestemt frist om hvilket listeforslag de vil stå på. Hvis underskrivere eller kandidater ikke svarer innen fristen, skal de settes opp på det listeforslaget som kom inn først.
- (4) Ved menighetsrådsvalg kan menighetsrådet godkjenne et listeforslag fra nominasjonskomiteen med færre kandidater enn angitt i § 5-3 første ledd. Det samme gjelder for valg av døvemenighetenes representant.

§ 5-10. Endring av listeforslaget etter innleveringsfristen

- (1) Etter at fristen for innlevering av listeforslag er utløpt, kan listeforslagets tillitsvalgte bare gjøre de endringer som er nødvendige for å bringe listeforslaget i samsvar med kravene i reglene her.
- (2) Hvis en kandidat strykes fra listeforslaget, kan listen suppleres med et nytt navn. Listeforslagets tillitsutvalg kan i så fall bestemme om navnet skal settes på den tomme plassen, eller om de etterfølgende kandidatene skal rykke opp i uforandret rekkefølge, og at listen da skal suppleres med et nytt navn nederst. Tillitsutvalget skal legge ved en erklæring fra den nye kandidaten om at han eller hun er villig til å stå som kandidat på listen.

§ 5-11. Supplerende nominasjon ved valg til menighetsråd

- (1) Ved valg til menighetsråd er det åpent for supplerende nominasjon. Det skal likevel ikke åpnes for supplerende nominasjon hvis det er godkjent listeforslag fra andre grupper enn nominasjonskomiteen.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.

- (4) Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal være underskrevet av fem forslagsstillere med stemmerett i soknet.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal menighetsrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (7) Menighetsrådet skal avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes innen 21. mai i valgåret. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddtrekning.

§ 5-12. Supplerende nominasjon ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant er det åpnet for supplerende nominasjon.
- (2) Supplerende nominasjon skal kunngjøres innen 30. april i valgåret.
- (3) Fristen for supplerende nominasjon er klokken 12:00 den 18. mai i valgåret.
- (4) Ti stemmeberettigede ved det enkelte valg kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonen. For valg av prest og kirkelig ansatt skal underskriverne ha representasjon fra minst to prostier. For valg av døvemenighetenes representant skal underskriverne ha representasjon fra minst to døvemenigheter.
- (5) Et forslag om supplerende nominasjon skal inneholde vedlegg som beskrevet i § 5-6.
- (6) Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne og det må oppgis en tillitsvalgt for forslagsstillerne. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- (7) Hvis forslaget om supplerende nominasjon ikke oppfyller kravene, skal valgrådet gi forslagets tillitsvalgte en frist til å rette forslaget.
- (8) Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes eller forkastes. Valgrådet setter opp de endelige valglistene innen 21. mai i valgåret. Valgrådet sørger for at disse listene blir kunngjort innen 21. mai i valgåret.

§ 5-13. Kunngjøring av valglistene

- (1) Ved valg til menighetsråd: Når listeforslagene er godkjent, skal menighetsrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje så fort som mulig etter godkjenning på menighetens nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte menighetsrådet bestemmer. Ved valg til menighetsråd skal godkjente valglistene også kunngjøres i kirken.
- (2) Ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd: Når listeforslagene er godkjent, skal valgrådet kunngjøre de godkjente valglistene. Kunngjøring skal skje ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen den frist Kirkerådet fastsetter. Kirkerådet fastsetter også dato for kunngjøring på bispedømmets nettside og på annen måte valgrådet bestemmer. Ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal listeforslagene kunngjøres så fort som mulig etter godkjenning på bispedømmets nettside, ved registrering i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni og på annen måte valgrådet bestemmer.

§ 5-14. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til menighetsråd

Menighetsrådet skal utarbeide en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, relevante verv, hva kandidatene vil arbeide for og bilde.

§ 5-15. Presentasjon av lister og kandidater ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.
- (2) Valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på listeforslaget, jf. § 5-2, opplysninger om utdanning/yrke/bakgrunn, relevante verv og hva kandidatene vil arbeide for. Kandidatene presenteres også med bilde. For valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal valgrådet også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. For valg av prest, kirkelig

ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal presentasjonen også inneholde hva kandidatene vil arbeide for, andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Kapittel 6. Digital stemming

§ 6-1. Digital stemming

- (1) Velgeren skal velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer på denne i det digitale valgsystemet.
- (2) Velger som har avgitt elektronisk stemme skal kunne stemme flere ganger. Den siste avgitte stemmen er den tellende (godkjennes).
- (3) Velgeren skal selv påse at ingen andre ser hva han eller hun stemmer.

§ 6-2. Kryptering

Stemmegivninger skal krypteres, det vil si at informasjon skal gjøres uleselig på en måte som gjør at informasjonen kun kan gjøres leselig om man har tilgang til en dekrypteringsnøkkel. Digitalvalgstyret skal sørge for at kryptografiske nøkler behandles forsvarlig.

§ 6-3. Prinsipper

Følgende prinsipper legges til grunn:

- a. Europarådets rekommandasjon CM/REK (2017) 5 om standarder for elektronisk stemmegivning skal legges til grunn så langt de passer, med følgende unntak: Vedlegg I Standarder for e-valg pkt. 27 og 35-39 gjelder ikke.
- b. Det skal brukes en identifiserings- og autentiseringsløsning for pålogging til det digitale valgsystemet på minimum sikkerhetsnivå 4.
- c. Velger skal etter endt stemmegivning kunne få bekreftelse på at stemmen er avgitt korrekt.
- d. Utenforstående og valgmyndighetene skal ikke ha mulighet til å få kunnskap om hva den enkelte velger har stemt.
- e. Det skal ikke være mulig for utenforstående, systemet og valgmyndighetene å endre en velgers stemmegivning uten at dette kan oppdages.
- f. Valglistene skal presenteres for velgerne i alfabetisk rekkefølge i det digitale valgsystemet.

Kapittel 7. Stemming ved oppmøte

§ 7-1. Når og hvor velgerne kan stemme ved oppmøte

- (1) Velgeren kan stemme ved oppmøte i alle fellelrådsområder.
- (2) Kirkelig fellesråd skal legge til rette for stemming ved oppmøte på egnet og tilgjengelig sted i sitt fellesrådsområde. Kirkelig fellesråd bestemmer hvor velgerne kan stemme.
- (3) Kirkelig fellesråd bestemmer åpningstidene for valglokalene innenfor perioden for digital stemming. Det skal som minimum legges til rette for stemming ved oppmøte to timer i uken i stemmeperioden.
- (4) Før kirkelig fellesråd bestemmer tid og sted for stemming ved oppmøte etter andre og tredje ledd, skal menighetsrådene i fellesrådsområdet involveres.

§ 7-2. Kunngjøring og registrering av oppmøtetidspunkter

- (1) Kirkelig fellesråd kunngjør når og hvor velgerne kan stemme digitalt og ved oppmøte.
- (2) Kunngjøring skal skje på fellesrådets nettside, i kirkene og på annen måte fellesrådet fastsetter.
- (3) Kirkelig fellesråd skal registrere tid og sted for stemming ved oppmøte i Den norske kirkes valgadministrative system innen 1. juni i valgåret.

§ 7-3. Hvordan stemming ved oppmøte gjennomføres

- (1) Velgeren skal kunne gjøre sitt valg avskjermet og usett.
- (2) Stemmемottaker skal likevel kunne observere stemmegivningen for å ivareta informasjonssikkerheten.

- (3) Velgeren skal vise legitimasjon. Hvis en velger ikke kan vise legitimasjon, men er kjent for stemmemottakeren, kan stemmemottakeren i stedet bekrefte velgerens identitet.
- (4) En velger som på grunn av funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren peker ut. En stemmemottaker skal gjøre velgerens hjelper oppmerksom på velgerens rett til hemmelig valg.
- (5) Velger som ikke kan logge på det digitale valgsystemet med BankID eller tilsvarende skal få hjelp av stemmemottaker til alternativ pålogging.
- (6) Ved stemming ved oppmøte skal velgeren velge stemmeseddel og gjøre eventuelle endringer i det digitale valgsystemet.
- (7) Kirkelig fellesråd skal sørge for at valgmateriellet oppbevares på sikker måte.

§ 7-4. Ordensregler

- (1) Velgerpåvirkning er ikke tillatt i valglokalet.
- (2) I valglokalet og dets umiddelbare nærhet er det ikke tillatt å utføre handlinger som kan forstyrre valget.
- (3) Det er ikke tillatt for uvedkommende å føre kontroll med hvem som stemmer.
- (4) En stemmemottaker kan bortvise personer som opptrer i strid med reglene i denne paragrafen.

Kapittel 8. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling og protokollering ved digitalt valg

§ 8-1. Dekryptering av digitale valg

- (1) Etter at den digitale stemmegivningen er avsluttet, skal avgitte digitale stemmer dekrypteres. Før dekrypteringen skal de digitale stemmene klargjøres. Ved klargjøringen skal det gjøres korrigeringer for stemmer fra velgere som har stemt digitalt flere ganger. Resterende digitale stemmer dekrypteres.
- (2) Digitalvalgstyret skal sørge for dekryptering av de digitale stemmene. Hvert medlem tildeles deler av nøkler, som må settes sammen med de andre medlemmenes deler for å dekryptere avgitte stemmegivninger.
- (3) Minimum fem medlemmer fra digitalvalgstyret må tre sammen for å konstruere dekrypteringsnøkkelen.

§ 8-2. Godkjenning av stemmegivninger og stemmesedler i digitalt valgsystem

- (1) Prøving av stemmegivninger avgitt digitalt foretas ved klargjøring av stemmer før dekryptering etter § 8-2 (1).
- (2) Ved digital stemmegiving med alternativ pålogging til det digitale valgsystemet kontrollerer stemmemottaker velgerens identitet. Stemmegivingen godkjennes ved klargjøring av stemmer før dekryptering på samme måte som andre digitale stemmer.
- (3) En digital stemmegiving skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet,
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.
- (4) En digital stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på
 - c. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
- (5) En blank stemmeseddel skal godkjennes dersom vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
- (6) En digital stemmeseddel ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.

§ 8-3. Opptelling av digitale stemmer

Digitalvalgstyret godkjenner den digitale opptellingsprosessen.

§ 8-4. Digitalvalgstyrets protokoll og offentliggjøring av valgresultater

- (1) Digitalvalgstyret skal føre protokoll over sin kontroll med gjennomføringen av de digitale valgene og godkjenningen av den digitale opptellingsprosessen. Protokollen skal kunngjøres.
- (2) Kirkerådet skal sørge for at valgresultatene blir offentliggjort.

Kapittel 9. Valg av medlemmer og protokoll ved valg til menighetsråd

§ 9-1. Hvem som skal velges som medlemmer ved flertallsvalg til menighetsråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Der den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, velges i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater velges på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbare i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (4) Der den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 5-4, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter velges kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning ved at menighetsrådet registrerer dem som ikke valgbare i Den norske kirkes valgadministrative system. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
- (5) Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som medlemmene etter henholdsvis første eller annet ledd.

§ 9-2. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Menighetsrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene av menighetsrådet om valget.

§ 9-3. Forholdsvalg ved menighetsrådsvalg

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Menighetsrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Menighetsrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Ordning for mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd i § 10-1 og § 10-2 følges tilsvarende for valg av menighetsråd gjennomført som forholdsvalg.
- (4) Ved menighetsrådsvalg med flere valglister, skal hver liste så vidt mulig tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter tredje ledd.

§ 9-4. Protokoll ved menighetsrådsvalg

- (1) Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal føre protokoller over sine forberedelser og gjennomføring av valget. Ved menighetsrådsvalg skal menighetsrådet føre protokoll over valgoppgjøret. Menighetsrådet og kirkelig fellesråd skal ta inn rapport fra Den norske kirkes valgadministrative system i protokollen.
- (2) Kirkerådet fastsetter formularer for protokollering av valg.

Kapittel 10. Mandatfordeling og valg av medlemmer ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

§ 10-1. Fordeling av mandatene ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret.
- (2) Valgrådet skal legge sammen de digitale stemmesedlene med eventuelle stemmesedler på papir.
- (3) Mandatene skal fordeles på bakgrunn av listenes listestemmetall i bispedømmet ved hjelp av Sainte-Laguës metode med 1 som det første delingstallet. Dette innebærer at antallet listestemmer, deles på 1-3-5-7 osv. Antallet listestemmer skal deles så mange ganger som det er mandater i valgdistriktet. Listen som har den største kvotienten, får det første mandatet. Listen som har den nest største kvotienten, får det neste mandatet, osv. Hvis flere lister har samme kvotient, går mandatet til den listen som har fått flest listestemmer. Har listene også fått samme listestemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken liste som skal få mandatet.
- (4) Hver stemme en liste har fått, skal telle like mange listestemmer som det skal velges medlemmer til bispedømmerådet. Tallet skal korrigeres for personstemmer som er gitt til kandidater på andre lister (slengerstemmer). En slengerstemme skal tilsvare en listestemme.

§ 10-2. Hvem som skal velges som medlemmer ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Når det er avgjort hvor mange mandater en liste skal ha, skal det avgjøres hvem som velges som medlemmer. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
 - a. For valglister utenom Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidatene skal gis det antallet personstemmer de har fått fra velgerne. Kandidater som har fått stemmetillegg, skal i tillegg gis det antallet personstemmer som de har krav på etter § 5-4 tredje ledd. Representantene for hver liste blir så valgt i rekkefølge etter antallet personstemmer de har fått. Hvis flere kandidater har fått like mange personstemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.
 - b. For Nominasjonskomiteens liste gjelder følgende: Kandidater som har fått tilleggsstemmer fra minst fem prosent av listens velgere, skal velges i rekkefølge etter antallet mottatte personstemmer. Har flere kandidater fått like mange personstemmer, skal de velges etter deres rekkefølge på listen. Øvrige kandidater skal velges etter deres rekkefølge på listen.
- (2) Hver liste skal tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene etter første ledd.

§ 10-3. Valg av medlemmer ved valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant

- (1) Valgoppgjøret skjer i Den norske kirkes valgadministrative system. Valgrådet skal godkjenne valgoppgjøret. Eventuelle stemmesedler på papir skal legges til de digitale stemmesedlene. Det skal ses bort fra kandidater som ikke er valgbare.
- (2) Valget finner sted som flertallsvalg. Den som har flest stemmer, blir valgt som medlem. Hvis flere kandidater får like mange stemmer, skal det avgjøres ved loddtrekning hvilken kandidat som blir valgt. Tilsvarende gjelder ved valget av varamedlemmer.

§ 10-4. Protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Valgrådet skal føre protokoll over valgoppgjøret. Valgrådets protokoll ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal sendes til Kirkerådet og bispedømmerådet

§ 10-5. Informasjon til de valgte medlemmene og varamedlemmene

Valgrådet skal informere de valgte medlemmene og varamedlemmene om valget.

Kapittel 11. Stemmerett

§ 11-1. Stemmerett ved valg til menighetsråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, har stemmerett ved valg til menighetsråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i soknet eller registrert i soknet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-2. Stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

Medlemmer av Den norske kirke som har fylt 15 år innen utgangen av valgåret, og som ikke har stemmerett som prest eller kirkelig ansatt etter § 11-3 eller § 11-4, har stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd hvis de er folkeregistrert som bosatt i bispedømmet eller registrert i et sokn i bispedømmet i henhold til kirkeordningen § 6 annet ledd.

§ 11-3. Stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ordinerte prester som er medlemmer av Den norske kirke har stemmerett ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de er ansatt i en ordnet kirkelig prestestilling på minst 40 prosent.
- (2) Med ordnet kirkelig prestestilling menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger.
- (3) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.
- (4) Prester i ordnet kirkelig prestestilling som ikke er ansatt i Den norske kirke, for eksempel institusjonsprester, sykehusprester, studentprester og feltprester, må registrere seg i manntallet etter rutine fastsatt av Kirkerådet.
- (5) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Døveprestene har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.
- (6) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest.

§ 11-4. Stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatt i menighetsråd, kirkelig fellesråd eller bispedømmeråd som er medlemmer i Den norske kirke har stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd dersom de har en stilling på minst 40 prosent og ikke har stemmerett som prest etter § 11-3.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet.
- (3) Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er ansatt. Kirkelig ansatt i døvemenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av kirkelig ansatt til Oslo bispedømmeråd.
- (4) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som kirkelig ansatt.

§ 11-5. Stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av en døvemenighet som har stemmerett ved valg av døves menighetsråd, har stemmerett ved valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet på valgdagen.

§ 11-6. Stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Medlemmer av Saemien Áálmege (den samiske menigheten i sørsamisk språkområde) som har stemmerett ved valg av Saemien Áálmege, har stemmerett ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for Saemien Áálmege.

§ 11-7. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person har stemmerett.

Kapittel 12. Valgbarhet og plikt til å ta imot valg

§ 12-1. Valgbarhet ved valg av medlemmer til menighetsråd

Personer er valgbare og plikter å ta imot valg til menighetsrådet hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er fritatt.

§ 12-2. Valgbarhet ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Personer er valgbare som medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmeråd og plikter å ta imot valget hvis han eller hun har stemmerett ved valget og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og ikke er utelukket fra valg eller fritatt.
- (2) Utelukket fra valg som medlem til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-3. Valgbarhet ved valg av prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd

1. Prester som har stemmerett etter § 11-3 og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
2. Utelukket fra valg som prest til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-4. Valgbarhet ved valg av kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd

- (1) Ansatte som har stemmerett etter § 11-4 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som kirkelig ansatt til Kirkemøtet og bispedømmeråd er
 - a. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - b. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-5. Valgbarhet ved valg av døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-5 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som døvemenighetenes representant til Kirkemøtet og Oslo bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. de som er valgbare ved valg av kirkelig ansatt, jf. § 12-4
 - c. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - d. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-6. Valgbarhet ved valg av sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd

- (1) Personer som har stemmerett etter § 11-6 som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og ikke er utelukket fra valg, er valgbare som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd.
- (2) Utelukket fra valg som sørsamisk representant til Kirkemøtet og Nidaros bispedømmeråd er
 - a. de som er valgbare ved valg av prest, jf. § 12-3
 - b. ansatte ved bispedømmekontoret i en stilling på minst 40 prosent
 - c. ansatte i Kirkerådet.

§ 12-7. Felles bestemmelser om valgbarhet

- (1) De som ellers ville ha vært utelukket fra valg, er likevel valgbare hvis de fratrer stillingen før Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon.
- (2) Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

§ 12-8. Tvilstilfelle

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om og hvor en person er valgbar.

§ 12-9. Rett til å kreve fritak fra valg

- (1) Rett til fritak for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

- (2) Slik erklæring må settes frem til menighetsrådet eller valgrådet innen den frist menighetsrådet eller valgrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller valgrådets frist må senest være 25. april i valgåret.
- (3) Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Kapittel 14. Klage

§ 14-1. Hva det kan klages på

Det kan klages på

- d. brudd på bestemmelsene i kirkeordningen og kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres
- e. digitalvalgstyrets godkjenning av den digitale opptellingsprosessen
- f. menighetsrådets og valgrådet i bispedømmets valgoppgjør.

§ 14-2. Hvem som kan klage på feil ved forberedelsen og gjennomføringen av kirkevalget m.m.

- (1) Alle med stemmerett kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet de er manntallsført. De som ikke er manntallsført, kan klage hvis klagen gjelder stemmerett eller adgang til å stemme.
- (2) Alle som har stilt liste, kan klage på forhold nevnt i § 14-1 i det valgdistriktet der de stilte liste. Tillitsutvalget har myndighet til å klage på vegne av listen.
- (3) Registrerte nomineringsgrupper kan klage på valgrådets vedtak om å godkjenne et listeforslag hvis klagen er begrunnet med at eneretten til gruppenavnet er krenket.

§ 14-3. Klagefrister

- (1) Klagefristen er sju dager etter at det digitale valget avsluttes hvis ikke annet følger av denne paragrafen.
- (2) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag er sju dager etter at vedtaket er kunngjort.
- (3) Fristen for å klage på digitalvalgstyrets vedtak om godkjenning av den digitale opptellingsprosessen er sju dager etter at protokollen er kunngjort.
- (4) Fristen for å klage på menighetsrådets eller valgrådets valgoppgjør er sju dager etter at valgresultatet er offentliggjort.

§ 14-4. Krav til klagen

- (1) En klage skal være skriftlig og angi de faktiske forholdene den bygger på.
- (2) Klagen skal settes frem for menighetsrådet i det soknet der det påklagede forholdet skjedde. Hvis klagen ikke gjelder forhold som kan knyttes til et sokn, skal klagen settes frem for valgrådet i bispedømmet.
- (3) Hvis klagen gjelder et vedtak, skal den settes frem for det organet som fattet vedtaket.
- (4) Hvis klagen gjelder et klagegrunnlag som har betydning for både valg til menighetsråd og valg til Kirkemøtet og bispedømmerrådet, skal den ansees å gjelde begge valgene.
- (5) En klage er satt frem i tide hvis den har kommet inn til menighetsrådet eller valgrådet, organet som traff det påklagede vedtaket eller Kirkerådet før klagefristen har løpt ut.

§ 14-5. Saksbehandlingen i det organet som klagen settes frem for

- (1) Hvis det organet som fattet vedtaket, er enig i klagen, skal det omgjøre vedtaket. Hvis organet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for organets syn på klagen.
- (2) Hvis klagen gjelder noe annet enn et vedtak, og menighetsrådet eller valgrådet er enig i klagen, skal forholdet rettes så langt det er mulig. Hvis forholdet ikke kan rettes, eller menighetsrådet eller valgrådet ikke er enig i klagen, skal klagen sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for menighetsrådet og valgrådets syn på klagen.
- (3) Forvaltningsloven § 33 andre ledd tredje punktum gjelder ikke. Klagen skal i stedet sendes til Kirkerådet sammen med en redegjørelse for hvorfor klagen skal avvises.
- (4) Klager skal behandles uten ugrunnet opphold.

§ 14-6. Klagebehandlingen i Kirkerådet

- (1) Kirkerådet avgjør klager etter § 14-1. Kirkerådet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter.

- (2) Valgorganer plikter å gi opplysninger og uttalelser som Kirkerådet ber om.
- (3) Kirkerådet skal avvise en klage hvis vilkårene for å behandle den ikke er oppfylt, eller samme klagegrunnlag allerede er behandlet.
- (4) Hvis Kirkerådet kommer til at det har skjedd feil, men at vilkårene for ugyldighet ikke er oppfylt, eller hvis klagen behandles før valgresultatet er klart, skal klagen gis medhold i at det har skjedd feil. Kirkerådet skal pålegge valgorganene å rette feil så langt det er mulig.
- (5) Hvis retting av feil ikke er mulig, skal Kirkerådet kjenne valget ugyldig når bestemmelser i kirkeordningen eller kirkevalgreglene om hvordan valg skal forberedes og gjennomføres, er brutt, og det er sannsynlighetsovervekt for at dette har påvirket valgresultatet.
- (6) Når Kirkerådet har behandlet alle klagene, skal det avgjøre om det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd samlet sett har påvirket det samlede valgresultatet.
- (7) Valget kan kjønes ugyldig bare i de soknene der det er sannsynlighetsovervekt for at forhold nevnt i femte ledd har påvirket valgresultatet.

Kapittel 15. Omvalg og beredskap

§ 15-1. Stemming ved oppmøte med papirstemmer

- (1) Digitalvalgstyret kan beslutte at stemming ved oppmøte etter kap. 7 ikke skal skje digitalt.
- (2) Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer kan velgeren stemme i det fellesrådsområdet han eller hun har stemmerett.
- (3) Stemming ved oppmøte med papirstemmer gjelder ikke for valg av prest og kirkelig ansatt. Ved stemming ved oppmøte for valg i kategorialmenighetene gjelder i stedet § 19-1.
- (4) Ved stemming ved oppmøte med papirstemmer sørger fellesrådet for at det er tilgjengelig stemmesedler for alle godkjente valglister ved valg til menighetsråd i soknene i fellesrådsområdet, alle godkjente valglister for valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd og blanke stemmesedler for begge valg.
- (5) Ved valg av døvemenighetenes representant sørger døves menighetsråd for at det er stemmesedler tilgjengelig.
- (6) En velger som har stemt digitalt, kan ikke stemme på nytt med stemmeseddel på papir ved oppmøte. Hvis en velger stemmer både på papir og digitalt, vil den digitale stemmen være den tellende (godkjennes).
- (7) Ved stemming på papir gjennomføres stemmingen på denne måten:
 - a. Velgeren skal levere stemmeseddelen eller stemmesedlene til stemmemottaker, som stempler den eller dem med et offisielt stempel.
 - b. Etter at stemmeseddelen er stemplet, skal velgeren selv legge den i en stemmeseddelkonvolutt og lime konvolutten igjen.
 - c. Stemmemottakeren skal legge stemmeseddelkonvolutten i en omslagskonvolutt og lime omslagskonvolutten igjen.
 - d. Velgeren skal selv skrive navn, adresse og fødselsdato samt tid for stemmingen på omslagskonvolutten.
 - e. Velgeren skal legge omslagskonvolutten i en urne eller tilsvarende.
- (8) Stemmemottaker skal ikke kunne observere stemmegivingen, med mindre velgeren ønsker å få hjelp av stemmemottakeren, jf. § 7-3 (4).
- (9) Stemmemottaker skal hindre at uvedkommende får kunnskap om forbruket av de forskjellige valglisterenes stemmesedler.
- (10) Fellesrådet godkjenner stemmegivninger avgitt på papir.
- (11) En stemmegiving avgitt på papir i konvolutt skal godkjennes dersom
 - a. velgeren er innført i manntallet i soknet eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter *regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*.
 - b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er
 - c. stemmegivningen er avgitt til rett tid
 - d. stemmegivningen er levert til rett stemmemottaker
 - e. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet

- f. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning.
- (12) Velgerens stemmegivning er godkjent når vedkommende er krysset av i manntallet.
 - (13) Menighetsrådet har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellesråd har ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
 - (14) En stemmeseddel skal godkjennes dersom
 - a. den har offisielt stempel
 - b. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - c. det fremgår hvilken liste velgeren har stemt på og
 - d. gruppen stiller liste i soknet eller bispedømmet. Stemmeseddel beregnet på et annet sokn eller et annet bispedømme kan bare godkjennes dersom den gjelder en registrert nomineringsgruppe.
 - (15) En avgitt stemmeseddel anses å være enslydende med den offisielle valglisten. Dersom velgeren har benyttet en trykt stemmeseddel som ikke er enslydende med den offisielle valglisten, skal det ses bort fra eventuelle endringer foretatt av velgeren.
 - (16) En blank stemmeseddel skal godkjennes hvis vilkårene i fjerde ledd bokstav a er oppfylt.
 - (17) For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for godkjenning av stemmesedler på papir. En stemmeseddel ved valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal godkjennes dersom
 - a. det fremgår hvilket valg stemmeseddelen gjelder
 - b. det er oppført et navn på valgbar person i det respektive valget.
 - (18) Menighetsrådet har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til menighetsråd. Kirkelig fellesråd har ansvar for opptelling av stemmesedler på papir ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
 - (19) Stemmesedlene ved valg til menighetsråd skal telles opp per sokn.
 - (20) Stemmesedlene ved valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd skal telles opp samlet for fellesrådsområdet.
 - (21) Opptellingen foretas av de personer og på den måten menighetsråd og fellesråd har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene.
 - (22) Menighetsrådet bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp.
 - (23) Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg.
 - (24) Opptellingen skal være offentlig.
 - (25) Opptelling av papirstemmer kan starte når alle stemmegivninger på papir er behandlet.
 - (26) Opptellingen skal være ferdig og rapportert i Den norske kirkes valgadministrative system senest 14. september.
 - (27) I tillegg til telling av papirstemmesedler skal det rapporteres hvor mange som stemte på papir, antall forkastede stemmegivninger samt andre relevante data om valget i Den norske kirkes valgadministrative system.
 - (28) Stemmesedler det er tvil om kan godkjennes behandles fortløpende under opptellingen og telles sammen med de andre stemmesedlene.
 - (29) Alle stemmesedler skal telles to ganger.
 - (30) Opptellingen gjennomføres på denne måten:
 - a. Først telles antall rettede og urettede stemmesedler til hver liste samt blanke stemmesedler.
 - b. Deretter telles tilleggsstemmer. Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
 - c. For valg gjennomført som forholdsvalg med flere lister skal det telles antall personstemmer til kandidater på andre lister. Dersom det er gitt personstemmer til mer enn tre kandidater på andre lister skal bare de tre øverste telles med. Det skal registreres hvilken listes stemmeseddel personstemmen var skrevet opp på og hvilken kandidat stemmen gikk til.
 - d. Det tas ikke hensyn til strykninger eller andre endringer på stemmesedlene.

- (31) For valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant har Døves menighetsråd og Saemien Åålmegeeraerie ansvar for telling av stemmesedler på papir.
- (32) Offentliggjøring av opptelling hvis det er åpnet for papirstemmer:
- Opptelling av papirstemmer på soknenivå skal ikke offentliggjøres for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.
 - Opptelling av digitale stemmer skal ikke offentliggjøres før papirstemmene er lagt til for å ivareta prinsippet om hemmelig valg.

§ 15-2. Digitalvalgstyrets beredskapsmyndighet

Hvis en hendelse inntreffer som kan medføre at et valg ikke kan gjennomføres i samsvar med regelverket, kan digitalvalgstyret bestemme at velgerne ikke skal kunne avgi stemme digitalt. Hvis digitalvalgstyret treffer et slikt vedtak og det på dette tidspunkt er avgitt digitale stemmer, tar digitalvalgstyret stilling til om disse skal forkastes.

§ 15-3. Forlenget eller utsatt valgperiode

- Hvis digitalvalgstyret har truffet vedtak etter § 15-2, kan Kirkerådet forlenge valgperioden eller utsette valgperioden.
- Tilsvarende kan Kirkerådet forlenge valgperioden hvis det har skjedd en annen ekstraordinær hendelse som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme.
- Kirkerådet kan fastsette nærmere regler for å gjennomføre forlengning eller utsettelse av valgperioden. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-4. Omvalg ved ugyldig valg

- Det skal holdes omvalg om Kirkerådet kjenner et valg ugyldig.
- Ved omvalg skal manntallet fra det opprinnelige valget brukes. Personer som har dødd eller mistet stemmeretten før omvalget, skal strykes fra manntallet. Personer som feilaktig var innført i eller utelatt fra det opprinnelige manntallet, skal strykes fra eller innføres i manntallet.
- Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-5. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

- Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.
- Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd. Hvis det er nødvendig av hensyn til den praktiske gjennomføringen av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 15-6. Hvem som fungerer som medlemmer av menighetsråd og Kirkeråd og bispedømmeråd ved omvalg

Hvis det skal holdes omvalg før det nye rådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter at det nye rådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Kapittel 16. Nytt valgoppgjør i perioden og suppleringsvalg

§ 16-1. Nytt valgoppgjør ved valg til menighetsråd

- Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

- (2) Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerrådet om valget.

§ 16-2. Nytt valgoppgjør ved valg til Kirkemøtet og bispedømmerråd

- (1) Lederen i bispedømmerrådet skal underrette bispedømmerrådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerrådet blir stående ubesatt. Bispedømmerrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.
- (2) Hvis lederen i bispedømmerrådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.
- (3) Bispedømmerrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 16-3. Suppleringsvalg til menighetsråd

- (1) Er antallet medlemmer av menighetsrådet utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør, kan det holdes suppleringsvalg i et menighetsmøte.
- (2) Hvis valget er gjennomført som forholdsvalg med flere lister gjelder § 16-4 tilsvarende.

§ 16-4. Suppleringsvalg til Kirkemøtet og bispedømmerråd

Hvis plassen til en vararepresentant er blitt ledig og ikke kan fylles gjennom et nytt valgoppgjør, kan den gruppen som har fått en ledig vararepresentantplass, foreslå hvem som skal fylle plassen. Gruppen informerer deretter bispedømmerrådet, som velger den foreslåtte personen hvis han eller hun er valgbar og har samtykket til å la seg velge. Hvis valget er gjennomført som et flertallsvalg, skal bispedømmerrådet foreslå en person til den ledige plassen. Bispedømmerrådet informerer Kirkerådet om valget.

Kapittel 17. Registrering av nomineringsgrupper

§ 17-1. Registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved valg til Kirkemøtet og bispedømmerråd

- (1) En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet.
- (2) Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg.
- (3) For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet.
- (4) Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også ellers nekte å registrere gruppenavn.
- (5) Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.
- (6) Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon:
 - a. opplysninger om organisasjonsnummer
 - b. opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler
 - c. vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ
 - d. erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av medlemmer til Kirkemøtet og bispedømmerråd, som ikke er prest eller kirkelig ansatt, om at de ønsker gruppenavnet registrert. Erklæringene skal være underskrevet.

- (7) Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget.
- (8) Virkningen av registreringen opphører, og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende valg til Kirkemøtet og bispedømmeråd. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

Kapittel 18. Intensjonsstøtte og listestøtte

§ 18-1. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 17-1 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til Kirkemøtet og bispedømmeråd.
- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:
 - a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 17-1.
 - b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 17-1 (7).
 - c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
 - d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsyttere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
 - e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.
- (5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.

Kapittel 19. Kategorialmenigheter

§ 19-1. Valg til menighetsråd i kategorialmenigheter

- (1) Reglens bestemmelser om valg til menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) Menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter, valg av døvemenighetenes representant og sørsamisk representant gjennomføres som digitalt valg med mulighet for stemming ved oppmøte. Kirkerådet kan i stedet bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter gjennomføres som digitalt valg uten stemming ved oppmøte i kategorialmenigheten eller som en kombinasjon av digitalt valg og postvalg. Ved valg i døvemenighetene er det døves menighetsråd som har ansvar for stemming ved oppmøte.

Kapittel 20. Forskjellige bestemmelser

§ 20-1. Taushetsplikt

Personer som gjennom oppdrag i forbindelse med valget får kjennskap til hvordan en velger har stemt, har taushetsplikt om dette.

§ 20-2. Stemmesedler

Kirkerådet fastsetter stemmesedlenes utforming. For stemmesedler til valg av prest, kirkelig ansatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant skal det gå tydelig fram av stemmeseddelen at kandidatene er ordnet alfabetisk og ikke er rangert i prioritert rekkefølge.

§ 20-3. Endring av frister

Kirkerådet skal vedta endringer i datoene for fristene i disse reglene før hvert valg, for å tilpasse dem til valgdagen ved det offentlige valget, helge- og helligdager m.m.

§ 20-4. Endringer i kirkevalgreglene, utfyllende bestemmelser og forsøk

- (1) Kirkerådet fastsetter kapittel 13 om manntall og kan vedta endringer i dette kapitlet.
- (2) Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.
- (3) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av valget og utfylling av reglene. Disse bestemmelsene skal tas inn i kirkevalgreglene.
- (4) Kirkerådet kan gjennomføre begrensede forsøk med ulike valgordninger ved valg til menighetsråd.

§ 20-5. Kirkemøtets og bispedømmerådets funksjonstid

Det nyvalgte Kirkemøtet og bispedømmerådet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. desember i valgperiodens siste år.

§ 20-6. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves regler om valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene), regler om valg av lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet, regler om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet og særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg.

Vedtaks punkt 2 – endringer i kirkeordning for Den norske kirke

Kirkeordningen § 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer og et antall varamedlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før *fristen for å levere listeforslag*.

Kirkeordningen § 24 første og andre ledd skal lyde:

Bispedømmerådet består av:

- a. biskopen,
- b. en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c. en *kirkelig ansatt* valgt av de *kirkelig ansatte* i bispedømmet,
- d. sju *andre valgt* direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e. en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f. en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Medlemmene nevnt i bokstav b, c, d, e og f velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d, velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. For medlemmene valgt etter bokstav b, c, e og f, velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Kirkeordningen § 29 første ledd skal lyde:

Kirkerådet består av 17 medlemmer, preses i Bispemøtet og 16 medlemmer valgt av Kirkemøtet. Det skal være to prester og en kirkelig ansatt blant de som velges av Kirkemøtet. Visepreses er vara for preses. For hvert øvrig medlem velges det ett varamedlem.

Vedtaks punkt 3 – endringer i regler for valg av Kirkerådet

I regler for valg av Kirkerådet gjøres følgende endringer:

§ 2-2 første ledd første setning skal lyde:

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets medlemmer som ikke er prest eller kirkelig ansatt, ved særlig avstemning.

Kapitteloverskriften til kapittel 3 skal lyde:

Valg av medlemmer

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1. *Valgform*

Kirkerådets øvrige medlemmer velges ved avtalevalg eller flertallsvalg. Med medlemmer i dette kapittel siktes det til medlemmene som ikke er prester eller kirkelige ansatte.

§ 3-2 første ledd skal lyde:

Kirkemøtet kan med 2/3 flertall vedta at valg av medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, prest og kirkelig ansatt, skal foregå som avtalevalg.

§ 3-3 første og tredje ledd skal lyde

Hvis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 kandidater, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

(...)

Valglisten skal slås sammen med valglisten for prest og kirkelig ansatt etter § 4-1.

§ 3-4 skal lyde:

§ 3-4. *Valg av medlemmer ved flertallsvalg*

Ved flertallsvalg velger Kirkemøtet først seks medlemmer, sammen med kirkelig ansatt og prester etter § 4-2 annet ledd. Medlemmene skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på seks medlemskandidater, én medlemskandidat per bispedømme, én kirkelig ansatt og én prest.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende seks medlemmer og én prest. Det skal avgis stemme på seks medlemskandidater – én medlemskandidat per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to

medlemskandidater blant alle bispedømmer – og én prest. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Kapitteloverskriften til kapittel 4 skal lyde:

Valg av prester og *kirkelig ansatt*

Paragrafoverskriften til § 4-1 skal lyde:

Valgliste ved valg av prester og *kirkelig ansatt*

§ 4-1 første ledd skal lyde:

Alle prester og *kirkelig ansatte* i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Valgkomiteen fremmer derfor en valgliste med:

- a. de elleve *kirkelig ansatte*, ordnet bispedømmevis
- b. de elleve prestene, ordnet bispedømmevis.

§ 4-2 skal lyde:

§ 4-2. Valg av medlemmer

Etter valget av *medlemmene* ved avtalevalg velger Kirkemøtet en *kirkelig ansatt* og to prester. Det skal avgis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av *medlemmer* gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av *medlemmer*, *kirkelig ansatt* og prester i to valgoganger i henhold til § 3-4.

§ 4-3 skal lyde:

§ 4-3. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer for prest og *kirkelig ansatt* i en egen valgogang. For *kirkelig ansatt* skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges to varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmelikhet avgjøres ved loddtrekning. I valgogangen skal det gis stemme på en *kirkelig ansatt* og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke varamedlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av varamedlemmer og varamedlemmer for *kirkelig ansatt* og prester i samme valgogang.

§ 5-4 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Gjelder det valg av prest eller *kirkelig ansatt*, anses alle prester og *kirkelig ansatte* å være kandidater, jf. § 4-1 tredje ledd.

Vedtaks punkt 4 – endring i Kirkemøtets forretningsorden

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endring:

§ 5-2 tredje punktum skal lyde:

Bispedømmerådene og møtets *ulike kategorier medlemmer* bør være forholdsmessig representert i komiteene.

Vedtaks punkt 5 – endringer i retningslinjer for prostiråd og prostimøter

I *retningslinjer for prostiråd og prostimøter* gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

§ 4. På dette fellesmøtet velges et prostiråd med det antall medlemmer som møtet bestemmer. Rådet skal bestå av *menighetsrådsmedlemmer, prest eller prester og kirkelig ansatt eller kirkelig ansatte* foruten prosten. *Menighetsrådsmedlemmer som ikke er prester eller kirkelig ansatte* skal utgjøre flertallet.

Valget foregår skriftlig.

Vedtaks punkt 6 – endringer i regler for Samisk kirkelig valg møte

I *regler for Samisk kirkelig valg møte* gjøres følgende endringer:

§ 4-1 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. *kirkevalgreglene § 12-3*
- b) *ansatte* ved bispedømmekontoret i en stilling på *over 40 prosent*
- c) *ansatte* i Kirkerådet.

§ 4-3 fjerde ledd skal lyde:

Utelukket fra valg er:

- a) de som er valgbare ved valg av prest, jf. *kirkevalgreglene § 12-3*
- b) *ansatte* ved bispedømmekontoret i en stilling på *over 40 prosent*
- c) *ansatte* i Kirkerådet.

Vedtaks punkt 7 – ikrafttredelse

Endringene i punkt 2 til 6 trer i kraft straks.

KM 9/26 Opprettelse av samisk kategorialmenighet i pitesamisk og lulesamisk språkområde.

Saksdokumenter: [Opprettelse av samisk kategorialmenighet i pitesamisk og lulesamisk språkområde](#)

Sammendrag

I 2022 fattet Kirkemøtet et prinsippvedtak om arbeidet med kirkelig organisering. Vedtaket inkluderte et punkt som sier at samisk kirkeliv skal styrkes. Med bakgrunn i dette punktet vedtok Kirkerådet i desember 2022 å opprette et samisk utvalg for å utrede hvordan samisk kirkeliv kan styrkes. Utvalget leverte sin rapport i mars 2024, og hadde som en av sine anbefalinger å fremme en sak for Kirkemøtet om opprettelse av en pitesamisk og lulesamisk kategorialmenighet med Sør-Hålogaland biskop som tilsynsansvarlig.

Et pågående prosjekt, knyttet til lulesamisk kirkeliv, ble startet i 2021 og er et viktig forprosjekt for en permanent kategorialmenighet. Prosjektet skulle etter planen skulle avsluttes sommeren 2025. Sør-Hålogaland bispedømmeråd har besluttet å utvide prosjektperioden til våren 2026, i påvente av et vedtak i Kirkemøtet.

Kirkerådet sendte saken på høring høsten 2025, med anbefaling om at det vedtas å opprette en permanent pite- og lulesamisk kategorialmenighet på Kirkemøtet i 2026. Høringen gav en unison tilslutning til denne anbefalingen. I lys av dette fremmer Kirkerådet en sak for Kirkemøtet om å opprette en samisk menighet for pite- og lulesamisk språkområde.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler at Kirkemøtet treffer følgende vedtak:

1. Det opprettes en kategorialmenighet for samer i pitesamisk og lulesamisk språkområde. Opprettelsen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer.
2. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme forslag til regler for kategorialmenigheten til Kirkemøtet i 2027.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet bidra til nødvendig finansiering av lulesamisk kirkelivsprosjekt inntil en permanent kategorialmenighet er etablert.

Innstilling 1

Komiteens merknader

Komiteen legger i saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen vil uttrykke at saken om samisk kategorialmenighet i pitesamisk og lulesamisk språkområde er en konkret oppfølging av Kirkemøtets tidligere behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og arbeidet i Samisk utvalg. Komiteen mener også det er god grunn til å takke for det arbeidet og engasjementet som er lagt ned i lulesamisk kirkelivsprosjekt i Hamarøy, med støtte fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd. Uten arbeidet til dette prosjektet, ville det neppe vært mulig å opprette en permanent pite- og lulesamisk kategorialmenighet.
2. Både pitesamer og lulesamer har et kjerneområde som er mer geografisk konsentrert enn sørsamene som er betjent av Saemien Åålmege. Hamarøy er den eneste kommunen med lulesamisk språk i det samiske språkforvaltningsområdet. Det stiller krav til et godt samarbeid med de lokale soknemenighetene i Hamarøy. På lik linje med andre samiske språkgrupper, er

en betydelig andel pite- og lulesamer bosatt utenfor sitt tradisjonelle språkområde. Komiteen vil peke på at en kategorialmenighet for pite- og lulesamer vil ha ansvar for å betjene medlemmer i hele landet. Det er viktig at kompetansen som finnes i kategorialmenigheten kan gi støtte til lokalmenighetene, slik at betjening av samiske behov kan integreres i det lokale kirkelivet.

3. Komiteen forutsetter at Kirkerådet involverer Samisk kirkeråd i utformingen av regelverket for pite- og lulesamisk kategorialmenighet.
4. Komiteen understreker at ansvaret for å finansiere den pite- og lulesamiske kategorialmenigheten er et helhetskirkelig ansvar. Den bør derfor ha en egen helhetskirkelig basisfinansiering.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet takker for det gode arbeidet og engasjementet som er lagt ned i lulesamisk kirkelivsprosjekt i Hamarøy, med støtte fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd.
2. Det opprettes en kategorialmenighet for samer i pitesamisk og lulesamisk språkområde. Opprettelsen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme forslag til regler for kategorialmenigheten til Kirkemøtet i 2027.
4. Kirkemøtet ber Kirkerådet bidra til nødvendig finansiering av lulesamisk kirkelivsprosjekt inntil en permanent kategorialmenighet er etablert.

Plenumsbehandling:

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Magnus Sivertsen Sørvig

Følgende hadde ordet:

Magnus Sivertsen Sørvig, Mette Anti Gaup, Herborg Oline Finnset; Gard Sandaker-Nielsen, Svein Valle

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Kirkemøtets vedtak:

1. Kirkemøtet takker for det gode arbeidet og engasjementet som er lagt ned i lulesamisk kirkelivsprosjekt i Hamarøy, med støtte fra Sør-Hålogaland bispedømmeråd.
2. Det opprettes en kategorialmenighet for samer i pitesamisk og lulesamisk språkområde. Opprettelsen trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet fremme forslag til regler for kategorialmenigheten til Kirkemøtet i 2027.
4. Kirkemøtet ber Kirkerådet bidra til nødvendig finansiering av lulesamisk kirkelivsprosjekt inntil en permanent kategorialmenighet er etablert.

KM 10/26 Bestemmelser om samisk kirkeliv i kirkeordningen

Saksdokumenter: [Bestemmelser om samisk kirkeliv i kirkeordningen](#)

Sammendrag

I 2022 fattet Kirkemøtet et prinsippvedtak om arbeidet med kirkelig organisering.

Vedtaket inkluderte et punkt som sier at samisk kirkeliv skal styrkes. Med bakgrunn i dette punktet vedtok Kirkerådet i desember 2022 å opprette et samisk utvalg

for å utrede hvordan samisk kirkeliv kan styrkes. Samisk utvalg leverte sin rapport i mars 2024, og hadde som en av sine anbefalinger: «Kirkeordningen kompletteres med en eller flere bestemmelser om samers rettigheter i Den norske kirke.» Som en oppfølging av dette forslaget, foreslår Kirkerådet en fanebestemmelse i kirkeordningen som slår fast at samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke og at kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk og kultur, selvbestemmelse og medvirkning i kirkedemokratiet, kan sikres og utvikles i kirken.

Videre foreslår Kirkerådet bestemmelser om samisk språk i kirkeordningen, som

bygger på tilsvarende formuleringer i språklova og sameloven. Endringene innebærer at kirkeordningen gir uttrykk for at kirkelige organer skal legge til rette for at enhver som ber om det skal få individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i språkutviklings-kommuner og språkvitaliseringskommuner, slik sameloven § 3-6 i dag fastsetter

Forslag til vedtak:

Kirkerådet anbefaler at Kirkemøtet treffer følgende vedtak:

I

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

Ny § 36 b skal lyde:

§ 36 b. Samisk kirkeliv

Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke.

Kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk og kultur, selvbestemmelse og medvirkning i kirkedemokratiet sikres og utvikles i kirken.

§ 42 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

Ny § 42 a skal lyde:

§42 a. Språk

Bokmål og nynorsk er likeverdige skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, anvendes språklovas regler om statsorgan bare for den administrative delen av virksomheten.

Samiske språk og norsk er likeverdige språk.

Kirkelige organer skal legge til rette for at enhver som ber om det skal få individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner.

II

Endringene trer i kraft straks.

Plenumsbehandling 1

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Bjørn Thomas Åhren

Disse hadde ordet:

Bjørn Thomas Åhren; Marius Berge Eide

Innkomne forslag:

Tilleggsforslag ved Marius Berge Eide

Nytt vedtakspunkt II (dagens II blir III):

Kirkemøtet ber Kirkerådet omtale konsekvenser i fremtidige saker som kan angå andre berørte parter og minoriteter under "Økonomiske/administrative konsekvenser"

Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå hvilke rettigheter og omtale andre språklige og kulturelle minoriteter bør får i kirkeordningen som følge av vedtakspunkt I, for å sikre likebehandling.

Saken gikk til regelkomiteen

Innstilling 1

Regelkomiteens merknader

Regelkomiteen har i oppdrag å vurdere om noen endringsforslag kan koordineres og/eller samstemmes, om endringsforslagene er forenlige med annet regelverk og om endringsforslag er tilstrekkelig utredet. Hvis et endringsforslag ikke er forenlig med annet regelverk eller regelkomiteen vurderer at endringsforslaget ikke er tilstrekkelig utredet, kan regelkomiteen vurdere om forslaget kan omformuleres. På denne bakgrunn skal regelkomiteen gi en innstilling, jf. Kirkemøtets forretningsorden §§ 2-4 og 3-6.

Et av medlemmene i komiteen har selv vært forslagsstiller i denne saken. Regelkomiteen har vurdert at dette ikke har noen konsekvenser for medlemmets habilitet.

Endringsforslag fra Marius Berge Eide

Nytt vedtakspunkt II (dagens II blir III):

Kirkemøtet ber Kirkerådet omtale konsekvenser i fremtidige saker som kan angå andre berørte parter og minoriteter under "Økonomiske/administrative konsekvenser"

Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå hvilke rettigheter og omtale andre språklige og kulturelle minoriteter bør får i kirkeordningen som følge av vedtakspunkt I, for å sikre likebehandling.

Regelkomiteens vurdering

Forslaget er ikke et endringsforslag til reglene, men forslag om hva Kirkemøtet skal be Kirkerådet om å gjøre. Regelkomiteen vurderer derfor at forslagene er tilstrekkelig utredet til å kunne vedtas.

Videre behandling

Regelkomiteen kan oversende endringsforslag som er ansett som tilstrekkelig utredet til ordinær komitébehandling, jf. Kirkemøtets forretningsorden § 3-6 fjerde ledd. Regelkomiteen oversender med dette endringsforslagene til ordinær komitébehandling i komité F – Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold.

Komiteens merknader

Komiteen legger i saksorienteringen og regelkomiteens merknader til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen konstaterer at regler for bestemmelser om samisk kirkeliv i kirkeordningen omhandler regelsett som berører den samiske befolkning som urfolk.
2. Komiteen mener at endringsforslaget faller utenfor det som er fokus i denne saken. Komiteen støtter derfor ikke at forslaget blir vedtatt.
3. Komiteen mener at Kirkerådet i arbeidet med å løfte språklige og kulturelle minoriteter i kirken, bør vurdere om og hvordan disse blir omtalt i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk.

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Oddgeir Sølvfæstersen

Disse hadde ordet:

Oddgeir Sølvfæstersen, Magnus Berge Eide, Herborg Oline Finnset, Oddny irene Miljeteig, Stig Rune Lægdene, Svein Valle, Vebjørn Leonard Horsfjord, Bjørn Thomas Åhren, Harald Hegstad, Olav Fykse Tveit, Elise Skjærven Aas

Marius Berge Eide anser seg ivaretatt med regelkomiteens nye vedtakspunkt.

Forslaget ble enstemmig vedtatt med 111 stemmer.

Kirkemøtets vedtak:

I

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

Ny § 36 b skal lyde:

§ 36 b. Samisk kirkeliv

Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke.

Kirkelige organer skal legge til rette for at samisk språk og kultur, selvbestemmelse og medvirkning i kirkedemokratiet sikres og utvikles i kirken.

§ 42 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

Ny § 42 a skal lyde:

§42 a. Språk

Bokmål og nynorsk er likeverdige skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptre på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, anvendes språklovas regler om statsorgan bare for den administrative delen av virksomheten.

Samiske språk og norsk er likeverdige språk.

Kirkelige organer skal legge til rette for at enhver som ber om det skal få individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner.

II

Endringene trer i kraft straks.

KM 11/26 Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket

Saksdokumenter:

[Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket](#)
[Lovvedtak](#)

Ved ikraftsettingen av trossamfunnsloven i 2021 forsvant lovbestemmelsen om at forvaltningsloven, offentliglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Dette var et ledd i prosessen med å skille Den norske kirke fra staten og det offentlige.

I kirkeordning for Den norske kirke § 42 valgte Kirkemøtet å fastsette en bestemmelse om at forvaltningsloven, offentliglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Disse reglene har derfor ikke status som lov, men gjelder som internt regelverk i Den norske kirke.

Samtidig er det klart at Den norske kirkes organer ikke lenger er offentlige forvaltningsorganer i forvaltningslovens forstand. De ansatte i kirken er ikke offentlig ansatte, men skal rettslig behandles som ansatte i privat virksomhet.

Forvaltningsloven og offentliglova er utarbeidet for saksbehandling i offentlig forvaltning, ikke for saksbehandlingen i et kirkesamfunn. Reglene har som et viktig formål å regulere saksbehandlingen ved offentlig myndighetsutøvelse overfor borgerne. Når offentliglova skal følges som et internt regelverk, og ikke som lov, reiser det særlige spørsmål i relasjonen til personopplysningsloven og personvernforordningen.

Kravene etter de offentligrettslige regelverkene har også en rekke økonomiske og administrative konsekvenser. Erfaringene fra de fem første årene med praktisering av det offentligrettslige regelverket som internt regelverk i Den norske kirke, tilsier at det bør vurderes endringer. Det oppstår ofte store tolkningsproblemer når regler om offentlig forvaltning skal anvendes av kirkelige organer. Mange saksbehandlere må da benytte tid og ressurser på å finne frem i et komplisert fagområde, eller de er avhengige av hjelp fra andre. Saksbehandlingen kan også i seg selv bli unødvendig komplisert når saksbehandler er usikker på reglenes innhold. Det er ikke gitt at hensikten med reglene blir ivaretatt best gjennom dagens system med å anvende offentligrettslige regler i kirkelig forvaltning. Enklere og mer tilpassede regler vil gjøre det lettere for saksbehandlere i hele trossamfunnet å orientere seg i regelverket, kjenne de riktige bestemmelsene, forstå innholdet og anvende dem riktig.

Det er forventninger til at Den norske kirke som folkekirke er åpen og transparent i beslutningsprosesser og ivaretar rettssikkerhet for medlemmer og ansatte. Når for eksempel vigslende medarbeidere blir fratatt vigslingsfullmaktene, er det viktig at kirken har saksbehandlingsregler som sikrer kontradiksjon og forsvarlig saksbehandling.

For fortsatt å sikre dette, samtidig som det blir lagt til rette for en effektiv og enhetlig saksbehandling, foreslås det å legge til rette for at et senere kirkemøte kan vedta egne regler for saksbehandling og åpenhet til erstatning for det offentlige regelverket. Disse reglene skal videreføre de prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket.

Utredningen Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssynsåpne samfunnet (2024) har anbefalt Kirkerådet å «vurdere hvilke lover og offentlige regelverk Den norske kirke skal pålegge seg selv å følge». Det har også blitt vedtatt en ny forvaltningslov i 2025, som ventelig vil tre i kraft fra 2027. Dette tilsier at Kirkerådet og Kirkemøtet vurderer nærmere kirkeordningen § 42. Siden kirkeordningen § 42

viser til kapitler i forvaltningsloven 1967, er det uansett nødvendig å gjøre endringer i kirkeordningens bestemmelse.

Saken her har som formål å legge føringer for at et senere kirkemøte kan oppheve disse bestemmelsene og erstatte reglene med egne regler for saksbehandling og åpenhet i Den norske kirke.

Saken gir Kirkemøtet mulighet til å legge føringer for utarbeidelsen av de nærmere reglene. Spørsmål om taushetsplikt, habilitet, saklighet og involvering i arbeid med regelverk som vil behandles av Kirkemøtet, er blant dem som fortsatt bør reguleres.

Kirkemøtet 2026 bes derfor ta stilling til om det offentligrettslige regelverket bør erstattes med et eget kirkelig regelverk. Kirkemøtet inviteres samtidig til å gi føringer for nye saksbehandlingsregler. Kirkerådet tar sikte på at denne saken vil bli fulgt opp med en regelsak på Kirkemøtet i 2027.

Innstilling 1

Komiteens merknader

Komiteen har gjennomført komitéhøringer med Hovedorganisasjonen KA og Spir – Profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer, som presenterte sine innspill til komiteens arbeid.

Komiteen legger i saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på behovet for et enhetlig regelverk for saksbehandling i hele trossamfunnet. Reglene må ta hensyn til at de skal forstås og praktiseres på ulike nivåer.
2. Komiteen vil understreke viktigheten av at Den norske kirke som folkekirke er åpen og transparent i beslutningsprosesser og ivaretar rettssikkerhet for medlemmer og ansatte.
3. Reglene skal bidra til kostnadseffektivitet i saksbehandlingen i menighetsråd, fellesråd, bispedømmeråd og i Kirkerådet. Samtidig må reglene ivareta omdømmet og tilliten til Den norske kirke som en grunnlovsfestet folkekirke og må kunne bli forstått av samarbeidspartnere, som for eksempel kommunene.
4. Det må tas hensyn til arbeidet med digitalisering i Den norske kirke slik at reglene blir utformet på en digitaliseringsvennlig måte som legger til rette for dette arbeidet.
5. Komiteen har vurdert en alternativ løsning som bygger på en henvisningsteknikk. En slik løsning vil innebære at det kirkelige regelverket henviser til og gjør enkeltbestemmelser i forvaltningslov og offentliglova gjeldende for arbeidet i kirkelige organer, etter en vurdering av at bestemmelsene fortsatt passer. Komiteen vurderer at dette ikke er et hensiktsmessig alternativ å utrede, men mener det heller bør utarbeides et eget kirkelig regelverk i tråd med forslaget til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentliglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Reglene skal blant annet inneholde bestemmelser om
 - a. formålsbestemmelse og overordnede prinsipper
 - b. regler om habilitet
 - c. taushetsplikt
 - d. krav til saksforberedelse og vedtak
 - i. veiledningsplikt
 - ii. krav til forsvarlig utredning

- iii. krav til skriftlighet
- iv. krav til begrunnelse
- e. klagesaksbehandling
- f. krav til journalføring og dokumentasjon
- g. hovedregel om innsyn og åpenhet
- h. unntak fra innsynsrett
- i. delegering av oppgaver mellom kirkelige organer
- j. gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)

2. Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere om reglene om offentlige organer i arkivlova fortsatt bør videreføres som internt regelverk i Den norske kirke.

Plenumsbehandling (1)

Dirigent: Erik Lunde

Saksordfører: Tove Karoline Knutsen

Disse hadde ordet:

Tove Karoline Knutsen, Gard Sandaker-Nielsen, Ingeborg Synøve Midttømme, Karin Elin Berg, Marianne Friise Antonsen, Lars Evan Lauritzen.

Forslag ved Karin-Elin Berg:

Opprettholde muligheten for ulike løsninger for det nye regelverket.

Forslag ved Marianne Friise Antonsen:

Forslag til tillegg og presiseringer i regelverk for saksbehandling og åpenhet

Jeg vil foreslå at det i det videre arbeidet med regler for saksbehandling og åpenhet i Den norske kirke innarbeides tydeligere bestemmelser som ivaretar både folkevalgtes rolle og et helhetlig varslervern

Det bør tydelig fremgå at regelverket som bygger blant annet på arbeidsmiljøloven ikke bare gjelder ansatte, men også folkevalgte, frivillige og andre som utfører oppgaver på vegne av Den norske kirke.

Begrunnelse:

Disse presiseringene vil etter mitt syn bidra til å styrke både rettssikkerheten, åpenheten og den demokratiske legitimiteten i Den norske kirkes beslutningsprosesser. Særlig vil et tydeligere vern for folkevalgte ved varsling være viktig for å sikre tillit og reell mulighet til å avdekke kritikkverdige forhold.

Saken gikk tilbake til komiteen.

Plenumsbehandling (2)

Dirigent: Erik Lunde

Saksordfører: Tove Karoline Knutsen

Disse hadde ordet:

Tove Karoline Knutsen, Karin-Elin Berg, Anita Apelthun Sæle

Komiteens merknader

Komiteen har gjennomført komitéhøringer med Hovedorganisasjonen KA og Spir – Profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer, som presenterte sine innspill til komiteens arbeid.

Komiteen legger i saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen vil peke på behovet for et enhetlig regelverk for saksbehandling i hele trossamfunnet. Reglene må ta hensyn til at de skal forstås og praktiseres på ulike nivåer. [Det nye regelverket](#)

handler om saksbehandlingsregler for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Habilitetsreglene og reglene om taushetsplikt gjelder for eksempel både for folkevalgte i kirkelige organer og for ansatte som behandler saker.

2. Komiteen vil understreke viktigheten av at Den norske kirke som folkekirke er åpen og transparent i beslutningsprosesser og ivaretar rettssikkerhet for medlemmer og ansatte.
3. Reglene skal bidra til kostnadseffektivitet i saksbehandlingen i menighetsråd, fellesråd, bispedømmerråd og i Kirkerådet. Samtidig må reglene ivareta omdømmet og tilliten til Den norske kirke som en grunnlovsfestet folkekirke og må kunne bli forstått av samarbeidspartnere, som for eksempel kommunene.
4. Det må tas hensyn til arbeidet med digitalisering i Den norske kirke slik at reglene blir utformet på en digitaliseringsvennlig måte som legger til rette for dette arbeidet.
5. Komiteen har vurdert en alternativ løsning som bygger på en henvisningsteknikk. En slik løsning vil innebære at det kirkelige regelverket henviser til og gjør enkeltbestemmelser i forvaltningslov og offentleglova gjeldende for arbeidet i kirkelige organer, etter en vurdering av at bestemmelsene fortsatt passer. ~~Komiteen vurderer at dette ikke er et hensiktsmessig alternativ å utrede, men mener det heller bør utarbeides et eget kirkelig regelverk i tråd med forslaget til vedtak.~~ På bakgrunn av saksorienteringen, vurderer komiteen at det er mer hensiktsmessig å utarbeide et eget helhetlig kirkelig regelverk i tråd med forslaget til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Reglene skal blant annet inneholde bestemmelser om
 - a. formålsbestemmelse og overordnede prinsipper
 - b. regler om habilitet
 - c. taushetsplikt
 - d. krav til saksforberedelse og vedtak
 - i. veiledningsplikt
 - ii. krav til forsvarlig utredning
 - iii. krav til skriftlighet
 - iv. krav til begrunnelse
 - e. klagesaksbehandling
 - f. krav til journalføring og dokumentasjon
 - g. hovedregel om innsyn og åpenhet
 - h. unntak fra innsynsrett
 - i. delegering av oppgaver mellom kirkelige organer
 - j. gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)
2. Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere om reglene om offentlige organer i arkivlova fortsatt bør videreføres som internt regelverk i Den norske kirke.

Komiteens behandling av innkomne forslag:

Forslagsstiller	Forslag	Komiteens behandling	Ivaretatt/ Opprettholder
			Forslagsstiller
Karin-Elin Berg	Opprettholde muligheten for ulike løsninger for det nye regelverket.	Avvist	Ivaretatt
Marianne Friise Antonsen	<p>Forslag til tillegg og presiseringer i regelverk for saksbehandling og åpenhet</p> <p>Jeg vil foreslå at det i det videre arbeidet med regler for saksbehandling og åpenhet i Den norske kirke innarbeides tydeligere bestemmelser som ivaretar både folkevalgtes rolle og et helhetlig varslervern</p> <p>Det bør tydelig fremgå at regelverket som bygger blandt annet på arbeidsmiljøloven ikke bare gjelder ansatte, men også folkevalgte, frivillige og andre som utfører oppgaver på vegne av Den norske kirke.</p> <p>Begrunnelse:</p> <p>Disse presiseringene vil etter mitt syn bidra til å styrke både rettssikkerheten, åpenheten og den demokratiske legitimiteten i Den norske kirkes beslutningsprosesser. Særlig vil et tydeligere vern for folkevalgte ved varsling være viktig for å sikre tillit og reell mulighet til å avdekke kritikkverdige forhold.</p>	Avvist	Ivaretatt

Votering:

Forslaget ble enstemmig vedtatt med 112 stemmer.

Kirkemøtets vedtak

- Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Reglene skal blant annet inneholde bestemmelser om
 - formålsbestemmelse og overordnede prinsipper
 - regler om habilitet
 - taushetsplikt
 - krav til saksforberedelse og vedtak
 - veiledningsplikt
 - krav til forsvarlig utredning
 - krav til skriftlighet
 - krav til begrunnelse
 - klagesaksbehandling
 - krav til journalføring og dokumentasjon
 - hovedregel om innsyn og åpenhet
 - unntak fra innsynsrett
 - delegering av oppgaver mellom kirkelige organer
 - gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)
- Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere om reglene om offentlige organer i arkivlova fortsatt bør videreføres som internt regelverk i Den norske kirke.

KM 12/26 Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

Saksdokument: [Religionsdialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn](#)

Sammendrag

Åpen folkekirkes medlemmer i Kirkemøtet har foreslått at Kirkemøtet i 2026 vedtar en uttalelse om «Religionsdialog og ytringsklima i en mer polarisert offentlighet».

Kirkerådet behandlet forslaget på sitt møte 30. januar og vedtok å fremme saken for Kirkemøtet. Rådet foreslo noen overordnede føringer for innholdet i uttalelsen, som saksdokumentet redegjør for.

En arbeidsgruppe, bestående av fire medlemmer av Kirkerådet, vil i samarbeid med administrasjonen utarbeide et forslag til uttalelse. Forslaget vil foreligge for komiteen i forkant av Kirkemøtet.

Forslag til vedtak

Kirkemøtet vedtar en uttalelse om dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn. (Uttalelsens tittel vedtas av Kirkemøtet.)

Innstilling 1:

Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

«Vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet» (Efeserne 4,15)

I en samtid preget av polarisering, vil Den norske kirke bidra til et ytringsklima preget av respekt og ansvarlighet.

Den norske kirke er en landsdekkende, demokratisk folkekirke. Vi er en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke, forent i troen på den treenige Gud. Vi er et uenighetsfellesskap og anerkjenner rikdommen som ligger i meningsmangfold og ulike teologiske tradisjoner.

Kirkemøtet vil løfte opp det som binder oss sammen: Som kirke forenes vi i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Som mennesker forenes vi i et felles menneskeverd. Som samfunn forenes vi i et felles mål om å skape gode og trygge liv for alle.

I samfunnet og verden opplever vi i økende grad polarisering og et hardere ytringsklima. Ord og symboler brukes til å skape avstand heller enn fellesskap. Desinformasjon og splittende handlinger har eskalert de siste årene. Dette fører ofte til at vi trekkes mot ytterkanter heller enn å finne sammen.

Vi er én menneskehet i ett skaperverk. Dette bør få konsekvenser for hvordan vi gir støtte og motstand til hverandre. Kvaliteten på ytringsklimaet vårt påvirker hva vi kan få til sammen. Den norske kirke er en del av den offentlige samtalen, men også selv en arena for offentlighet. Derfor må kirken kontinuerlig arbeide med hvordan vi snakker med og om hverandre, tolke hverandre i beste mening og møte motstemmer med saklighet og respekt. Vi er alle mer enn våre meninger.

Dialog er et botemiddel mot polarisering. Vi må være villig til å la oss påvirke uten å overkjøre eller bli overkjørt. Dette er ikke et uttrykk for relativisme, men gir mulighet for felles refleksjon. Et åpent ordskifte krever ikke enighet, men at alle har mulighet for å komme til orde.

Kirken må ha et maktkritisk perspektiv på det offentlige ordskiftet både i og utenfor våre fellesskap. Vi må reagere når enkeltpersoner eller grupper utsettes for urimelige påstander, hat eller stigma.

Den norske kirke er til stede i alle lokalsamfunn. Kirkemøtet vil oppmuntre menigheter og kirkelige organer til å skape møteplasser for åpne samtaler om tro, verdier og samfunnsspørsmål. Kirkemøtet vil

videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi ivaretar både ytringsfrihet og trygge samtalerom for alle. Slik verner vi menneskeverd og fellesskap og styrker motstandskraften i samfunnet, tillit og hverdagsdemokrati. Sammen.

Plenumsbehandling 1:

Dirigent: Erik Lunde

Saksordfører. Sunniva Gylver

Disse hadde ordet

Sunniva Gylver, Kjersti Gautestad Norheim, Halvard Sand, Geir Jørgen Bekkevold, Dag Sele, Erling Birkedal, Karin Elin Berg, Sturla Stålsett, Marta Kristne Ims, Sofie Marcelie Hopshaug-Bakke.

Endringsforslag ved Kjersti Gautestad Norheim:

Jeg ønsker å levere inn endringsforslag på oppfordringen som kommer mot slutten av linje 25:

Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape ytringsklima der vi ivaretar både ytringsfrihet og trygge samtalerom for alle.

TIL:

Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi sikrer reell ytringsfrihet samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle.

Forslag ved Halvard Sand:

Setning på linje 6-7 strykes: Vi er et uenighetsfellesskap og anerkjenner rikdommen som ligger i meningsmangfold og ulike teologiske tradisjoner.

Endringsforslag ved Therese Wagle Bazard

Foreslår å stryke "er et uenighetsfellesskap og".

Endringsforslag ved Kjersti Gautestad Norheim

Jeg ønsker å levere inn endringsforslag på oppfordringen som kommer mot slutten av linje 25:

Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape ytringsklima der vi ivaretar både ytringsfrihet og trygge samtalerom for alle.

TIL:

Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi sikrer reell ytringsfrihet samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle.

Saken gikk tilbake til komiteen.

Plenumsbehandling 2

Komiteens behandling av forslag

Forslagsstiller	Forslag	Komiteens behandling	Ivaretatt/ Opprettholder (Dirigentskap)
1. Kjersti Gautestad Norheim	Jeg ønsker å levere inn endringsforslag på oppfordringen som kommer mot slutten av linje 25: Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape ytringsklima der vi ivaretar både ytringsfrihet og trygge samtalerom for alle. TIL: Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi sikrer reell ytringsfrihet samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle.	Innarbeidet	
2. Halvard Sand	Setning på linje 6-7 strykes: Vi er et uenighetsfellesskap og 7anerkjenner rikdommen som ligger i meningsmangfold og ulike teologiske tradisjoner.	Avvises/Endret formulering	
3. Therese Wagle Bazard	(Ikke fremmet fra talerstolen) Foreslår å stryke "er et uenighetsfellesskap og".	Innarbeidet	

Innstilling 2

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen ber om at uttalelsen sendes ut til menigheter, og at det i forbindelse med dette utarbeides et følgebrev med spørsmål til refleksjon og metodikk for å samtale om temaet.

Forslag til vedtak

Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

«Vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet» (Efeserne 4,15)

I en samtid preget av polarisering, vil Den norske kirke bidra til et ytringsklima preget av respekt og ansvarlighet.

Den norske kirke er en landsdekkende, demokratisk folkekirke. Vi er en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke, forent i troen på den treenige Gud. Vi er et fellesskap og anerkjenner rikdommen som ligger i ulike ytringer, meninger og teologiske tradisjoner. Vi er et uenighetsfellesskap og anerkjenner rikdommen som ligger i meningsmangfold og ulike teologiske tradisjoner.

Kirkemøtet vil løfte opp det som binder oss sammen: Som kirke forenes vi i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Som mennesker forenes vi i et felles menneskeverd. Som samfunn forenes vi i et felles mål om å skape gode og trygge liv for alle.

I samfunnet og verden opplever vi i økende grad polarisering og et hardere ytringsklima. Ord og symboler brukes til å skape avstand heller enn fellesskap. Desinformasjon og splittende handlinger har eskalert de siste årene. Dette fører ofte til at vi trekkes mot ytterkanter heller enn å finne sammen.

Vi er én menneskehet i ett skaperverk. Dette bør få konsekvenser for hvordan vi gir støtte og motstand til hverandre. Kvaliteten på ytringsklimaet vårt påvirker hva vi kan få til sammen. Den norske kirke er en del av den offentlige samtalen, men også selv en arena for offentlighet. Derfor må kirken kontinuerlig arbeide med hvordan vi snakker med og om hverandre, tolke hverandre i beste mening og møte motstemmer med saklighet og respekt. Vi er alle mer enn våre meninger.

Dialog er et botemiddel mot polarisering. Vi må være villig til å la oss påvirke uten å overkjøre eller bli overkjørt. Dette er ikke et uttrykk for relativisme, men gir mulighet for felles refleksjon. Et åpent ordskifte krever ikke enighet, men at alle har mulighet for å komme til orde. Oppriktig kunnskapssøken, felles forventning om sannferdighet og verdsetting av kompetanse er grunnleggende i dette.

Kirken må ha et maktkritisk perspektiv på det offentlige ordskiftet både i og utenfor våre fellesskap. Vi må reagere når enkeltpersoner eller grupper utsettes for urimelige påstander, hat eller stigma.

Den norske kirke er til stede i alle lokalsamfunn. Kirkemøtet vil oppmuntre menigheter og kirkelige organer til å skape møteplasser for åpne samtaler om tro, verdier og samfunnsspørsmål. Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi ivaretar både sikrer reell ytringsfrihet og samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle. Slik verner vi menneskeverd og fellesskap og styrker motstandskraften i samfunnet, tillit og hverdagsdemokrati. Sammen.

I troen på det gode i hverandre vil vi møte våre medmennesker med gjensidighet «i mildhet, ydmykhet og storsinn», slik at vi «bærer over med hverandre i kjærlighet» (Efeserne 4,2)

Plenumsbehandling 2

Dirigent: Erik Lunde

Saksordfører: Sunniva Gylver

Disse hadde ordet:

Sunniva Gylver, Kjersti Ngozi Furuseth, Dorrit Vignes, Sturla Stålsett, Dag Tormod Milje, Gunnar Innerdal, Ingjerd Breian Hedberg, Jostein Ådna, Halvard Sand, Erling Birkedal, Lars Martin Dahl, Anna Riksaasen-Oseko, Oddgeir Sølvfæstensen, Sebastian Kaltoft Hansen, Andreas Holm, Eli Augestad Vikdal, Olav Fykse Tveit, Tove Karoline Knutsen, Dag Sele, Johanne Hansen, Anita Apelthun Sæle, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Tore Christiansen, Karin Elin Berg, Therese Wagle Bazard, Geir Jørgen Bekkevold.

Forslag Jostein Ådna

Linjene 6-8 endres til følgende ordlyd:

Vi er et fellesskap som anerkjenner rikdommen som ligger i meningsmangfold og ulike teologiske tradisjoner.

Forslag Sturla Stålsett

Siden den foreslåtte endringen er inkludert i representanten Ådnas forslag, trekkes dette endringsforslaget: Ordet "og" byttes med ordet "som" i setningen i linje 6: "Vi er et fellesskap og [som] anerkjenner..."

Jostein Ådna trekker sitt forslag.

Votering over komiteens innstilling:

For: 109

Mot: 1

Antall stemmeberettigede: 110

Kirkemøtets vedtak

Dialog og ytringsklima i et mer polarisert samfunn

«Vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet» (Efeserne 4,15)

I en samtid preget av polarisering, vil Den norske kirke bidra til et ytringsklima preget av respekt og ansvarlighet.

Den norske kirke er en landsdekkende, demokratisk folkekirke. Vi er en bekjennende, tjenende, misjonerende og åpen folkekirke, forent i troen på den treenige Gud. Vi er et fellesskap som anerkjenner rikdommen som ligger i ulike ytringer, meninger og teologiske tradisjoner.

Kirkemøtet vil løfte opp det som binder oss sammen: Som kirke forenes vi i den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Som mennesker forenes vi i et felles menneskeverd. Som samfunn forenes vi i et felles mål om å skape gode og trygge liv for alle.

I samfunnet og verden opplever vi i økende grad polarisering og et hardere ytringsklima.

Desinformasjon og splittende handlinger har eskalert de siste årene. Dette fører ofte til at vi trekkes mot ytterkanter heller enn å finne sammen.

Vi er én menneskehet i ett skaperverk. Dette bør få konsekvenser for hvordan vi gir støtte og motstand til hverandre. Kvaliteten på ytringsklimaet vårt påvirker hva vi kan få til sammen. Den norske kirke er en del av den offentlige samtalen, men også selv en arena for offentlighet. Derfor må kirken kontinuerlig arbeide med hvordan vi snakker med og om hverandre, tolke hverandre i beste mening og møte motstemmer med saklighet og respekt. Vi er alle mer enn våre meninger.

Dialog er et botemiddel mot polarisering. Vi må være villig til å la oss påvirke uten å overkjøre eller bli overkjørt. Dette er ikke et uttrykk for relativisme, men gir mulighet for felles refleksjon. Et åpent ordskifte krever ikke enighet, men at alle har mulighet for å komme til orde. Oppriktig kunnskapssøken, felles forventning om sannferdighet og verdsetting av kompetanse er grunnleggende i dette.

Kirken må ha et maktkritisk perspektiv på det offentlige ordskiftet både i og utenfor våre fellesskap. Vi må reagere når enkeltpersoner eller grupper utsettes for urimelige påstander, hat eller stigma.

Den norske kirke er til stede i alle lokalsamfunn. Kirkemøtet vil oppmuntre menigheter og kirkelige organer til å skape møteplasser for åpne samtaler om tro, verdier og samfunnsspørsmål. Kirkemøtet vil videre oppmuntre hver enkelt til å bidra til å skape et ytringsklima der vi sikrer reell ytringsfrihet samtidig som vi jobber for trygge samtalerom for alle. Slik verner vi menneskeverd og fellesskap og styrker motstandskraften i samfunnet, tillit og hverdagsdemokrati. Sammen.

I troen på det gode i hverandre vil vi møte våre medmennesker med gjensidighet «i mildhet, ydmykhet og storsinn», slik at vi «bærer over med hverandre i kjærlighet» (Efeserne 4,2)

KM 13/26 Uttalelse om rettferdig fred

Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader.

Forslag til vedtak

Gud er fredens Gud

Kirkemøtet i Den norske kirke samles mens verden preges av krig, vold og dype konflikter. Nyhetsbildet er dramatisk. Vi er fortvilet over de massive menneskelige lidelsene. Vi kjenner avmakt, sinne og frykt for framtiden. Som del av Jesu Kristi verdensvide kirke bekjenner vi troen på Gud som fredens Gud, og vi fornyer vårt kall til å være fredsskapere.

Gud er hos dem som krigen rammer. Jesus ble opprørt og rystet når mennesker ble krenket. Vår tro er at Jesu inderlige medfølelse er den samme i dag, midt i menneskers smerte og håpløshet. Når Guds navn misbrukes til å rettferdiggjøre angrepskrig, undertrykkelse og krenking av menneskeverdet, er det i strid med Guds vilje, slik Kirkenes verdensråd fastslo på sin første generalforsamling i 1948.

Det er krig i mange land og regioner, folkeretten brytes av noen av verdens mektigste ledere. Krig sluker enorme ressurser, på bekostning av arbeidet for å bygge gode samfunn.

Jesus sier: «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn» (Matt 5,9). Kirkemøtet understreker:

Vi tar avstand fra religiøs legitimering av angrepskrig og vold. Bare freden er hellig.

Kirken har et ansvar for å holde myndigheter og makthavere ansvarlige når menneskerettighetene krenkes og når den internasjonale rettsorden undergraves.

Kirken er kalt til å arbeide for fred, forsoning og rettferdighet – lokalt, nasjonalt og globalt.

Den verdensvide kirke skal snart feire påske. Jesu død og oppstandelse gir håp og kraft. Kirkemøtet oppfordrer alle til å tenne lys og be for fred i verden:

Gi fred, å Herre Gud, gi fred
i våre harde tider!
Stig sterk og nådig til oss ned
når vi i avmakt strider!
Gi verda fred, å Herre!

(Martin Luther, i Norsk salmebok 730)

Plenumsbehandling:

Dirigent: Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Miriam Zahl

Disse hadde ordet:

Miriam Zahl, Karl Johan Kirkebø, Anita Apelthun Sæle; Jostein Ådna, Marius Berge Eide, Therese Egebakken, Karl Johan Kirkebø, Stig Asplin, Ingeborg Synnøve Midttømme, Tore Thomassen, Helene

Breivik Hellerdal, Gard Sandaker-Nielsen, Therese Wagle Bazard, Tove Karoline Knutsen, Laila Alendal, Marius Berge Eide, Stig Rune Lægdene, Tore Christiansen, Kari Alvsvåg, Sebastian Kaltoft Hansen, Dag Sele, Elise Skjærven Aas

1 Endringsforslag ved Anita Apelthun Sæle:

linje 20. Vi tar avstand fra religiøs legitimering av krig og vold. Bare frihet og fred er hellig.

stryk ordet angrep.

legg til ordet frihet og

Linje 10 Når Guds navn misbrukes til å rettfærdiggjøre krig.....

Stryk ordet angrep

2 Forslag ved Jostein Ådna:

Tilføyelse i linje 6: ... fredens Gud (Rom 15,33; 1 Tess 5,23).

3 Forslag ved Marius Berge Eide:

Komiteen bes gjennomgå uttalelsen så den ikke kan leses som å ta stilling, eller manglende stilling til, konflikter, vold og terror.

Komiteen bes drøfte begrepet fred utover "negativ fred" eller fravær av krig.

4 Endringsforslag ved Therese Egebakken:

stryke siste delsetning i linje 14

5 Forslag ved Ingeborg Synøve Midttømme:

Linje 11: menneskeverdet. «Krig er i strid med Guds vilje.»

6 Endringsforslag ved Sebastian Kaltoft Hansen:

Omformulering på linje 25 og 26

25 Den verdensvide kirke skal snart feire påske. Jesu død og oppstandelse gir håp og kraft.

26 Kirkemøtet oppfordrer alle til å tenne lys og be for fred i verden:

Synes linjene får det til å høres ut som vi bare skal be nå under påske

7 Tilleggsforslag Elise Skjærven Aas:

inn ett sted

Kirkemøtet uttrykker sin støtte og omsorg for alle mennesker som lever i krig og konflikt, uavhengig av hvor i verden de befinner seg

Søsterkirkene er fine og bruke

Saken ble sendt tilbake til komiteen.

Innstilling 2

Komiteens merknader

Komiteen har ingen merknader.

Forslag til vedtak

Gud er fredens Gud

Kirkemøtet i Den norske kirke samles mens verden preges av krig, vold og dype konflikter. Nyhetsbildet er dramatisk. Vi er fortvilet over de massive menneskelige lidelsene. **Folkeretten brytes av noen av verdens mektigste ledere** Vi kjenner avmakt, sinne og frykt for framtiden. Som del av Jesu Kristi verdensvide kirke bekjenner vi troen på Gud som fredens Gud, og **vi fornyer fornyes i** vårt kall til å være fredsskapere.

Gud er hos dem som krigen rammer. Jesus ble opprørt og rystet når mennesker ble krenket. Vår tro er at Jesu inderlige medfølelse er den samme i dag, midt i menneskers smerte og håpløshet. **Kirkenes verdensråd fastslo på sin første generalforsamling i 1948: «Krig er i strid med Guds vilje». Når Guds navn må ikke misbrukes til å rettferdiggjøre angrepskrig, undertrykkelse, og krenking av menneskeverdet. er det i strid med Guds vilje, slik Kirkenes verdensråd fastslo på sin første generalforsamling i 1948.**

~~Det er krig i mange land og regioner, folkeretten brytes av noen av verdens mektigste ledere. Krig sluker enorme ressurser, på bekostning av arbeidet for å bygge gode samfunn.~~

Jesus sier: «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn» (Matteusevangeliet 5,9). Kirkemøtet understreker:

- Vi tar avstand fra religiøs legitimering av angrepskrig og vold. Bare freden er hellig.
- Kirken har et ansvar for å holde myndigheter og makthavere ansvarlige når menneskerettighetene krenkes og når den internasjonale rettsorden undergraves.
- Kirken er kalt til å arbeide for fred, forsoning og rettferdighet – lokalt, nasjonalt og globalt, **og stå sammen med mennesker og kirker som lever i områder med krig og konflikt.**

Den verdensvide kirke skal snart feire påske. Jesu død og oppstandelse gir håp og kraft. Kirkemøtet oppfordrer alle til å tenne lys og **bli med i bønn** for fred i verden:

Gi fred, å Herre Gud, gi fred
i våre harde tider!
Stig sterk og nådig til oss ned
når vi i avmakt strider!
Gi verda fred, å Herre!

(Martin Luther, i Norsk salmebok 730)

Komiteens behandling av forslag fremmet i første plenumsbehandling

Tillegg:

Linje 7: og **vi fornyer fornyes i** vårt kall til å være fredsskapere. Ivaretar/klargjør Gard Nilsens bemerkning om subjektet i setningen

Linje 17 er tatt ut på grunn av bekymring for at feks nødvendig militær støtte til Ukraina rammes. (NB Ikke i første plenum, men uro hos flere i etterkant) Som en konsekvens ble Linje 16 flyttet opp i første avsnitt, og første del av setningen ble slettet.

Sitatet fra KV er flyttet opp/byttet med setningen over.

Linje 19: (Matteusevangeliet 5,9). Vi la inn full betegnelse for at det skal være lesbart for alle

Forslagsstiller	Forslag	Forslag, Komiteens behandling
1. Anita Apelthun Sæle	<p>1.1 linje 20. Vi tar avstand fra religiøs legitimering av krig og vold. Bare frihet og fred er hellig.</p> <p>stryk ordet angrep.</p> <p>legg til ordet frihet og</p> <p>1.2 Linje 10 Når Guds navn misbrukes til å rettferdiggjøre krig.....</p> <p>Stryk ordet angrep</p>	<p>Avvist.</p> <p>Komiteen har beholdt <i>angrepskrig</i> begge steder, og mener at dette kommuniserer tydeligere at det ikke er kritikk av forsvarskrig, enn kun å si «krig».</p> <p>Komiteen har ikke satt inn <i>frihet</i>, fordi den mener dette er et for stort begrep å innføre uten nærmere forklaring her. Å si at frihet er hellig etterlater spørsmålet om dette gjelder all frihet.</p>
2. Jostein Ådna	Tilføyelse i linje 6: ... fredens Gud (Rom 15,33; 1 Tess 5,23).	<p>Avvist.</p> <p>Komiteen mener at «fredens Gud» er gjennomgående i Bibelen, og at det kan være innsnevrende å kun henvise til ett eller to bibelsteder.</p>
3. Marius Berge Eide	<p>Komiteen bes gjennomgå uttalelsen så den ikke kan leses som å ta stilling, eller manglende stilling til, konflikter, vold og terror.</p> <p>Komiteen bes drøfte begrepet fred utover "negativ fred" eller fravær av krig.</p>	<p>Komiteen har gjennomgått uttalelsen med hensyn til om den tar tilstrekkelig stilling til konflikter, vold og terror, og mener dette er ivaretatt godt i uttalelsen per nå.</p> <p>Komiteen har avvist å ta inn fred utover negativ fred eller fravær av krig, for å ha et avgrenset tema for denne uttalelsen, og beholde den kort.</p>
4. Therese Egebakken	stryke siste delsetning i linje 14	<p>Avvist.</p> <p>Komiteen ønsker å være tydelige om at - <i>noen av verdens mektigste ledere bryter folkeretten</i>. Et bevisst valg for å ikke nevne konkrete navn</p>
5. Ingeborg Synøve Midttømme	Linje 11: menneskeverdet. «Krig er i strid med Guds vilje.»	<p>Innarbeidet.</p> <p>Ordet <i>Krig</i> var falt ut i sitatet.</p>
6. Sebastian Kaltoft Hansen	<p>Omformulering på linje 25 og 26</p> <p>25 Den verdensvide kirke skal snart feire påske. Jesu død og oppstandelse gir håp og kraft.</p> <p>26 Kirkemøtet oppfordrer alle til å tenne lys og be for fred i verden:</p> <p>Synes linjene får det til å høres ut som vi bare skal be nå under påske</p>	<p>Avvist.</p> <p>Komiteen ønsker å bevare sammenhengen mellom påsken som kommer, Jesu oppstandelse og bønn.</p> <p>Men vi la til en utvidelse: og <i>bli med i bønn</i> be <i>for fred i verden</i></p>
7. Elise Skjærven Aas	<p>inn ett sted</p> <p>Kirkemøtet uttrykker sin støtte og omsorg for alle mennesker som lever i krig og</p>	<p>Innarbeidet gjennom å legge til en leddsetning i siste kulepunkt: «og stå sammen med mennesker og kirker som lever i områder med krig og konflikt» i siste kulepunkt.</p>

	konflikt, uavhengig av hvor i verden de befinner seg	Komiteen har samtidig avvist å ta inn begrepet «søsterkirker», siden det ville gitt behov for ytterligere utdyping.
	Søsterkirkene er fine og bruke her	

Plenumsbehandling 2:

Dirigent Lill Tone Grahl-Jacobsen

Saksordfører: Miriam Zahl

Avklaring av hvordan forslagstillere stiller seg til komiteens behandling:

1,1 og 1,2	Anita Apelthun Sæle -	Opprettholder
2	Jostein Ådna	Opprettholder
3.	Marius Berge Eide	Opprettholder, endret til ivaretatt
4	Therese Egebakken	Ikke til stede
5	Ingeborg Synøve Midttømme	Ivaretatt
6	Sebastian Kaltoft Hansen	Opprettholder
7	Elise Skjærven Aas	Opprettholder (Endring i den setningen som komiteen har innarbeidet)

Følgende hadde ordet:

Miriam Zahl, Marius Berge Eide, Anna Riksaasen-Oseko, Oddny Irene Miljeteig, Karl Johan Kirkebø, Jostein Ådna, Sebastian Kaltoft Hansen, Sturla Stålsett, Katrine Tallaksen Skjerdal, Harald Hegstad, Therese Wagle Bazard, Johanne Hansen, Stig Asplin, Herborg Oline Finnset, Anita Apelthun Sæle, Tove Karoline Knutsen; Karin Elin Berg, Jostein By, Aileen Zahl, Olav Fykse Tveit, Kristine Sandmæl, Elise Skjærven Aas, Marius Berge Eide

3 Forslag Marius Berge Eide

Opprettholdt, men ble ikke behandlet da det var formulert på en slik måte at man ikke kunne votere over det. Se komiteens merknader i tabellen over.

Votering:

1.1 Endringsforslag Anita Apelthun Sæle

For: 9 Mot:98 Forslaget falt

1.2 Endringsforslag Anita Apelthun Sæle

For: 10 Mot:97 Forslaget falt

2 Forslag Jostein Ådna,

For: 48 Mot: 59 Forslaget falt

6 Endringsforslag Sebastian Kaltoft Hansen:

For:13 Mot: 94 Forslaget falt

7 Endringsforslag Elise Skjærven Aas

For: 8 Mot: 98 Forslaget falt

Votering over hele forslaget til uttalelse

For 99 Mot 6 Forslaget ble vedtatt.

Kirkemøtets vedtak

Kirkemøtet i Den norske kirke samles mens verden preges av krig, vold og dype konflikter. Nyhetsbildet er dramatisk. Vi er fortvilet over de massive menneskelige lidelsene. Folkeretten brytes av noen av verdens mektigste ledere. Vi kjenner avmakt, sinne og frykt for framtiden. Som del av Jesu Kristi verdensvide kirke bekjenner vi troen på Gud som fredens Gud, og fornyes i vårt kall til å være fredsskapere.

Gud er hos dem som krigen rammer. Jesus ble opprørt og rystet når mennesker ble krenket. Vår tro er at Jesu inderlige medfølelse er den samme i dag, midt i menneskers smerte og håpløshet.

Kirkenes verdensråd fastslo på sin første generalforsamling i 1948: «Krig er i strid med Guds vilje». Guds navn må ikke misbrukes til å rettferdiggjøre angrepskrig, undertrykkelse, og krenking av menneskeverdet.

Jesus sier: «Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn» (Matteusevangeliet 5,9). Kirkemøtet understreker:

- Vi tar avstand fra religiøs legitimering av angrepskrig og vold. Bare freden er hellig.
- Kirken har et ansvar for å holde myndigheter og makthavere ansvarlige når menneskerettighetene krenkes og når den internasjonale rettsorden undergraves.
- Kirken er kalt til å arbeide for fred, forsoning og rettferdighet – lokalt, nasjonalt og globalt, og stå sammen med mennesker og kirker som lever i områder med krig og konflikt.

Den verdensvide kirke skal snart feire påske. Jesu død og oppstandelse gir håp og kraft. Kirkemøtet oppfordrer alle til å tenne lys og bli med i bønn for fred i verden:

Gi fred, å Herre Gud, gi fred

i våre harde tider!

Stig sterk og nådig til oss ned

når vi i avmakt strider!

Gi verda fred, å Herre!

(Martin Luther, i Norsk salmebok 730)

Hilsener, taler og prekener

Preken ved åpningsgudstjenesten under Kirkemøtet ved preses Olav Fykse Tveit

Preike ved opninga av Kyrkjemøtet 20. mars 2026, Kolstad kyrkje, Trondheim

Tekst: Hebr 4, 14-16

GUDS SYMPATI

Sympati.

Det er eit vakkert ord. Det er eit sterkt ord. Det er faktisk ordet «sympati» som den greske bibelteksten her brukar: «Vi har ikkje ein øvsteprest som ikkje kan ha *sympati* med oss i vår veikskap.» Det handlar om mykje meir enn å ha sympati i tydinga av å ha ein viss sans for det nokon måtte meine. Difor er det ei flott omsetjing i det vi nettopp las: «Vi har ikkje ein øvsteprest som ikkje kan *lide med oss* i vår vanmakt, men ein som er prøvd i alt på same måten som vi, men utan synd.» Sym-pati er å lide med andre. I alle livets realitetar, også dei verste.

Dette handlar om sjølve kjerna i det å vere menneske, nemleg å vere med-menneske.

I Hebrearbrevet vert dette perspektivet særdeles viktig i omtalen av Jesus. Jesus er vårt medmenneske, med våre erfaringar. Han vert samanlikna med øvstepresten. Han måtte vere ein av folket, «ein av oss».

Men det vert noko meir, noko mykje meir i framstillinga av Jesus. Sympati vert eit kjenneteikn på Gud. Desse få orda vert ei samanfatning av det store biletet av Gud som Jesus viser oss. Født i verda som

ein av oss. Evangelia får ofram eit menneskesyn som viser det sant humane i hans måte å møte andre på. Det er ein sympati, ei med-liding, i hans oppgjær med urett og synd. Den kulminerer i hans liding og død på krossen, og hans oppstode frå dei døde. Jesus lever og dør med oss menneske, og for oss menneske.

Sympatien kjem ikkje minst til uttrykk i hans oppstode frå dei døde, der han gir oss eit håp om at «nytt liv av daude gror», han som er Herre over dødens makt. Eller som det heiter i salmen vi nettopp song:

«För att du nedsteg hit till de plågade, hit til de dömda,

vet vi at ingen ensamhet finnes mer, vet vi var Gud är.

Därför skall alla sargade, döende, alla de dömda,

säga med alla heliga, salige: Jesus är Herre.»

Dette er Guds sympati med sin skapning.

Det er Guds sympati med oss menneske som frelser oss.

-

Dette viser oss den Gud som er «heilt nedpå», og difor er den Gud som er overalt. Det er den Gud som også er heva *over* all menneskeleg svikt og fall, som er større enn alt det menneske gjer for å dra både det menneskelege og Guds eige namn ned i søla.

Framfor alt handlar det om Guds omsorg for oss, i det livet vi har, slik det er, også i det vi kan kalle «vanlege» liv – om noko er det.

-

Her og no kan vi oppleve kva sympati, kva medkjensle betyr. Difor vil eg også dele ein personleg refleksjon over kor sterk verknad dei enkle uttrykk for sympati kan ha. Dei fleste opplever kriser i livet. Det kan vere når alvorleg sjukdom rammar ein av dei som står oss nær, slik vi opplevde det då Anna, kona mi, vart plutseleg alvorleg kreftsjuk i vinter. Då vart eg vår på ein heilt ny måte dei mange teikna på at nokon viser sin sympati, og kor mykje dei gjer med meg. Det blir svært konkret: Eit blikk. Eit spørsmål frå naboen om korleis det går, og samtalen som vert avslutta med kryssa fingrar. Eller når eg skal lese kortet på blomebuketten vi fekk tilsendt og kjente at eg vart så rørt at eg ikkje klarte å lese dei to linjene. Eller når eg høyrer lovnadane frå gode kollegaer om at dei ber for oss, og eg veit at dei snakkar sant. Og ikkje minst: når helsepersonell gjer sin svært kvalifiserte jobb og skaper håp om legedom. Slik dei også har gjort i dette tilfellet.

Det vert på ulike vis ei berøring av det sant medmenneskelege. Og eg undrast: Er det ikkje også eit teikn på noko sant guddomleg i dette? På samme måte som vårteikna er teikn på Guds skaparkraft, er ikkje dette teikn på Guds kraft i oss og mellom oss?

-

Den som skulle vere øvsteprest og bere fram offer på vegne av heile folket i tempelkulten i Jerusalem, måtte vere «ein av folket», «ein som oss». Dette blir difor også brukt som eit bilete på kven Jesus er og kva Jesus gjer for alle folk, til alle tider. Eller som det heiter i slutten av brevet: «Jesus Kristus er i går og dag den samme, ja til evig tid.» (Hebr 13,8)

Jesus er sjølv teiknet på den Gud som er der før oss alle, som bryr seg om sin skapning, og som difor kan møte oss alle med nåde og sanning.

Dette treng vi alle å møte, og kjenne. Uansett kven vi er, kva slags rolle vi har i samfunnet - eller i kyrkja.

Det er den nåden som tek på alvor det menneskelege i å svikte, å ikkje oppfylle Guds gode vilje med vårt liv. Det er ikkje ei bagatellisering eller bortforklaring, som ignorerer dei som lir på grunn av oss, av det vi gjer eller unnlet å gjere for andre.

Det er ein guddomleg sympati som møter også denne sida ved vårt liv som menneske. Den heiter nåde og sanning.

Dette trengst det ulike bilete og uttrykk for å formidle, for det er ikkje noko sjølv sagt. Men det er noko verkeleg, og evig. Dette møter oss i den heilage nattverden, der vi syng: «Du Guds lam, som ber verdsens synder.»

Det er ei voldsom bør. Ho vert stadig større, ja, enorm.

Den siste tida, veker, månader og år, har gitt oss bilete vi knapt orkar å sjå. Vald, terror og krig, med skader på andre menneske, på det sivile liv i heimar, skular, sjukehus, kyrkjer, synagoger og moskear. Det skjer skjer så mange stader i verda når medlidinga ikkje synest å vere der i det heile.

Når nokon påberoper seg å gjere slikt som dette i Guds namn, vert det aldeles gale. Det medmenneskelege, sympatien med dei menneske som vert ramma av bomber og droner, blir borte. Som den katolske biskop og kardinal Pizzaballa i Jerusalem sa det om den nye krigen som er sett i gang: «som truande må vi seie «nei», det er ikkje noko nytt korstog. Dersom Gud er til stades i denne krigen, er Han hjå dei som er døyande, dei som lir, dei som er i smerter, som er undertrykte på munga slags måtar, i heile Midtausten.»

Denne tida med krig får oss også lett til å gløyme den store skade vi menneske heile tida gjer på vår felles heim, på Guds skaparverk. Det er ikkje berre menneske som lir, det er heile skaparverket som lir. Det sant menneskelege oppdrag er ikkje å berre tenkje på oss, menneske, men også – som Guds forvaltarar – å bry oss om, ja lide med Guds skaparverk. Utan denne sympati med Guds skapning kjem vi ikkje vidare med å ta vare denne kloden der våre barnebarn skal leve.

Vår store oppgåve i å vere menneske, er å elske Gud og å elske vår neste som oss sjølv. Dersom vi elsker Gud, elsker vi det Gud har skapt og heldt oppe kvar dag. Dersom vi elsker vår neste, tek vi vare på den naturen vi alle er ein del av og som er vilkåret for at vi og vår neste kan leve her.

-

I Guds sympati med oss ligg Guds kjærleik til oss og alt Guds skaparverk. I sympatien er det ikkje berre med-liding, det er ein skapande kjærleik som deler glede, mot og håp. Det er den same Gud som har skapt oss som vil frelse oss frå våre synder – for at vi skal leve med frimod.

Oppgjeret med synda som ligg i Jesu offergjerning er ikkje eit teologisk reknestykkje eller puslespel. Syndarar er jo ikkje noko som Bibelen eller kyrkja har funne på. Sympatien med oss syndarar er også meir enn eit vakkert uttrykk.

Hebrearbreve er høgt oppe i sine uttrykk, men også heilt nedpå i skildring av kva tru på Gud er. I dei store ord, men først og fremst i dei små ting som kan vise det aller største. Som det heiter: «Ver gjestfrie, for slik kan de ha englar på besøk utan å vite det.» (Hebr 13,1)

Guds sympati møter oss i Jesus, og det er det som frelser verda.

Difor er vi kyrkje, saman, for å få del i dette, og for å dele dette.

I denne verda vi lever i, i desse tidene vi lever i akkurat no.

Ære vere Faderen og Sonen og Den Heilage Ande,

vår Skapar, Frelsar og Livgjevar,

som var, er og vere skal,

ein sann Gud frå æve og til æve.

Amen

Kjære kirkemøte, kjære gjester!

«Kirken er der livet leves.» Det er en av tre mål i strategien til Den norske kirke og temaet for årets kirkemøte. Men det er mer enn det: «kirken er der livet leves» er også en beskrivelse av hvordan det faktisk er. For Den norske kirke er faktisk til stede overalt i landet vårt. I alle landets kommuner, i 1141 menigheter. På sykehus og sykehjem, i Forsvaret, i fengslene og på skoler og studiesteder.

«Kirken er der livet leves.» Synlig gjennom 1600 kirkebygg. Noen av dem plassert midt i trafikken, der folk ferdes. Andre ligger mer avsides, på holmer og bakketopper – der trafikken til lands og til vanns gikk tidligere, men som fortsatt er viktige for menighet og lokalsamfunn. Ikke minst fordi mange av kirkene formidler de lange linjene i vår historie, og sier noe viktig om hvem vi er og hvor vi kommer fra. Om hvordan livet som leves i dag, henger sammen med livet som ble levd i tidligere tider.

Nylig ble årets tildelinger fra Kirkebevaringsfondet offentliggjort. Fondet er et viktig redskap for å bevare verdifulle kirker for ettertiden. To av vinnerne i årets tildeling er våre to trefoldighetskirker – Trefoldighetskirken i Arendal, ragende over sørlandsbyens sentrum; og Trefoldighetskirken i Oslo, kloss på det gjenoppbygde regjeringkvartalet – selve maktsentrumet i landet vårt. I tillegg til de to vil 206 andre kirker over hele landet motta tilskudd i år, av en pott på nærmere 500 millioner kroner.

«Kirken er der livet leves.» Kirken er naturligvis mer enn bygninger – først og fremst er den mennesker. Kirken er kirkens medlemmer, dens ansatte, dens frivillige. I Norge er 61 prosent av befolkningen medlemmer av Den norske kirke, noe som utgjør mer enn 3,4 millioner mennesker. Om lag 7 000 av disse er ansatte i kirken, og over 80 000 gjør en frivillig innsats.

«Kirken er der livet leves.» I hverdag og fest. Når livet er på det jevne og ved de store overganger. I 2025 ble 28 000 døpt, 33 000 konfirmert, 7 000 viet, 36 000 gravlagt i Den norske kirke. Og tiltak som drop-in-dåp og drop-in-bryllup har bidratt til å gjøre terskelen lavere. Mens de fleste fortsatt blir døpt som barn, ser vi et økende antall dåp blant ungdom og voksne.

Gudstjenester samler fortsatt mange, ja antall besøk var i fjor det dobbelte av antallet som deltok på en fotballkamp i eliteserien eller OBOS-ligaen. Samtidig er kirken mye mer enn det som foregår på søndag – også hverdagskirken står sterkt. Mange kirker er fulle av liv uken igjennom, med babysang, kor for mennesker i alle aldre, tiltak for barn og unge, hverdagsmiddager, konserter – og mye mer. Alt sammen gratis eller til en lav pris.

«Kirken er der livet leves.» Også når livet er vanskelig. For livet er vanskelig for mange. Den norske kirkes medlemsundersøkelse som ble gjennomført i fjor, viser at mange opplever at kirken kan være et sted når livet blir krevende. Om lag hvert tredje medlem sier de “ville vurdert å gå i en kirke hvis de står overfor noe vanskelig”. 73 prosent mener at det å ha en tro kan være til hjelp i vanskelige tider og 36 prosent er enige i at “kirken skaper håp for meg i en urolig verden”. Mer enn åtte av ti mener at Den norske kirke er en viktig møteplass ved kriser og ulykker.

Livet kan være vanskelig for den enkelte, men også som samfunn står vi overfor utfordrende tider. Da gjelder det å være forberedt på det som måtte komme, til å ha en grunnleggende beredskap. Ikke uten grunn har regjeringen utpekt 2026 til totalforsvarsåret, der samfunnets samlede motstandskraft og beredskap skal stå i fokus. I dette arbeidet spiller også sivilsamfunnet en avgjørende rolle. Den norske kirke, men også andre tros- og livssynssamfunn, er grunnleggende for samfunnets eksistensielle beredskap.

Dette ble ikke minst uttrykt av en samlet Justiskomiteé på Stortinget i deres innstilling til regjeringens Totalberedskapsmelding i fjor.

«Erfaring fra tidligere kriser har også vist betydningen som Den norske kirke har hatt som samlingspunkt for mange innbyggere uavhengig av religion, samt ulike tros- og livssynssamfunnsbetydning for sine medlemmer. I krisesituasjoner er de mange kirkene og forsamlingshusene rundt om i hele Norge en viktig infrastruktur som må tas vare på. Den norske kirke har også en viktig psykososial funksjon ved å kunne bidra med støtte, sjelesorg, åpne kirker, sørgegudstjenester og andre markeringer i samarbeid med det offentlige, og som en brobygger til andre tros- og livssynssamfunn. Som en grunnleggende og landsdekkende institusjon i samfunnet har derfor Den norske kirke en viktig rolle i beredskapen.» Samtidig understreker komiteen «at også andre tros- og livssynsorganisasjoner spiller en viktig og kompletterende rolle inn i dette beredskapssegmentet» (Innst. 242 S – 2024-2025, s. 12).

Skal beredskapen fungere i krisetid, er det viktig at de ulike aktørene kjenner hverandre før det smeller. Rundt omkring i kirken har man derfor særlig det siste året vært opptatt av å etablere og formalisere samarbeid. I Indre Østfold og i Follo har kirken og kommunen utviklet og signert avtaler om beredskap, skole og barnehage, og helse.

I Trøndelag ble det i fjor inngått en samarbeidsavtale om totalberedskap med Ørland flystasjon. Og tidligere denne måneden ble det signert en samarbeidsavtale mellom Møre bispedømme og Møre og Fjordane Heimevernsdistrikt. Avtalene er eksempler på hvordan totalforsvaret i Norge må bygge på samvirke mellom militære og sivile aktører. Både Forsvaret og Den norske kirke er landsdekkende organisasjoner med dype røtter i lokalsamfunnene – og begge har ansvar som strekker seg inn i fred, krise og krig.

«Kirken er der livet leves.» Også når livet er vanskelig. I det siste har det særlig vært oppmerksomhet omkring hvordan det er å være ung i dag, og at det byr på særlige utfordringer. Å orientere seg i en konfliktfylt verden og en polarisert offentlighet. Uten den samme troen på framgangen som preget generasjonene foran. Utenforskap og psykisk uhelse.

I en slik situasjon ser vi at mange unge søker til kirken. Vi har sett det på innmeldingstallene, og også i fjor økte antall unge som meldte seg inn i Den norske kirke. Flere unge blir døpt, og det fortelles om økt tilstrømming av unge i gudstjenester og kirkelige arrangementer mange steder. Kristne barne- og

ungdomsorganisasjoner rapporterer om stigende medlemstall. Tradisjonelle verdier og forankring i noe som er mer varig enn tidens trender, har åpenbart større appell enn på lenge. I fjorårets medlemsundersøkelse svarte hele 33 prosent av 15-29-åringene at de ønsker å lære mer om kristen tro.

Utfordringen til kirken er hvordan vi møter denne økende interessen. Er kirken et blivende sted, eller blir interessen avløst av skuffelse? Er vi villig til å tenke nytt om prioriteringer og arbeidsformer? Mitt inntrykk er at unge mennesker i sitt møte med kirken ikke søker lettvinnt underholdning, men innhold og substans. Noe som kan bidra til forankring og mening, men også til retning og forpliktelse. Og her har jo kirken det aller beste å tilby – når vi tør frimodig å by på det. Et budskap som har formet vårt land og vår kultur på så mange måter de siste tusen år, som handler om hva som er rett og godt, men som også er et budskap om nåde og tilgivelse, om at man er elsket som man er, om ubetinget aksept og om nye muligheter. Om en Gud som er en nådig Gud, om Jesus som går med oss og om Ånden som leder oss.

Kirkemøtet ba i fjor om at unge og unge voksne skulle prioriteres i budsjettet for 2026, og Kirkerådet fulgte dette opp gjennom sitt budsjettvedtak i desember. Jeg ser med tilfredshet på at prosjekter for unge voksne vokser fram mange steder i landet, i tillegg til de tiltakene som allerede eksisterer.

I dette arbeidet må vi ta inn over oss at vi lever i en tid der vi ikke kan regne med at det finnes en grunnleggende kunnskap om Bibelen og kristen tro i befolkningen. Heller ikke hos unge mennesker. Da er det enda viktigere enn før at vi bruker enhver mulighet til å formidle kunnskap om troen som kirken bygger på. Derfor er arbeidet med det som nå har fått navnet «Kirkelig undervisning og læring» så viktig. Det er et prosjekt som ikke bare er begrenset til barn og unge, men mennesker i alle livsfaser. Og i år tas Kirkemøtet med på et verksted, der vi blant annet skal arbeide med innholdssiden i undervisningen. Og neste år inviteres vi til å vedta nye rammeplaner for kirkelig undervisning og læring, som også omfatter egne planer for unge voksne og voksne.

Dette er en stor mulighet for oss til å formidle evangeliet, og inkludere flere mennesker inn i gudstjenestefellesskap og trosfellesskap.

«Kirken er der livet leves». Også når livet er vanskelig. Dessverre er det også slik at kirken kan gjøre livet vanskelig for mennesker. Ofte ser man det først i ettertid. Da er den kristne tingen å gjøre å erkjenne sine feilgrep, beklage og arbeide for gjenopprettelse og forsoning.

I arbeidet med rapporten fra sannhets- og forsoningskommisjonen har Den norske kirke erkjent sin andel i fornorskningspolitikken mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Og vi tar stadig nye skritt på veien som bidrar til å styrke disse gruppenes plass i kirke og samfunn. I år inviteres Kirkemøtet til å ta en bestemmelse om samisk kirkeliv inn i Kirkeordningen, til å opprette en pite- og lulesamisk kategorialmenighet, og til å vedta opprettelsen av et permanent utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv. Når det gjelder det siste, vil jeg gjerne fortelle at det midlertidige utvalget for kvensk/norskfinsk kirkeliv som skal forberede det permanente utvalget, nettopp er blitt oppnevnt.

En av de nasjonale minoritetene som ikke var omfattet av mandatet til Sannhets- og forsoningskommisjonen, er taterne/romanifolket. Dette er en gruppe som ble utsatt for en svært hardhendt assimileringsspolitikk som blant annet bidro til å ødelegge gruppens kultur og språk, og til oppløste familier, der barn ble tatt fra sine foreldre. Her har også Den norske kirke et betydelig medansvar, og Kirkemøtet ba i 1998 og igjen i 2000 taterne om unnskyldning for den urett og de overgrep som fra kirkens side var begått mot deres folk. (KM 12/98 og KM 3/00). I løpet av det siste året har Kirkerådet gjenopptatt en gammel dialog med Taternes landsforening der vi blant annet snakker om hvordan kirken fortsatt kan bidra til forsoning.

Erkjennelsen av at kirken kan trå feil, var også bakgrunnen for at preses Olav Fykse Tveit 16. oktober i fjor på et arrangement på London pub sa unnskyld for den skam, skade og smerte som Den norske

kirke har påført skeive. Ved siden av unnskyldningen uttrykte han også en takk: En takk til alle som satte ord på sine erfaringer. Som kjempet for seg selv og andre. Også fra denne talerstolen vil jeg gjerne uttrykke den samme takken: Takk til dere som ikke ga opp kirken, men arbeidet for forandring. Selv om mye er oppnådd, er ikke arbeidet for å bedre skeives situasjon over. Av den grunn vedtok også Kirkerådet i desember å videreføre fagutvalget for LHBT+ i Den norske kirke som et permanent utvalg (KR 84/25).

Diskriminering av urfolk, nasjonale minoriteter og skeive har det felles at det handler om at noen som er annerledes blir sett ned på som mindreverdig. Dette er også en viktig ingrediens i rasisme, et fenomen vi dessverre ikke er ferdig med i vårt samfunn. Rasisme mot samer, antisiganisme mot romer og tatere/romanifolk, antisemittisme, muslimfiendtlighet, eller rasisme mot mennesker med en annen hudfarge.

Rasisme kommer i mange former og avskygninger, både den som ender i vold og drap, men også om diskriminering og forskjellsbehandling, om utestenging og ekskludering, om holdninger, språk og handlinger.

Som kirke er det vår oppgave å stå opp mot alle former for rasisme. «For Gud gjør ikke forskjell på folk», heter det i Bibelen (Rom 2,11). Da skal heller ikke vi gjøre det. Alle er vi mennesker skapt i Guds bilde, med det samme menneskeverd og med rett til en likeverdig plass i samfunn og kirke. Kirken må stå i fremste rekke i kampen mot rasisme.

Men rasisme er ikke bare noe som skjer «andre steder», men også noe som gjelder oss selv. I saken om utfordringsbildet for Den norske kirke på fjorårets kirkemøte (KM 12/25) uttalte komité E:

«Komiteen anerkjenner at vi er en mangfoldig og sammensatt kirke, men at det dessverre fortsatt skjer diskriminering i kirkene våre basert på hudfarge, etnisitet og nasjonalitet. Komiteen påpeker at det må jobbes med å bekjempe rasisme og diskriminering i kirken vår.»

Denne erkjennelsen fra komiteen bekreftes av en rapport fra KIFO Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning som ble publisert i forrige måned. Gjennom intervjuer med prester med innvandrings- eller minoritetsbakgrunn dokumenteres opplevelser av diskriminering og rasisme. En særlig utfordring er tilfeller der prester med annen etnisk bakgrunn blir «valgt bort» ved begravelser. Rapporten påpeker at slike hendelser ikke alltid håndteres på en god måte og det mangler retningslinjer. Arbeidet mot rasisme vil stå på kirkens dagsorden framover, med sikte på en sak på neste års kirkemøte.

En faktor som bidrar til slike opplevelser av rasisme i kirken, er at Den norske kirke i stor grad fortsatt er en hvit, norsk kirke, dominert av etniske nordmenn. Blant den delen av befolkningen som ikke har innvandrerbakgrunn, er medlemsprosenten hele 78, mot 61 for befolkningen som helhet. Det sier noe om hvilken del av befolkningen vi vanligvis forholder oss til. Dermed blir det ekstra uvant når man møter noen med en annen bakgrunn.

Hvordan Den norske kirke i større grad kan inkludere mennesker med innvandrerbakgrunn har vært satt på dagsorden en rekke ganger både på Kirkemøtet og i Kirkerådet. Tross fine målsettinger må vi erkjenne at det fortsatt er en lang vei å gå for å bli en mer mangfoldig – og dermed rikere – kirke.

En særlig utfordring er andre generasjons innvandrere som kanskje ikke kjenner seg hjemme i foreldrenes menighetsliv og kristendomsform, og som derfor risikerer å komme på avstand fra tro og kirke. Hvordan kan Den norske kirke sammen med migrantmenigheter og andre økumeniske partnere sørge for at disse finner en plass i det kristne fellesskapet i Norge? Det er ikke minst en utfordring til vårt barne- og ungdomsarbeid og til satsingen på kirkelig undervisning og læring.

«Kirken er der livet leves». Det gir muligheter og det innebærer forpliktelser. Heldigvis er ikke menigheter, bispedømmer og kirkeråd alene om dette. I Norge er ikke kirkens arbeid begrenset til det som skjer i regi av kirkens egen organisasjon og innenfor kirkens egne budsjetter. Sammen med kirken

står en bred vifte av organisasjoner og institusjoner med tilknytning og forankring i Den norske kirke eller i det økumeniske fellesskapet av kirker som er med på å utføre kirkens oppdrag. Det handler om organisasjoner og institusjoner innen diakoni, misjon, barne- og ungdomsarbeid, undervisning, kultur og mye mer. Til sammen har deres virksomhet et omfang i budsjetter, ansatte og frivillige som er mange ganger større enn det Den norske kirke alene står for.

Fra Kirkerådets side har vi vært særlig opptatt av å synliggjøre relasjonene og å styrke samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene, og det er også noe jeg har vært særlig opptatt av som kirkerådsleder. Et viktig redskap for samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene har de siste årene vært etableringen av samarbeidsråd: Samarbeidsråd for diakoni, Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner og SMM – sammen som kirke i hele verden. I tillegg bør nevnes Råd for personer med funksjonsnedsettelse, som er satt sammen på en annen måte, men som er viktig når det gjelder å arbeide for en kirke som er åpen og tilgjengelig for alle.

«Kirken er der livet leves.» Det er den også gjennom samarbeidet med organisasjonene. For eksempel nå i fastetiden når menigheter landet over deltar i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon, som i 2026 har temaet «Håp i en dråpe vann». Aksjonen vil bidra til å bedre livet til mennesker som lever uten tilgang til rent vann mange steder i verden. Gjennom aksjonen bidrar enkeltpersoner og menigheter til å utføre kirkens oppdrag i verden.

Regjeringen la i fjor sommer fram sin strategi for et livssynsåpent samfunn 2025-2030, et dokument som angir prinsipper og målsettinger for tros- og livssynspolitikken i årene som kommer. I dokumentet bekjenner regjeringen seg til idealet om det norske samfunnet som et livssynsåpent samfunn.

Forståelsen av Den norske kirkes rolle i et livssynsåpent samfunn har vært et viktig tema også i samtalen innad i kirken, og i januar vedtok Kirkerådet noen grunnleggende prinsipper for Den norske kirkes rolle i det livssynsåpne samfunnet (KR 14/26). Her uttrykker vi at vi verdsetter regjeringens strategi for det livssynsåpne samfunnet og vil bidra til at den virkeliggjøres.

I det livssynsåpne samfunn vil Den norske kirke ta sin plass som grunnlovsforankret folkekirke, samtidig som vi gir rom til andre tros- og livssynssamfunn. Eller som det også heter i Kirkerådets vedtak: «være en brobygger og dialogpartner som gir rom for andre tros- og livssynssamfunns samfunnsbidrag ved å lære av andre, dele kirkens kompetanse og ressurser og invitere til samarbeid.» Ikke minst skjer dette gjennom vårt medlemskap i Norges kristne råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL).

Ifølge regjeringens strategi skal tros- og livssynspolitikken være «aktivt støttende», noe som i norsk sammenheng også handler om finansiering. I høst sendte regjeringen ut på høring rapporten fra utvalget som utredet tilskuddsordningen for Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn. I likhet med andre aktører er vi for vår del spent på hvilke konklusjoner departementet vil trekke av rapporten og av høringen, og hva som vil bli utfallet av den videre politiske behandlingen. Vi er for vår del åpen for justeringer i ordningen, men har en klar forventning til at politikerne fortsatt vil sørge for en stabil og god finansieringsordning for sektoren. Selv om tidene er vanskelige og budsjettene blir trangere, trengs tros- og livssynssamfunnenes bidrag til enkeltmennesker og til samfunn mer enn noen gang. Her mener vi at budsjettstyrte tilskudd til Den norske kirke fra stat og kommune som danner utgangspunkt for beregningen av støtte til andre tros- og livssynssamfunn, fortsatt vil være det mest bærekraftige både for folkekirken og for sektoren som helhet.

«Kirken er der livet leves». Midt i verden. Midt i gleden, midt i sorgen. Midt i det gode, midt i det vonde. Med sine spir peker kirkebyggene oppover, mot Gud, vår himmelske far, han som det heter i en sang, «har den hele vide verden i sin hånd». Kirkens kall er å være bærer av håpet, håpet om at livet seirer over døden, lyset over mørket og kjærligheten over hatet. Mer enn noe trenger mennesker i dag håp. Unge som gamle.

For å sitere salmedikteren Svein Ellingsen: «Ja, håpet er den største kraft på jord! / I all vår svakhet stråler troens glede, / og vi erfarer midt i verdens gru / at håpets krefter stadig er til stede.»

For kirken er dette håpet vel begrunnet og ikke uttrykk for noen ønsketenkning. Som det heter i et bibelvers som leses både ved dåp og ved gravferd: «Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde» (1 Pet 1,3).

Kjære delegatar, gjester,

Kjære Kyrkjemøte.

Først av alt vil eg sende ei helsing frå ho som skulle ha stått her i dag. Min kjære sjef, og dykkar statsråd, Lene Vågslid. Ho vart dessverre forhindra, og de må ta til takke med meg i staden. Det kan synast smått i samanlikning, men eg lovar at eg er mykje høgare enn henne.

Frå spøk til alvor.

For meg er det ei stor glede å vere her. I ungdomstida var eg i mange år aktiv i kyrkjelyden heime i Førde, der eg vaks opp. Å få komme inn i politisk leiing i Barne- og familiedepartementet har derfor bore med seg fleire gode gjensyn, med personar som eg hadde «eit forhold til» i mitt tidlegare liv. På mange vis er eg litt på heimebane her.

Før sommaren lanserte regjeringa sin strategi for eit livssynsopent samfunn. Den er vi stolte av. Der slår vi fast at eit trygt samfunn ikkje blir skapt gjennom å skyve tru og livssyn ut av offentlegheita. Tryggheit må byggje på at vi anerkjenar den vi er – og kvarandre – som heile menneske. Tru og livssyn er ein grunnleggjande del av identiteten til mange nordmenn.

Eit livssynsopent samfunn er ein visjon for samfunnet og for samspillet mellom det offentlege og sivilsamfunnet. Den seier noko om korleis vi *vil* ha det. Korleis vi *vil* det skal vere å tru og tvile i Norge, eller å ikkje tru.

Vi *vil* ha eit likestilt og mangfaldig samfunn som er trygt og godt for alle. Vi *vil* ha eit samfunn der det skal være trygt å samlast i bønn i ein moske, eit tempel eller ei kyrkje. Der bidraga til trus- og livssynssamfunna vert anerkjent og der menneske ikkje vert utsett for diskriminering, vald, tvang eller truslar – verken på grunn av kven dei er, kva dei trur på eller kva dei meiner.

Strategien peiker på kva innsatsområder og tiltak vi kan ta i bruk for å medverke til at vi tek samfunnet i den retninga vi meiner er riktig.

Vi trur at ei offentleg finansiering av trus- og livssynssamfunna er viktig for å leggje til rette for eit livssynsopent samfunn.

Skal Den norske kyrkja og dei andre samfunna ha ei viktig rolle i sivilsamfunnssektoren og for einskildmennesket, treng ein stabile rammevilkår. Regjeringa har ingen intensjonar om å endre på dette grunnleggjande premisset. Målet vårt med å følgje opp ekspertutvalget sine tilrådingar er å finne ein berekraftig og rettferdig veg vidare. Kva denne vegen vil vere, er ikkje avklart. Og eg kan heller ikkje love dykk noko på tid. Men det skal ikkje vere tvil om at vi ser alt det gode arbeidet kyrkja og dei andre trus- og livssynssamfunna gjer, og at vi fremleis meiner at vi treng ei sterk folkekyrkje.

For to veker sidan blei nye tilskot til Kyrkjebevaringsfondet lansert. Ein av dei tinga statsråden då var oppteken av å få fram i intervjuet, var beredskapselementet i dette.

Kulturarven og tradisjonane våre er viktige og konstante haldepunkt i ei omskifteleg verd. Det er ikkje uvanleg at denne blir eit bevisst mål i krigar og konflikhtar.

Å øydeleggje kulturarven kan svekke identiteten, tilhøyrigheita og tryggheita i eit samfunn. Dette handlar om alt frå bygningar, til språk, kunst og religiøse ritualer. Med andre ord; både den materielle og immaterielle kulturarven. Ein snakkar gjerne om eit folks motstandskraft. Kulturarven kan vere samlande for eit folk og gje håp og styrke.

Her heime lev vi heldigvis framleis i ein relativt roleg og trygg kvardag. Men konfliktnivået og krisene i verda ellers, er aukande. Og heller ikkje vi går fri frå krefter som søker å spreie desinformasjon og påverke meiningane til folk. Fleire kjenner nok også på ein aukande uro over det som skjer i verda.

Kyrkjebygga er kanskje det fremste uttrykket vi har for kulturarven vår. Dei fortel historier om alt frå byggjekunst og teknikkar, til religiøse skikkar og levd liv i Noreg. Og slik vil vi at det framleis skal vere.

Ei levande folkekyrkje i heile landet krev at kyrkjene blir vedlikehaldne og brukt. Og at kulturarven blir ført vidare. Difor er Arbeiderparti-regjeringa glad for at Kyrkjebevaringsfondet er så godt i gang med arbeidet sitt. Og at vi no, for første gong, også har fått løyvd midlar innanfor det som vert omtalt som innsatsområde 3 og 4: «Oppleving og formidling» og «Engasjement og deltaking». Innsatsområde 2

«Kunnskap og kompetanse» – noko som generelt berre blir viktigare og viktigare i den tida vi lev i – er det no løyvd midlar til for andre år på rad.

Eg håpar de grip denne sjansen og får til å engasjere kommunane og lokalsamfunnet rundt kyrkjene i dykkar «heimbispedøme».

Er dette eit signal, tenkjer kanskje nokon av dykk som sit i salen her no. Tja, vil eg svare då. For det kjem an på kva signal ein tenker på og ønskjer seg.

Det er heilt klart eit signal på at vi ser at kyrkja har ei viktig rolle i beredskapsarbeidet. Sjelesorg. Opne kyrkjer. Moralsk støtte. Håp. Hjelp med praktiske oppgåver. Fellesskap. I tillegg til alt det eg nettopp har nevnt om kulturarven, er dette element som er med på å bygge nettopp *motstandskraft*. Når vi no er inne i totalforsvarsåret, ville det vere rart om eg ikkje nytta dette høvet til å klart anerkjenne denne rolla.

Men er det eit signal om meir friske pengar? Nei. Det er det ikkje.

Budsjetta framover vil vere stramme. Og heller ikkje kyrkja kan planlegge for å få auka rammene sine.

Så ein kort tur innom nokre av dei sakene eg veit at de skal behandle på Kyrkjemøtet denne helga.

«Dialog og ytringsklima i eit meir polarisert samfunn». Eg tenkjer at det er fint om Kyrkjemøtet kan komme med ein uttale som kan medverke til at vi får gode samtalar; om korleis kyrkja kan vere med på å fremje eit dialogisk samtaleklima, og om ansvarleg forvaltning av ytringsfridomen. I den tida vi lev i, er det få ting som er viktigare.

Kva de skal seie, er ikkje opp til meg. Men eg vil oppmode om å reflektere over følgjande:

I sommar lanserte regjeringa ein strategi mot desinformasjon. Der slår vi fast at vi *vil* behalde usemja og debattane. Vi *vil* framleis ha kritikken – den saklege og usaklege – frå eit breiast mogleg mangfald av aktørar. Det vi må sørge for, er å ha nok motstand i befolkninga til å avløre desinformasjon.

Desinformasjon vert brukt som bevisst middel i krigar og konflikter og for å forvitte eit samfunn. I tillegg sprer desinformasjon seg utan vonde intensjonar. Resultatet er at vi går til ytterkantane, og vi slår ofte fast at «samfunnet polariserast».

Ei utfordring opp i alt dette, er å sortere i kva som er kva. Urett skjer. Folk *blir* diskriminert og utsett for hatytringar. Det er ikkje alltid desinformasjon.

Vi må passe på at vi ved å bruke begrep som «polarisering» ikkje automatisk tenker at det handlar om desinformasjon. Bli flinkare til å avsløre kva som er sant og usant. Og sei frå når andre blir utsett for heilt uakseptable utsagn for eksempel på bakgrunn av religion. Dette er eit stort, komplisert mål å jobbe mot. Og kanskje kjem vi aldri i mål. Men vi kan aldri slutte å prøve.

Resultatet om vi ikkje lukkast, er at det kan true demokratiet vårt.

Kyrkjevalreglane som de skal behandle her på Kyrkjemøtet, handlar også om demokrati. Fordi Den norske kyrkja etter Grunnlova skal vere ei folkekyrkje, har vi eit krav i budsjettproposisjon vår om at ho også skal vere «demokratisk».

Korleis Den norske kyrkja løyser dette, legg vi oss ikkje opp i. Men eg kan sei at eg er glad for at kyrkja ser på måtar å gjennomføre val på som legg til rette for at flest mogleg kan stemme. Digitale val trur eg er framtida, og det er for dei fleste med på å bygge ned tersklar for å stemme.

Men berre for dei fleste. For nokre, og då kanskje særleg dei eldre, gjer det terskelen skyhøg. Eg håpar derfor Kyrkjemøtet legg til rette for fysisk stemmegiving eller hjelp til digital stemmegiving ved oppmøte – slik sakspapira legg til grunn.

Og frå dei eldre, til dei yngre.

Den norske kyrkja har det siste året gjort tøffe prioriteringar for å få ned dei administrative utgiftene sine. Dette både fordi det har vært strengt nødvendig å kutte kostnader – mellom anna av omsyn til pensjonsutgifter – men også for å skape meir rom for strategiske satsingar.

Ungdomen er kyrkja si framtid. Då er det nok ikkje akkurat uklokt å fremje ungdom og unge vaksne som utvald satsningsområde framover.

For ein som har erfart kor viktig kyrkja kan vere i ungdomstida og som ung vaksen, er eg glad for denne satsinga.

Eg har merka meg at det er ein auke i unge som melder seg inn i Den norske kyrka, og også at det er fleire som let seg døpe så dei kan bli konfirmerte. At dei tilsette rapporterer om auka deltaking frå studentar og unge vaksne i kyrkjebenkane. Og at det er stadig fleire som opnar «ungKyrkje» initiativ, som er populære. I Oslo, der eg har min kvardag, er det vel no Markus kyrkje som skal brukast til dette.

Det å skape møteplassar og fellesskap for ungdom, studentar og unge vaksne er viktig. Også for å gi dei ei ramme for det eg var innom i stad, når eg snakka om saka de skal behandle om «dialog og ytringsklima i eit meir polarisert samfunn».

I sakspapira til denne saka står det at hovudbodskapen bør vere korleis *kyrkja* sin teologi kan motverke polarisering både i kyrkje og samfunn.

I strategien for eit livssynsopent samfunn er regjeringa opptekne av korleis trus- og livssynsdialogen kan medverke til bygge ned fordommar, skape tillit og romme ueinigheitsfellesskapet og eit større «vi». Eit av dei konkrete tiltaka er å styrke ungdomsdialogen.

Eg vil gjerne utfordre kyrkja på aktivt å ta ungdommen inn i dette; både i arbeidet med å utarbeide uttalen om «dialog og ytringsklima i eit meir polarisert samfunn», og til å ta ei aktiv rolle i den interreligiøse ungdomsdialogen.

Ein treng stemma til dei unge, og dei unge treng arenaer for opent og ærleg å kunne snakke om krevjande tema. Som samfunn treng vi òg at det gode arbeidet som trus- og livssynsdialogen i Noreg har bore med seg, fortsett gjennom nye generasjonar.

Eg er elles glad for at Den norske kyrkja har valt ut Nasjonaljubileet 2030 som sitt andre strategiske satsingsområde. På den jubileumsreisa vi skal ha fram mot 2030, er kyrkja både ein viktig og naturleg aktør.

Arbeiderparti-regjeringa ønskjer at tusenårsmarkeringane skal skape engasjement, debatt og interesse for norsk historie og kulturarv. Vi ønskjer eit kunnskapsløft, og trur dei fem punkta i jubileet sitt verdigrunnlag er godt eigna til å opne for verdifulle samtalar om kva Norge har vore, kva Norge er, og kva Norge skal eller bør vere. Her er både Den norske kyrkja og dei andre trus- og livssynssamfunna nødvendige bidragsytarar. Noko vi også har synleggjort i strategien for eit livssynsopent samfunn.

Eg skal gå inn for landing.

Men før eg avsluttar vil eg i trus- og livssynsdialogens ånd avslutte med følgande:

Mens vi er her på Kyrkjemøtet, feirar muslimar over heile landet avslutninga av Ramadan – Id al-fitr. Ramadan handlar ikkje berre om å avstå frå mat og drikke, men også om å avstå frå negative handlingar og ord, styrke tålmodigheita og omtanken, vere ekstra rause, gje til andre og jobbe med sjølvdisiplin og indre ro.

Relaterbare verdiar for ein kristen, vil eg sei. Men også relaterbart for mykje av det eg har brukt tida mi på å snakke om i dag – og som køyrereglar for å kunne skape ei god ramme rundt drøftingar og samværet som de skal ha her i Trondheim denne helga.

Eg ønskjer dykk gode dagar, med tålmodige samtalar og eit raust ytringsklima.

Godt Kyrkjemøte!

Kjære statsekretær, dirigentskap, delegatar, gjester!

Velkomne til Nidaros, til Trondheim og Kyrkjemøte 2026! Velkomne til å arbeide og be saman, og dei neste dagane saman setje vidare kurs for Den norske kyrkja.

Vi er ikkje berre i Trondheim, vi er ikkje berre Den norske kyrkja. Vi er ein del av verda, og høyrer til i den verdsvide kyrkja.

Jesus seier: «Sæle dei som skaper fred, dei skal kallast Guds born.» (Matt 5,9)

Eg vil difor helse Kyrkjemøtet med det: Fred! Shalom! Salaam!

Gud er fredens Gud. Freden er meir enn fråver av krig, meir enn at våpen er lagt ned og konfliktrar løyste. Fred er eit vilkår for liv, for gode relasjonar til kvarandre og til naturen.

Fred treng rettferd, at det er ordningar og rammer for livet som sikrar tryggleik for alle. Difor er rettferdig fred eit mål. Men det kan ikkje definerast av eit diktatur eller ei okkupasjonsmakt, som tvingar gjennom ein fred som ikkje eigenleg er fred.

Kyrkja må vere ei kraft for å skape fred og rettferd, lokalt, nasjonalt og globalt. Då må kyrkja også seie nei til å bruke vår tru som grunngeving eller legitimitet for aggresiv og undertrykkjande krigføring. Verda treng ikkje kyrkja som årsak til ufred.

Gud vil fred, og kyrkja er sett til å arbeide for det. Som Jesus seier: De er ljøs og salt i verda (Matteus 5). Likninga i Matteus 25 er ei stadig påminning om at slik vi behandlar våre medmenneske, slik møter vi Jesus Kristus. I Hebrear brevet høyrer vi om Guds sympati, Guds medkjensle og medliding med denne verda. Dette er ord som går rett inn i vår verd, og vår tid, men også i vår rolle som kyrkje.

Dette vil eg minne oss om når vi har vårt Kyrkjemøte. Den kyrkjelege reformrørsla vart utvikla etter krigen, for å få ei sjølvstendig og ansvarleg kyrkje i eit fritt, fredeleg og demokratisk Noreg. Det gjorde at ein engasjerte også Den norske kyrkja i aktivt økumenisk arbeid og arbeid for fred og rettferd i verda. Det skjedde gjennom Kirkens Nødhjelp, Det Lutherske Verdsforbundet, Kirkenes Verdensråd og fleire andre viktige reiskap for fred og rettferd. «Aldri meir» var ropet. Krig måtte for all del avvergast. Uttrykk som at «krig er synd mot menneske og Gud» vart premissar som har prega heile denne perioden internasjonalt og nasjonalt.

Slik er dette ein del av grunnlaget og mandatet for Kyrkjemøtet. D

Kyrkja er kalla til å tene fredens Gud, som institusjon og som eit fellesskap. Det er difor to temaer som vi tydeleg og klart må halde fram:

Først: Kyrkja må stå opp for folkeretten. Det er nødvendig med lover og reglar for å sikre fred, og for å verne om rettferd og menneskeverd når freden vert broten. Difor er det ein lang moraltradisjon som talar om kriteria for «rettferdig krigføring». Det gjeld før ein krig startar, og når det likevel vert krig, under ein krig. Det er eit vesentleg grunnlag for at vi har det som vert kalla internasjonal rett, folkerett.

Vår kristne tru er ein av fleire sterke grunnar til å stå opp for menneskerettar og arbeid for korleis dei kan sikrast. Dette svarar til dei verdiar, det menneskesyn og den fredsvilje som er uttrykt i Bibelen og den kristne trua og etikken.

Difor er det ei oppgåve for kyrkjer i verda å halde dei ansvarlege som bryt med internasjonal rett og krigens folkerett. Katolske biskopar i USA har til dømes tatt sterkt til orde mot den krigføringa deira styresmakter no fører i Midtausten, og vist til at den bryt klart med desse prinsippa.

Det er viktig at dei som skal handheve dette som politikarar faktisk tar ansvar og gjer det. Det skjer når norske styresmakter kritiserer dei som driv krig i strid med folkeretten. Dette treng støtte frå kyrkjer, og frå religiøse fellesskap og andre organisasjonar som vil arbeide for fred og rettferd.

Dette er også vilkåra for norske lover og for det norske forsvarets oppgåver, og det er svært vesentleg å halde denne forpliktinga fram tydeleg for alle som har makt og myndigheit i så måte. Dette er også vilkåra og rammene for at vi t.d. har feltprestar som skal støtte dei som gjer teneste i Forsvaret i førebuinga til og utføringa av deira svært krevjande oppgåver.

Det andre vi må halde fram med, er å protestere mot idear om «heilag krig», og at Gud vert framstilt som ein krigsgud. Det skjer når Gud og Guds namn vert misbrukt til å fremme ein urett eller ei undertrykking, eller til å grunnkje terror, krig og vald mot andre.

Krig er alltid ille. Men det mest farlege av alt er når nokon prøver å gjere krig til «ein heilag krig». Då vert det ikkje lenger grenser for kva som er lov, når det ein gjer vert påstått å vere gjort «i Guds namn». Dette ser vi klare tilfelle av i mange land og samanhengar. Det skadar menneskeliv og livsvilkår i store deler av verda. Uansett kven som bryt internasjonal rett og krigens folkerett, og dei universelle menneskerettane, undergrev det like mykje den verdsordninga for fred og rettferd som alle land og alle menneske er avhengige av.

Når kyrkjer og kristne leiarar støttar ein slik tanke om «heilag krig», er det misbruk av Guds namn. Det er vranglære i forhold til vår kristne tru.

Difor må vi halde fram med å arbeide og be for rettferd og fred. Vi er tett på kyrkjer som ber oss tydeleg om det, i Ukraina, i Palestina og Israel, i Sudan, i Libanon og mange stader.

Men også andre religionars leiarar kallar på vår felles innsats saman med alle menneske av god vilje. Vi må stå saman som ei motkraft og motvekt mot krigens galskap og gru.

Gud er der menneske lir og døyr, der livsvilkåra vert angripe, der naturen vert øydelagd. Der skal også vi vere som kyrkje med vårt solidariske arbeid og våre bønner.

Vi trur ikkje på ein krigsgud, som fører krig eller leier oss ut i korstog med våpen i hand. Berre freden er heilag. Vårt gudsbilete i Jesus Kristus er av den Gud som har medkjensle og sympati med alle menneske og med alt det skapte.

I dag ser vi at denne verdsordenen er truga, kanskje meir enn på dei siste 80 åra. Då blir det særleg viktig at vi som kyrkje talar høgt. Då blir det særleg viktig at vi som kyrkje talar den svakare parten si sak.

Men vi må også erkjenne at historia er samansett. Kristen tru har også vorte brukt, og blir brukt, til å halde menneske nede. Der kristendom og makt blir vovne saman, er det ein fare for å misbruke både trua og makta. Vi må tale sant om at vi i dag ser at dette spelar seg ut framfor augo våre.

Difor seier vi:

Gud, miskunna deg over alle menneske!

Preken ved biskop i Nord-Hålogaland Stig Rune Lægdene
på gudstjeneste i Nidarosdomen 22.mars 2026, Maria Budskapsdag

Tekst Luk, 1,26-38

Men da Elisabet var i sjette måned, ble engelen Gabriel sendt fra Gud til en by i Galilea som het Nasaret, til en jomfru som var lovet bort til Josef, en mann av Davids ætt. Jomfruens navn var Maria. Engelen kom inn til henne og sa: «Vær hilset, du som har fått nåde! Herren er med deg!» Hun ble forskrekket over engelens ord og undret seg over hva denne hilsenen skulle bety. Men engelen sa til henne:

«Frykt ikke, Maria! For du har funnet nåde hos Gud. Hør! Du skal bli med barn og føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus. Han skal være stor og kalles Den høyestes Sønn, og Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone. Han skal være konge over Jakobs hus til evig tid; det skal ikke være ende på hans kongedømme.» Maria sa til engelen: «Hvordan skal dette kunne skje når jeg ikke har vært sammen med noen mann?» Engelen svarte: «Den hellige ånd skal komme over deg, og Den høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal barnet som blir født, være hellig og kalles Guds Sønn. Og hør: Din slektning Elisabet venter en sønn, hun også, på sine gamle dager. Hun som de sa ikke kunne få barn, er allerede i sjette måned. For ingen ting er umulig for Gud.» Da sa Maria: «Se, jeg er Herrens tjenestekvinne. La det skje med meg som du har sagt.» Så forlot engelen henne. Slik lyder det hellige evangelium.

Preken

Versene jeg leste starter en fortelling som skulle endre verden. Ei ung jente, Maria, får beskjed av en engel om at hun på underfullt vis skulle bli med barn. Barnet skulle kalles Jesus. Og fra et lite hjørne, i utkanten av det store imperiet Romerriket, ved den østlige delen av Middelhavet oppe i noen små

bygder og byer i Palestina, for litt over 2000 år siden, fødes det et barn som skulle gjøre at alt ble annerledes. Et barn som til og med skulle forandre måten vi regner tiden på. Maria skulle bli mor til dette barnet.

Barnet knyttes til kong David, og barnet skulle være konge til evig tid, ja enda mer; kalles Den høyestes Sønn, være hellig og kalles Guds Sønn. Ikke bare skulle dette barnet endre historien, men også forandre hjerter. Med sin væremåte, med sitt budskap og med sitt liv, sluttet og slutter folk seg til ham, først noen få, så flere. Budskapet om ham bringes ut rundt Middelhavet, og videre derfra. Det blir en bevegelse som fortsetter i dag, for nye slekter og for nye steder. Virkningene av dette er at millioner av mennesker ber til ham daglig, bærer korset hans på kroppen sin, samles i kirker; alt fra katedraler til jordhytter, og lytter til og leser det han sa og gjorde.

Han har fasinert, utfordret, gitt håp, men også ergret og provosert mennesker i 2000 år. Utallige mennesker har latt livet sitt bli dypt knyttet til ham. Utallige mennesker opplever at av ham får de hjelp til å leve og til å dø. Utallige mennesker prøver å gjøre sitt for å gjøre verden bedre i hans navn.

Fortellingen begynner her i det vi leste. Hos en ung jente, 14-15 år kanskje, Maria. Det er hun som får budskapet, det hun som blir mor til Frelseren, det hun som Gud bruker i sin store fortelling om Gud og menneskene. Det er hun som stiller seg villig til dette. Og når hun skal fortelle om Jesus, gjør hun det med en sang; Marias lovsang, Magnificat, som er blitt en av verdens mest kjente sanger. Den begynner slik: «Min sjel opphøyer Herren». Hun synger om Frelseren hun skal bli mor til, som «støtte herskere ned fra tronen og løftet opp de lave»¹, som det står i fortsettelsen i denne praktfulle begynnelsen av det 3. evangeliet, evangeliet etter Lukas.

Det er omtrent 9 måneder til vi feirer Jesu fødsel og Maria budskapsdag er dagen som innevarsler en ny begynnelse, et annet rike og en annen verden. En Frelser som kommer med nåde, fred, glede, kall om omvendelse, rettferdighet og håp, som kommer med et budskap om at liv og evighet hører sammen.

I samisk tradisjon vektlegges det på en særlig måte at Maria, med en gang hun hører om graviditeten, drar opp til fjellbygdene for å møte sin slektning Elisabeth, som også på underfullt vis er blitt med barn. Márjabeáivvi er en dag hvor fokuset enda mer enn i norsk tradisjon er kvinnefelleskapet, kvinnelig vennskap og kvinnenens sterke plass i det samiske samfunnet. Det forteller den samiske forskeren og prestelæreren Lovisa Mienna Sjøberg på Kirkelig utdanningssenter i nord i Tromsø.

Maria er enestående i den kristne historien. Utallige er de kirkene som er oppkalt etter henne. For eksempel er den første kirka som ble bygd i Tromsø en Mariakirke, fra 1250; «Ecclesia Sanctae Mariae de Trums juxta paganos», «Den hellige Marias kirke i Troms nær hedningene», så langt nord man kunne komme i verden, den gang. Den vakreste og eldste treskulpturen vi har i ishavsbysen, finner vi i Elverhøy kirke; Maria i blå kjole med Jesusbarnet på armen. Det er datert til 1300 - 1400- tallet og har stått i kirke etter kirke fram til i dag. Tenk på alle bildene som er malt av Maria, og skulpturene som er utformet! En rekke blomster og planter er oppkalt etter henne, over 20 i vår flora. Det er gjerne legende planter; ofte blå, røde eller hvite blomster, gjerne knyttet til kvinnelivet og kvinnenens ansvar, f.eks. Maria nøkkelblom.

¹ 1,52

Maria. Det kan ikke være tilfeldig at Gud bruker en kvinne så tett inn i frelsesverket. Gudeføderske kalles hun, «Theotokos» på gresk. Begrepet er fra konsilet i Efesos i 431. Det var viktig for å slå fast at Jesus er sann Gud og ikke minst sant menneske. Han var født av en kvinne.

Ei ung jente og helt sentral: Ved at hun stiller seg til disposisjon; «La det skje med meg som du har sagt». Det er nesten identisk med det Jesus sier i Getsemane: «Far, om du vil, så ta dette begeret fra meg! Men la ikke min vilje skje, men din»². Vi ber det samme i Vår Far: «La din vilje skje». En overskridende bønn, en overgivelse til Gud. Er det ikke noe befriende i å be slik? La din vilje skje, la det være ditt Gud, alt jeg holder på med. Men av og til er det vanskelig å be slik: Gud skje din vilje. La det skje; din rettferdighet, din kjærlighet og din nåde. La det skje. Ikke min.

Denne unge jenta er forskrekket selvfølgelig, men sier det så enkelt: «Jeg er Herrens tjenestekvinne» – la det skje. Og legg merke til den veldige kontrasten til den gamle presten Sakarja, Marias slektning. Han skulle bli pappaen til Johannes – og han får også, noen vers før vår fortelling, besøk av en engel – samme engel, inne i det hellige tempelet. Han har lest alt av hellige skrifter, og etter en tale av engelen, får han beskjed om at han og Elisabeth skal få et barn. Han svarer engelen så annerledes enn Maria: «Hvordan kan jeg være sikker på dette?» Jeg og min kone er gamle. Det virker nesten som engelen blir litt ergerlig. Den svarer: «Jeg er Gabriel som står for Guds ansikt. Jeg er sendt for å tale til deg og bringe deg det glade budskapet. Nå skal du bli stum». Det er en forbløffende fortelling, jeg tror også det litt humor her. Engelen gir ikke opp prosjektet, eller Sakarja. Men presten blir altså stum – det er ikke bra for prester, ja ikke for noen selvfølgelig, og heldigvis bare fram til barnet er født. Men for en kontrast til Maria. Og for et radikalt budskap; at det er slik det hele starter; med ei ung jente på bygda som sier ja, og en gammel prest i tempelet som sier tja.

Seinere vet vi jo hvordan denne Frelseren opptrer, hvilken plass kvinner får, like inn i oppstandelsen. Og Maria er der i hans liv, ved det første underet er hun aktiv, og hun er der ved hans kors. Kvinnenes plass er påfallende i dette gjennompatriarkalske samfunnet, på samme måte som hvordan de fattige, syke og hjelpeløse besøkes av Jesus, ses, gis vekt og løftes. Og hvordan alt starter i en periferi i et voldelig, kynisk imperium – slik alle imperier er – også dagens. Det forteller oss noe helt sentralt om Gud.

Gud er helt andre steder enn bare i maktens palasser. Gud kan bruke helt andre mennesker enn de vi vanligvis tenker på. Guds kraft er forskjellig fra menneskers. Guds rike og Guds vilje kan være noe annet enn menneskers. Det er verdt å vite når vi lager planer for kirka, prioriterer og arbeider i kirka. Det er verdt å vite når vi satser på unge voksne. Det er den unge voksne kvinnen som stiller seg til disposisjon. Presten, ja Gud kan bruke han heldigvis, men vi må vel si at det går litt sakte. Selv om han etter hvert kommer med en nydelig lovsang, han også, som vi synger og leser den dag i dag.

Maria budskapsdag, Márjabeáivvi, er en gledesdag, en festdag. For her begynner historien om Jesus som skal endre verden og endre liv. Historien som knytter Gud og menneske sammen. Gjennom kjærlighet. Eyvind Skeie skriver i en salme mange har sunget i fastetida: «Guds Sønn har vært her nede og elsket oss til Gud!»³. Det er det som starter her. Maria, som åpner seg for Guds kjærlighetsplan, som tillitsfullt sier «La det skje». Men det er mer: Sangen hun synger er ikke bare vakker, men i den fortolker hun hele Guds fortelling med menneskene, Jesu oppdrag og betydning – og enda mer – hun fortolker inn seg selv. «Og se, fra nå av skal alle slekter prise meg salig»⁴. Og slik blir det.

² Luk 23,42

³ NoS 120 v. 3

⁴ Luk 1,48b

Et spørsmål trenger seg på: Klarer jeg, du, vi, å gjøre og si det samme som henne: La din vilje skje. La meg være et redskap for deg, for din fred, for ditt budskap, for din nåde, for din rettferdighet? Dere får tre aspekter på dette fra meg:

Det første; det trygge: La meg få hvile i dette; la det skje med meg som du har sagt, når jeg er sliten. La meg få leve i din vilje, og når jeg en dag skal fare herfra. La meg få være i din vilje.

Det andre; det åpne: la meg være åpen for det, din vilje, så jeg ikke er i mitt eget hele tiden, ikke ser eller ikke er tilgjengelig. Når jeg arbeidet med denne prekenen, fikk kona mi og jeg en ganske krevende forespørsel som vi ikke kunne hamle opp med sjøl. Noen trengte hjelp. Og vi tenkte gjennom venner og menigheter rundt oss. Hvem kan vi spørre om å bidra? Noen ville nok si ja, noen si nei. Men ganske mange, tenkte vi, gjør seg utilgjengelige, så vi ikke engang spør. Det er de som engelen Gabriel eller andre aldri kommer til – fordi de er lukket. Fordi de er altfor mye i sitt, og jeg orker ikke spørre engang. Hvordan skal Guds vilje skje da, hvis jeg ikke er åpen?

Og så det tredje aspektet; det utfordrende: la meg utfordres av hennes, Marias, ja - når jeg av og til prøves, når jeg vet at det en annens vilje enn min egen som skal komme til orde gjennom meg. La meg da, som Maria. i åpenhet og tillit – til og med kanskje i glede, si ja: La det skje med meg, som du har sagt.

Dette; La det skje med meg som du har sagt, er ord både å leve i og dø i: La det skje, «If it Be Your Will», synger Leonard Cohen. La det komme, la meg synges: From this broken hill, if it be your will. To let me sing⁵.

Gud, la din vilje skje. Den tredje bønningen i Vår Far, ordene fra det tredje evangeliet: La det skje: Med oss, med meg, med kirka, med verden. La oss åpne oss for Guds forvandlinger, i en skadet verden, og i våre liv som har brister. From this broken hill, ja nettopp herfra, og synges ut i glede budskapet om Den høyestes Sønn, sammen med Maria!

Ære være Skaperen, Frigjøreren og Livgiveren, som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.

⁵ If it Be Your Will, Leonard Cohen

Gudstjeneste i Nidarosdomen søndag 22.mars 2026

Medvirkende:

Biskop Olav Fykse Tveit

Biskop Stig Lægdene (preken)

Domprost Kristin Moen Saxegaard

Kantor Petra Bjørkhaug

Nidaros domkor og dirigent Karen Haugom Olsen

Solist: Tonje Eero Hove

Kirketjener: Andreas Helgheim

Kirkeverter: Thina Andresen, Kristin Samset og Sjur Olsborg

Klokker: Grete Alfsvåg

Medlitterger: Gunvor Ahlers, Jan Erik Kofoed, Julius Shutu,

Oddny Miljeteig og Knut Skjerdal

3 Ministranter fra Elverum menighet

